

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.  
De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank.

**INHOUD** : Dertig jaar documentatie en voorlichting, door de H. A.-E. Janssen — Het Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting bereikt zijn dertigste jaar — De buitenlandse handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie in 1954 — De betrekkingen tussen de Staat en de centrale bank in Nederland — Literatuur betreffende de monetaire en financiële toestand van België — Economische wetgeving — Grafieken van de economische toestand van België — Statistieken.

## Dertig jaar Documentatie en Voorlichting

door de H. Albert-Edouard JANSSEN,  
Minister van Staat,  
Oud-Directeur van de Nationale Bank van België.

Het eerste nummer van het Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting van de Nationale Bank van België dagteekent van 10 Juni 1926.

Toen de Nationale Bank het plan opvatte een tijdschrift uit te geven, zat haar de zorg voor, regelmatig economische voorlichting te verstrekken en de documentatie der belanghebbende kringen zowel van de overheid als van de particuliere sector te volmaken. In het voorwoord van dat eerste nummer verantwoordde zij het doel en de rol van de nieuwe publicatie in volgende gevatte bewoordingen die thans nog niets aan waarde hebben ingeboet :

« De steeds nauwere afhankelijkheid tussen de productie- en de verbruikscentra, het huidige overwicht van de monetaire en financiële factoren op de andere factoren van het economisch leven vereisen van diegenen die in zekere mate in het zakenleven verantwoordelijkheid dragen, een zo nauwkeurig mogelijke kennis van de gebeurtenissen welke zich in de wereld afspelen.

» Enkel dank zij die kennis kan een ontwikkeling doorschouwd worden die, wanneer ze in haar oorzaken verkeerd begrepen wordt, op teleurstellingen of vergissingen dreigt uit te lopen.

» De Raad van de Nationale Bank van België acht het ogenblik gekomen om zijn medewerkers in de gelegenheid te stellen bepaalde economische feiten te kennen waarvan de praktische gevolgen verreichend kunnen zijn ».

Op het ogenblik waarop het Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting zijn dertigste jaar ingaat, mag aan onze circulatiebank een verdiende hulde gebracht worden om de bijval welke haar initiatief heeft geoogst.

Trouw aan het in 1926 uitgestippelde programma, is het Tijdschrift van de Nationale Bank sedert bijna dertig jaar een steeds rijkere bron van documentatie en voorlichting geworden. In dit nummer worden de achtereenvolgende stadia van zijn ontwikkeling in herinnering gebracht. Het Tijdschrift verschijnt thans in de twee landstalen en geniet in België en in het buitenland een hoge standing.

Moge schrijver van deze lijnen er aan herinneren dat hij in 1908 door de Directie van de Bank belast werd met de inrichting van een bibliotheek, die toen onbeduidend was. Dit betekende een eerste stap naar de oprichting, in 1922, van een Studiedienst, die van 1926 af zorg droeg voor de redactie van het Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting. Aan die enkele data kan de vooruitgang getoetst worden die sedert meer dan een halve eeuw op gebied van de studie der economische vraagstukken en van de verspreiding der desbetreffende inlichtingen werd verwezenlijkt.

Wij wensen de Nationale Bank geluk met het onbaatzuchtig werk dat zij ten dienste van het algemeen belang heeft geleverd en wij hopen dat zij in de toekomst haar initiatieven op het gebied van economische en monetaire documentatie en voorlichting verder zal uitbreiden.

## HET TIJDSCHRIFT VOOR DOCUMENTATIE EN VOORLICHTING BEREIKT ZIJN DERTIGSTE JAAR

Het *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting* der Nationale Bank van België gaat zijn dertigste jaar in.

Weinige tijdschriften door circulatiebanken uitgegeven, kunnen reeds op een zo lange levensduur bogen: het *Federal Reserve Bulletin* wordt gepubliceerd sedert 1914, d.i. enkele tijd na de inwerking-treding van de Federal Reserve Act; het *Monthly Bulletin* van de Bank van Finland sedert 1920; de *Zahlen zur deutschen Wirtschaftslage* van de voormalige Deutsche Reichsbank en het *Monthly Bulletin* van de Bank van Noorwegen sedert 1925; het jaar nadien, zagen drie nieuwe tijdschriften het licht: het *Bulletin* van de Nationale Bank van Zwitserland, het *Monthly Report* van de Nationale Bank van Hongarije en het *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting* van de Nationale Bank van België.

Tussen beide oorlogen verschenen enkele andere publicaties, vooral van nieuwe centrale banken, waarvan vele opgericht werden onder impuls van het Financieel Comité van de Volkenbond: zij gaven zodoende gevolg aan de aanbeveling van de Conferentie van Brussel van 1920 om zoveel mogelijk « duidelijke en vergelijkbare financiële inlichtingen » te publiceren.

Na de tweede wereldoorlog hebben het merendeel der andere centrale banken dit voorbeeld gevolgd. Alleen de Nederlandsche Bank en de Banco de Espana hielden zich afzijdig samen met twee grote oudere banken, de Bank of England en de Banque de France, waarvan de eerste echter tussen 1927 en 1945 een *Monthly Summary of Statistics of the United Kingdom*, in 1932 herdoopt in *Statistical Summary*, had uitgegeven, terwijl ook de tweede reeds tussen 1928 en 1939 een *Index du mois* had gepubliceerd.

Wat het Tijdschrift van de Studiedienst van de Nationale Bank van België van meet af aan onderscheidt van de andere bedoelde publicaties, is niet zozeer zijn bestaansduur dan wel de aard van de publicatie zelf: het is een voorlichtingsorgaan dat niet alleen aandacht schenkt aan de monetaire en financiële ontwikkeling van België, maar ook aan die van het buitenland; het publiceert niet alleen monetaire en financiële statistieken zoals andere soortgelijke tijdschriften in het buitenland, doch ook algemene economische statistieken waaronder tal-

rijke oorspronkelijke; het neemt niet alleen naamloze bijdragen op van de leden van de betrokken Dienst, doch ook artikelen van andere medewerkers.

Dertig jaar geleden was die formule iets enig; zij vond weinig navolging bij de andere centrale banken. Ze heeft nochtans ruim aan haar doel beantwoord; dit geeft ons de gelegenheid, in het kort, de oorsprong te beschrijven die haar rechtvaardigt en hulde te brengen aan diegenen die tot haar volle ont-plooiing hebben bijgedragen.

\*  
\*\*

Het Tijdschrift dankt zijn ontstaan aan een initiatief door gouverneur Louis Franck genomen in het kader van de hervormingen van de organieke wet der Nationale Bank in 1926. Hierbij werd een uitgebreide Regentenraad opgericht, waarvan de leden gedeeltelijk verkozen werden onder de hogere raden van handel en nijverheid, ambachten en neringen, arbeid en landbouw. Ten einde de regenten en de andere medewerkers van de raden der Bank toe te laten met kennis van zaken hun advies te verstrekken en hun beslissingen te nemen, gaf de Gouverneur de Studiedienst opdracht in de mate van het mogelijke en objectief verslag uit te brengen over het economisch wereldgebeuren en te dien einde een wekelijks tijdschrift voor voorlichting uit te geven.

« Dit Tijdschrift zal vooral gewijd worden aan de uiteenzetting van actuele financiële vraagstukken », zegt het voorwoord van het eerste nummer. « Het zal aldus verslag uitbrengen over de budgetaire toestand der verschillende Staten en over hun monetaire en fiscale hervormingen.

» De discontopolitiek, de ontwikkeling der grote banken, de wisselkoers- en zelfs de beursschommelingen zullen op hun beurt nagegaan worden.

» Op industrieel en commercieel gebied zullen inlichtingen gepubliceerd worden over het douanestelsel van België en over dat van zijn mededingers, over de uitvoerfinanciering, over de productie, over de evolutie van de belangrijkste industrieën, en dit vooral van nationaal standpunt uit beschouwd.

» De landbouw en de aanverwante bedrijven, de arbeids- en sociale vraagstukken zelf zullen in de mate van het mogelijke de lezers van het Tijdschrift onder ogen gebracht worden.

» Tenslotte mag de studie van de industriële en commerciële problemen die in Kongo worden gesteld niet verwaarloosd worden op het ogenblik waarop België van de economische ontwikkeling in de Kolonie een doeltreffende steun voor zijn definitief herstel verwacht.

» In een statistisch gedeelte, waarvan de richting door de omstandigheden zal bepaald worden, maar dat in ieder geval aan de lezers een ononderbroken documentatie moet verschaffen, zullen de verschillende indexcijfers worden gecoördineerd ten einde de evolutie van het economisch leven te kunnen volgen.

» Het Tijdschrift zal aan de louter theoretische bijdragen de plaats geven die hun toekomst en het zal, wanneer de omstandigheden het rechtvaardigen, een bibliografische kroniek publiceren waarin verslag zal uitgebracht worden over de grote stromingen in het economische denken. »

Het is duidelijk dat dit groots opgezette plan niet dadelijk kon verwezenlijkt worden. Het was echter niet te omvangrijk. Het getuigde van de ruime kijk van gouverneur Franck en van zijn veelzijdige intellectuele nieuwsgierigheid; het beantwoordde aan de ambities van de jonge ploeg van de Studiedienst.

Die Dienst werd opgericht in 1922 door de H. A.-E. Janssen, wiens belangrijke rol in het nationaal en internationaal monetair herstel, in het politiek en financieel leven van het land, tot nog toe slechts fragmentarisch doch uitstekend werd belicht door de H. L. Moyersoën (1). De leiding er van werd toevertrouwd aan de H. Paul van Zeeland, een jong economist en toekomstig Staatsman met wereldfaam. Op het ogenblik waarop gouverneur Franck het plan opvatte het Tijdschrift uit te geven, was de H. van Zeeland tot directeur van de Bank benoemd. De Studiedienst beschikte slechts over een zeer beperkt doch uitgelezen wetenschappelijk gevormd personeel, dat bestond uit de H. J.-J. Vincent, die gedurende zeven en twintig jaar de Dienst leidde en Schatbewaarder van de circulatiebank werd, en H.H. L.-H. Dupriez en R.-J. Lemoine; de eerste gaf college aan de Universiteit te Leuven, de tweede aan de Universiteit te Brussel. Die kleine groep was vast besloten gouverneur Franck te volgen en zoveel mogelijk de ernstige leemten in de voorlichting op economisch en statistisch gebied aan te vullen, waardoor het aanvankelijk opzet van gouverneur Franck wellicht werd voorbijgestreefd.

Er bestonden weliswaar talrijke bladen van beroepsgroeperingen, doch ze waren slechts van beperkte betekenis. Belangrijke officiële publicaties werden slechts in los verband gepubliceerd en verschenen laattijdig, waardoor ze, vooral inzake statistiek, over het algemeen op het ogenblik van hun verschijnen slechts een retrospectieve betekenis hadden. Er

bestonden slechts enkele Belgische economische tijdschriften; ze waren van ongelijke waarde en voldeden niet aan bovengenoemde behoeften. De *Annales de la Société Scientifique*, gesticht in 1875, besteedde slechts luttele aandacht aan de economische en sociale problemen. De *Revue Economique Internationale*, gesticht in 1904, publiceerde zeer actuele studies, waaronder talrijke merkwaardige, evenals belangrijke kronieken; weinige er van hadden betrekking op de nationale problemen. Het *Bulletin de la Société Belge d'Etudes et d'Expansion*, uitgegeven sedert 1902, was een uitstekend voorlichtingsorgaan met zeer ruime verspreiding, doch het vertoonde van het standpunt der Bank uit beschouwd dezelfde tekortkoming. De *Etudes Economiques*, uitgegeven sedert 1908 door de Ecole Supérieure Commerciale et Consulaire de Mons, had geen grotere betekenis dan van het orgaan ener oud-studentenvereniging mag verwacht worden. De enkele nieuwe tijdschriften die sedert 1914-1918 het licht zagen, hadden die stand van zaken niet veel verholpen. De *Revue Belge des Sciences Commerciales* (1919) stelde bijna uitsluitend belang in boekhoudkundige en commerciële problemen. De *Revue de l'Institut de Sociologie* (1920) besteedde slechts weinig aandacht aan de economische en financiële vraagstukken, behoudens in haar uitstekende kroniek over de wetenschappelijke ontwikkeling. Het *Recueil mensuel de l'Institut International de Commerce* bracht, buiten commerciële statistieken, enkele waardevolle artikelen. Het *Bulletin d'Etudes et d'Information de l'Ecole Supérieure de Commerce Saint-Ignace*, dat sedert 1934 *La Vie Economique et Sociale* heet, publiceerde sedert 1923 enkele belangwekkende studies, doch weinig voorlichting. Hetzelfde jaar verscheen voor het eerst *La Revue Bancaire Belge*, dat degelijk opgesteld was doch vooral als studiewerk was opgevat. Dit was nagenoeg alles wat bestond op het ogenblik waarop het *Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting* voor het eerst verscheen.

\*  
\*\*

Dit deed hij in een bescheiden vorm. Het eerste nummer verscheen over één kolom, het tweede over twee en droeg de vermelding « vertrouwelijk ». In Maart 1927 werd die vermelding vervangen door de volgende: « Dit Tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven. De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de mening der Bank ». Het orgaan van de Studiedienst, dat eerst hoofdzakelijk was gericht op de interne behoeften van de circulatiebank, kende nadien een ruime verspreiding in België en in het buitenland. Intussen had men de gepaste vorm gevonden: het Tijdschrift omvatte voortaan een gedeelte gewijd aan de nationale en internationale economisch en financiële inlichtingen en een statistisch gedeelte; de Dienst nam zich voor een beroep te doen op de medewerking van economisten en specialisten buiten de Bank; in enkele maanden tijds werd een formule

(1) L. Moyersoën, « Prosper Poulet en de politiek van zijn tijd », 1946, Hoofdstuk XVII.

uitgewerkt die de proef heeft doorstaan : het samenbrengen in haar publicatie van niet getekende bijdragen van haar leden en van getekende bijdragen van haar medewerkers, die het werkelijk als spreekbuis gebruikten voor vrij geuite meningen.

Vermelden we in het kort de wederwaardigheden van het Tijdschrift sedert weldra dertig jaar.

Het Tijdschrift verscheen eerst om de week, van September 1927 af tweemaal per maand tot in Juni 1938, waarna het, zoals de meeste dergelijke tijdschriften, maandelijks uitgegeven werd.

Het werd aanvankelijk getrokken op 100 exemplaren doch het vond weldra een ruime verspreiding, vooral omdat het kosteloos was. In 1937 overtrof zijn oplage 3.000 exemplaren; het werd o.m. toegezonden aan de leden van de Bankraden, van de regering en van het Parlement, aan de buitenlandse circulatiebanken, aan de Belgische pers alsmede aan een groot aantal vertegenwoordigers van de openbare besturen, van de wetenschappelijke kringen, het bank-, industrie- en financiewezen zowel in België als in het buitenland.

Tijdens de eerste tien jaar had het, op weinig na, het uitzicht aangenomen welk het thans nog vertoont. Na korte tijd werd de publicatie stopgezet van uittreksels uit Belgische en buitenlandse tijdschriften of dagbladen, van periodische verslagen der agenten van de Bank in de provincie over de economische toestand van hun gebied en van commentaren over actuele werken. Het Tijdschrift had zijn kronieken gespecialiseerd. Het publiceerde regelmatig grondige overzichten van de economische bedrijvigheid in België, van de toestand der kredietinstellingen en van de geld- en kapitaalmarkt. In 1932 had het de publicatie voortgezet van de « Situation économique de la Belgique », jaarlijks tijdschrift opgesteld van 1920 af door de Dienst der Economische Studiën en Documentatie van het Ministerie van Economische Zaken en overgenomen in 1922 door het Ministerie van Buitenlandse Zaken; het had die tamelijk bescheiden overzichten omgewerkt tot uitgebreide studiën, de eerste van die aard in België wat hun volledigheid, verscheidenheid en overvloed van statistische documentatie en snelheid van publicatie betreft.

De leden van de Studiedienst hadden bovendien de gewoonte aangenomen in het Tijdschrift het resultaat van hun diverse onderzoekingen op te nemen in zover ze wegens hun algemene aard de lezers konden belang inboezemen. Al die werken werden naamloos gepubliceerd, daar elke bijdrage tenslotte de vrucht was van dagelijkse samenwerking, van gezamenlijk bijeengebrachte documentatie en van gedachtenwisselingen in de schoot van de staf.

Het schoonste succes welk het Tijdschrift boekte was wellicht de uitwerking, van de eerste jaren af, van een geleidelijk zeer omvangrijke statistische bijdrage. Sedert April 1929, d.i. minder dan drie jaar na de publicatie van het eerste nummer, verscheen bovendien het eerste tienjaarsnummer over de Bel-

gische Economische Statistieken, waarmee een reeks publicaties werd ingezet die voor de practici en de vorsers een zeer gewaardeerd werktuig zijn geworden.

Het Tijdschrift slaagde aldus sneller dan verwacht werd in zijn aanvankelijk opzet. Het wekte de wedijver op van andere studiecetra waaronder vooral het Instituut voor Economische Wetenschappen van Leuven dient vermeld, dat opgericht werd in 1928 en van December 1929 af onder de directie van Professor L.-H. Dupriez, een der leden van de Studiedienst van de Bank, een zeer gekend tijdschrift publiceerde welk thans verschijnt onder de naam van *Bulletin de l'Institut de Recherches économiques et sociales de l'Université de Louvain*.

Het jaar 1937 was voor onze publicatie een belangrijk jaar. Tot dan toe uitsluitend uitgegeven in het Frans, werd het in Juli tweetalig en publiceerde het naast de Franse artikelen Nederlandse teksten. Die gemengde formule bleef echter niet lang bestaan; zij voldeed noch de Franstalige, noch de Nederlandstalige lezers. Van Juli 1938 af bestond er een volledige uitgave in elk van de beide landstalen. De Bank voldeed aldus aan de wens van een belangrijk gedeelte der bevolking; de vraag naar een Nederlandse uitgave was trouwens een bewijs van de toegenomen betekenis van het Tijdschrift.

De invoering van die nieuwigheid verzwaarde in belangrijke mate de arbeid en de drukkosten. Er werd dan ook besloten het abonnement te doen betalen, behoudens voor de officiële Belgische en buitenlandse personaliteiten en instanties, voor de belangstellende wetenschappelijke en economische instellingen. De abonnementsprijs bleef echter steeds ver beneden de drukkosten omdat de Bank een ruime verspreiding van het Tijdschrift wenste in de hand te werken.

Hetzelfde jaar luidde dit laatste de publicatie in van de regelmatige reeks bijdragen over de economische wetgeving, een gemakkelijk te raadplegen en regelmatig bijgehouden werktuig ten dienste van de lezers.

Dat het in dat opzicht geslaagd mag heten, blijkt uit de talrijke aanvragen voor inzage, althans van het statistisch gedeelte van het Tijdschrift, zodra het economische leven zijn normale gang hernam na de Nazibezetting. Op 10 Mei 1940 had de Bank inderdaad afgezien van de verzending van het nummer dat van de pers kwam en besloten de publicatie stop te zetten. Gehoor gevend aan het verzoek hetzij van particulieren of instellingen met het oog op persoonlijke voorlichting, hetzij van instellingen, tijdschriften of dagbladen die de publicatie van onze oorspronkelijke statistieken overnamen, gaf de Bank in Januari 1941 een Tijdschrift uit dat uitsluitend een statistische bijdrage en een over de economische wetgeving bevatte. Die uitgave werd op haar beurt in Mei 1942 stopgezet.

Het Tijdschrift verscheen van October 1944 af opnieuw in zijn normale vorm, maar het zag gedurende enkele tijd af van de medewerking van mede-

werkers buiten de Bank. De Studiedienst begon opnieuw oorspronkelijke documentaire bijdragen te publiceren en nam bovendien de uitwerking en de publicatie op zich van de nationale betalingsbalans, opdracht waarvan zich, in de meeste landen, de officiële instanties kweten. Het documentair gedeelte werd in 1948 met een maandelijks literatuuropgave betreffende de monetaire en financiële toestand van België en in 1954 met een reeks grafieken aangevuld. Anderzijds werd echter afgezien van de verspreiding van het extra-nummer over de economische en financiële toestand van het land. De tussenkomst van de Dienst werd op dat gebied voortaan overbodig gemaakt door de publicatie van het Documentatieblad en van het Witboek van het Ministerie van Economische Zaken; het Tijdschrift heeft steeds elke overbodigheid willen vermijden en alleen leemten willen aanvullen.

\*  
\*\*

Door toepassing van dat beginsel voldeed het Tijdschrift aan de traditionele wens van de Nationale Bank zo volledig mogelijk te beantwoorden aan de plicht van iedere centrale bank mede te werken aan de volmaking van de middelen van waarneming der nationale economie. Die taak rust op de circulatiebank om verschillende redenen: enerzijds zijn voor het voeren van de geld- en kredietpolitiek omstandige, snelle en volledige inlichtingen vereist inzake geldcirculatie, kredietverlening en openbare financiën; anderzijds vergt de geld- en kredietpolitiek, wegens haar invloed op de algemene economische toestand, inlichtingen van hetzelfde gehalte als de financiële statistieken over het verloop van de voortbrenging, het verbruik, de prijzen, de binnenlandse en buitenlandse handel.

De Studiedienst heeft in dit opzicht een actieve rol kunnen vervullen vooral omdat de officiële diensten belast met de uitwerking van de statistieken wegens hinderende reglementen en beperkte begrotingen niet steeds op het gepaste ogenblik de voorlichtingsbehoeften kunnen voldoen; vandaar ernstige leemten in de officiële statistiek, die nooit volledig is, uitgestrekte gebieden weinig of ontoereikend onderzoekt en soms met grote vertraging verschijnt.

In samenwerking met het Nationaal Instituut voor de Statistiek vervult de Studiedienst zijn taak op gebied van aanvulling en volmaking van de nationale statistiek en herneemt zodoende een zeer oude traditie van de Bank, die echter door de oorlog 1914-1918 onderbroken werd. De circulatiebank heeft inderdaad van bij het begin van haar bedrijvigheid een aantal financiële statistieken uitgewerkt op aanvraag of in samenwerking met de overheidsdiensten evenals op eigen initiatief en deed aldus meer dan haar organieke wet op dat gebied vereiste (1).

(1) De jaarverslagen van de gouverneur aan de algemene vergadering der aandeelhouders bevatten vorige eeuw een aantal statistieken over de bedrijvigheid van andere financiële instellingen; een der belangrijkste werken waaraan de Bank

De Studiedienst is er in geslaagd meer te verwezenlijken dan van hem normaal moest verwacht worden. In nauwe samenwerking met de Dienst voor de Statistiek heeft hij statistieken uitgewerkt over de geldcirculatie in ruime zin en over de kredietverlening — deze laatste hebben een grote uitbreiding genomen sedert de oprichting, in België, van de bankcontrole in 1934-1935 en sedert de inrichting van de Dienst voor het Bankkrediet in de schoot van de Bank —; de Dienst heeft de betalingsbalans van de B.L.E.U. opgesteld, instrument dat zowel door de overheid als door de internationale instellingen wordt aangewend, en statistieken betreffende de geld- en kapitaalmarkt uitgewerkt: opname van het effectenbezit, indexcijfers der aandelennoteringen op de Beurs te Brussel en te Antwerpen, noteringen der belangrijkste types van overheidsfondsen, rendementen der vast rentende waarden, emissies van de Belgische en Kongolese commerciële en industriële vennootschappen, belegging der vast rentende effecten, rendement der overheidsfondsen en der belangrijkste types van obligaties der commerciële en industriële vennootschappen, daggeldmarkt, verhouding tussen de onbetaalde wissels en de door de Nationale Bank geïnde wissels; de statistieken betreffende de verrichtingen in het kader van de Europese Betalingsunie.

Hij heeft hier bij een aantal niet financiële statistieken gevoegd. Verschillende onder hen hebben betrekking op de buitenlandse handel: hergroeperingen der officiële statistieken dank zij de inlichtingen van het Nationaal Instituut voor de Statistiek, indexcijfers van de in- en uitvoerprijzen, van de omvang van de buitenlandse handel en van de ruilvoet; statistieken betreffende de geografische spreiding van de buitenlandse handel. Andere hebben betrekking op uiteenlopende gebieden: indexcijfers van de afzet bij de verbruiker; indexcijfers der prijzen- en loondispariteiten; kwartaalindexcijfers der lonen; statistiek van de slachtingen in de belangrijkste slachthuizen van het land; statistiek der bouwvergunningen.

Verschillende van die werkzaamheden werden geleidelijk overgenomen door het Nationaal Instituut voor de Statistiek, inzonderheid die in verband met de indexcijfers der notering van de aandelen op de Beurs te Brussel, de kapitaalmissies door de commerciële en industriële vennootschappen, het rendement der naamloze vennootschappen, de indexcijfers voor het verbruik, de statistiek der slachtingen. Om echter aan zijn lezers zo snel mogelijk het maximum voorlichting te verstrekken, publiceert het Tijdschrift vóór het Nationaal Instituut voor de Statistiek voorlopige op engere basis berekende

te dien tijde heeft medegewerkt, « Documents relatifs à la question monétaire », werd in 1874-1880 gepubliceerd onder naam van Jules Malou, die daartoe het initiatief had genomen. Vermelden we nog de voor die tijd merkwaardige « Diagrammes », met een ruime oplage gepubliceerd in 1884, evenals de statistische documentatie verstrekt aan de monetaire conferenties van 1865, 1867, 1868, 1881, 1892 en aan talrijke andere nationale en internationale organisaties.

statistieken over dezelfde onderwerpen. Dit is het geval met het indexcijfer van de notering der aandelen op de Beurs te Brussel, met de kapitaal-emissies van de commerciële en industriële vennootschappen, met de bouwvergunningen en met de slachtingen.

De statistische bijdrage van het Tijdschrift is aldus uitgegroeid tot een economisch voorlichtingsorgaan dat een zeer ruime sector bestrijkt. Behoudens voornoemde publicaties, geeft het Tijdschrift trouwens, sedert 1929, statistische tienjaarsnummers uit, die een belangrijk hulpmiddel uitmaken zowel voor de wetenschapsmensen als voor de zakenlui, voor de administratie en de wetenschappelijke instellingen in België en in het buitenland. Tot nu toe verschenen er drie dergelijke nummers; zij hebben respectievelijk betrekking op de jaren 1919-1928, 1929-1940, 1941-1950; zij bevatten, naast talrijke statistische tabellen, voor de interpretatie onontbeerlijke methodisch gerangschikte toelichtingen.

Herinneren wij er bovendien aan dat het, in September 1950, de gezamenlijke statistieken betreffende de bedrijvigheid van de Nationale Bank van België van 1851 tot 1949 publiceerde; dat nummer bevat eveneens de wetgeving betreffende de Bank.

\*  
\*\*

Het is voor het Tijdschrift een aangename plicht hulde te brengen aan zijn externe medewerkers (1); zij hebben aan het Tijdschrift een speciaal cachet gegeven in vergelijking met de documentatie-organen der andere centrale banken, die meestal statistische en wetgevende bijdragen of overzichten van de nationale economische evolutie publiceren.

Toen de Bank in 1927 op die personaliteiten een beroep deed, zat haar de wens voor aan bekende Belgische economen een ruim verspreid orgaan te verschaffen welk in het land tot dan toe ontbrak; de Bank wou terzelfder tijd de belangstelling voor het Tijdschrift verhogen dat zonder die medewerking slechts van betekenis dreigde te blijven voor een beperkte kring, wat niet strookte met de opvatting van gouverneur L. Franck. De eersten van die medewerkers waren H.H. M. Ansiaux, F. Baudhuin en G. De Leener, die gedurende twaalf jaar ononderbroken hun wetenschappelijke steun hebben verleend en dit met des te meer regelmatigheid daar zij in volledige vrijheid publiceerden.

« Het spreekt vanzelf dat die personaliteiten hun werk in volledige intellectuele onafhankelijkheid zullen opstellen » aldus het Tijdschrift bij de introductie van hun eerste artikelen; « zij dragen derhalve alleen de verantwoordelijkheid voor de theorieën die zij zullen ontwikkelen » (2). Het standpunt van de Nationale Bank bleef op dit gebied steeds ongewijzigd.

(1) De lezers zullen in het *Tijdschrift* van Augustus 1955 een analytische inhoudstabel vinden van de sedert 1926 verschenen ondertekende artikelen en van de sedert October 1944 verschenen niet ondertekende artikelen.

(2) II<sup>e</sup> jaar, vol. I, n<sup>o</sup> 7, 19 Februari 1927.

De H. Ansiaux (1869-1943), professor aan de Vrije Universiteit te Brussel, directeur van het Instituut de Sociologie Solvay, doctor honoris causa van de universiteiten te Parijs, Lyon, Toulouse en Caen, lid van de Koninklijke Akademie van België, stichter met de H. J. Lescure van het Jaarlijks congres der Franstalige economen, verwierf vooral bekendheid door zijn « *Traité d'économie politique* » (3 volumes, eerste uitgave in 1920-1925), zijn « *Principes de la politique régulatrice des changes* » (Brussel, 1910) en zijn werk over « *Inflation du crédit et la prévention des crises* » (Parijs, 1934). Hij behoorde tot de geleerden die in het begin van de eeuw het meest hebben bijgedragen tot de verspreiding van de gezonde en stimulerende opvattingen over de nog verkeerd begrepen wijzigingen welke zich toenmaals op het vasteland op gebied van krediet en ruilverkeer voordeden. Het Tijdschrift heeft enkele van zijn beste artikelen gepubliceerd; ze getuigen van een fijn en nauwkeurig ontledingsvermogen dat zich niet meer beweegt op het terrein van de loutere economie maar van de sociale economie.

Wij hoeven hier niet in te gaan op de vruchtbare medewerking van de H. F. Baudhuin, professor aan de Universiteit te Leuven, adviseur van verschillende ministers van Financiën, lid van de Hoge Raad voor Financiën sedert 1938, medewerker aan een groot aantal tijdschriften, schrijver van economische en financiële verhandelingen en van uiterst waardevolle naslagwerken waarvan we enkel de meest recente vermelden: « *L'Histoire économique de la Belgique, 1914-1939* » (1944), « *L'économie belge sous l'occupation, 1940-1945* » (1945) en de « *Code économique et financier* » (1942 en 1954). Zijn rol in de economische, financiële en monetaire geschiedenis van het land zal eens moeten beschreven worden. Het Tijdschrift heeft van hem voortreffelijke bijdragen gepubliceerd, o.a. over de betalingsbalans en over het Belgisch nationaal inkomen volgens de door hem gemaakte berekeningen. Tot omstreeks 1948 waren het de enige inlichtingen waarover het land op dat gebied beschikte; ze bieden bovendien nog het grote voordeel te verschijnen vóór de statistieken die het Tijdschrift over de betalingsbalans op grond van omstandige inlichtingen publiceert; ze hebben er tevens de verschillende instanties die het nationaal inkomen berekenen toe aangezet voortdurend hun opzoekingen nauwkeuriger door te voeren (1).

Niet minder belangwekkend was de medewerking van de H. G. De Leener, van 1903 tot 1949 professor aan de Vrije Universiteit te Brussel, thans lid van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, onder voorzitter van de Hoge Raad voor de Statistiek en van de Commissie van de indexcijfers der klein-

(1) De berekeningen van professor Baudhuin betreffende de betalingsbalans en het nationaal inkomen worden sedert het einde van de oorlog in het *Bulletin de l'Institut de Recherches économiques et sociales de l'Université de Louvain* gepubliceerd.

handelsprijzen en der levensduurte. Een van zijn werken, nl. « Théorie et politique du commerce international » (1933), is wellicht het meest belangrijke vertrekpunt van zijn wetenschappelijke bedrijvigheid; hij huldigt hierin de vrijheid van de internationale economische betrekkingen, welk beginsel de grondslag vormt van talrijke artikelen waarvan hij de publicatie aan het Tijdschrift toevertrouwde; vermelden we bovendien de artikelen die betrekking hebben op de vraagstukken in verband met het vervoerwezen, de prijzen en de werkloosheid.

In 1930 kwamen HH. M. Suetens en H. De Man die eerste groep aanvullen. De H. M. Suetens, directeur-generaal bij het Ministerie van Economische Zaken, vervolgens belast met het Algemeen Bestuur van de Buitenlandse Handel en tenslotte buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister, kende een schitterende diplomatieke loopbaan. Daar hij nauw betrokken was bij de internationale financiële en handelsbesprekingen, heeft hij een bevoegdheid verworven waarvan hij ons Tijdschrift gedurende lange jaren heeft laten genieten.

De H. H. De Man (1885-1952), professor aan de Universiteit te Frankfurt op het ogenblik waarop hij zijn medewerking aan het Tijdschrift verleende en auteur van het Arbeidsplan in 1933, heeft zijn medewerking stopgezet toen hij Minister van Arbeid werd in 1935. Die subtiële theoreticus, die o.a. schrijver is van « Au delà du Marxisme » (1925), « La joie au travail » (1930), « Le Socialisme constructif » (1933), publiceerde in onze kolommen merkwaardige bijdragen over het verloop van het kapitalistische stelsel, over de planificatie en over de Duitse economie.

De H. B.-S. Chlepner, professor aan de Vrije Universiteit te Brussel, werd reeds in 1927 door de Nationale Bank verzocht aan het Tijdschrift mede te werken; zijn talrijke wetenschappelijke werkzaamheden en de redactie van de *Revue Bancaire Belge* en van het *Bulletin mensuel de la Société Belge de Banque* hebben hem tot 1932 elke medewerking onmogelijk gemaakt; sedertdien publiceerde, hij in ons Tijdschrift talrijke belangwekkende artikelen over de kredietproblemen en over de nationale monetaire geschiedenis.

Toen het Tijdschrift in 1937 tweetalig werd, deed men een beroep op HH. R. Miry en G. Eyskens, die, ten gevolge van de oorlog en de wijziging sedertdien aan de formule der medewerking gebracht, slechts gedurende korte tijd hun medewerking konden verlenen.

De H. R. Miry (1889-1952) was professor in de staathuishoudkunde aan de Universiteit te Gent; hij werd beschouwd als een der voormannen van de economische wetenschap in Vlaanderen; de belangrijkste artikelen die van hem in het Tijdschrift verschenen, hadden betrekking op monetaire vraagstukken.

De H. G. Eyskens, professor aan de Universiteit te Leuven en lid van de Kamer van Volksvertegen-

woordigers, was achtereenvolgens minister van Financiën in 1945, minister van Financiën en onder-voorzitter van de Raad in 1947-1949, eerste-minister in 1949-1950 en minister van Economische Zaken in 1950. Hij verstreekte aan het Tijdschrift merkwaardige bijdragen inzonderheid over de contingeringsproblemen en de betrekkingen tussen het particulier en het overheidskrediet.

Naast die regelmatige medewerkers kende het Tijdschrift er nog een groot aantal anderen, waaronder wij gaarne vermelden: HH. P. Berryer, die lange tijd lid was van de Bank voor Internationale Betalingen; R. Brasseur, onder-voorzitter van de Belgische Vereniging der Katoenspinners; M. Castiau, ere-secretaris generaal van het Ministerie van Verkeerswezen; A. De Bauw, ere-directeur generaal van het Comité Spécial du Katanga; E. de Miomandre, thans chef van de Juridische Dienst van de Nationale Bank van België; E. de Moreau d'Andoy, thans agent van de Bank te Namen; L. Frateur, professor aan de Universiteit te Leuven, regent van de Nationale Bank van België (†); Max-Léo Gérard, oud-minister, ere-secretaris van de Koning, ere-voorzitter van de Bank van Brussel; J. Ghilain, professor aan de Vrije Universiteit te Brussel en aan de Koloniale Hogeschool te Antwerpen; G. Janson, directeur van de Maatschappij Solvay en Co; A. Kreglinger, regent van de Nationale Bank (†); Ch. Pynaert, voorzitter van de Syndikale Kamer der Belgische Tuinbouwers; F. Terlinck, professor aan de Vrije Universiteit te Brussel; H. Van Criekinghe, professor aan de Universiteit te Leuven; E. Vandeputte, oud-directeur generaal van de Haven van Gent; J. Vander Gucht, beheerder van de Bijbank der Nationale Bank van België te Luxemburg; A. Wauters, buitengewoon en gevolmachtigd gezant van België.

Wij kunnen die lange lijst niet afsluiten zonder de bijdragen te vermelden van gouverneurs Louis Franck, Georges Janssen en Maurice Frère en van twee oud-leden van de Studiedienst, HH. L.-H. Dupriez en R.-J. Lemoine.

Sedert 1927 publiceerde het Tijdschrift de levendige en doorwrochte toespraken door gouverneur Franck gehouden voor de algemene vergadering der aandeelhouders. De bevoegdheid van hun auteur en de verscheidenheid van die overzichten der economische en financiële vraagstukken van het ogenblik, maken er een zeer belangwekkende bijdrage van tot de economische geschiedenis van België tussen 1927 en 1937. De steun die gouverneur Franck aan het Tijdschrift verleende, bleef trouwens daartoe niet beperkt. Hij betoonde voor ons Tijdschrift een uiterste bezorgdheid, hij volgde van nabij de gedachte van zijn medewerkers uit de Studiedienst en spoorde ze voortdurend aan met zijn opmerkingen en aantekeningen.

Zijn opvolgers, gouverneur Georges Janssen, wiens voortdurende strijd tegen de bezetter in 1941 zijn reeds door ziekte verzwakte krachten had uit-

geput, en gouverneur Maurice Frère, die kort na de bevrijding in functie trad, hebben de traditie van Louis Franck onder een enigszins verschillende vorm hernomen; zij lieten in het Tijdschrift de inleiding verschijnen van hun jaarverslag aan de algemene vergadering der aandeelhouders. Die inleidingen zijn de trouwe weerspiegeling van de opvattingen die de geld- en kredietpolitiek van de circulatiebank hebben bepaald.

Wat de andere twee voornoemde medewerkers betreft, hun naam zou wegens de hoger aangehaalde formule der anonymiteit — hoewel zij gedurende jaren aan het Tijdschrift hebben medegewerkt — nooit in het Tijdschrift vermeld zijn geworden indien zij de Bank niet verlaten hadden.

De H. R.-J. Lemoine (1897-1938), die een schitterende carrière maakte aan de Universiteit te Brussel, was steeds uit op nieuwe denkbeelden. In 1927, een jaar nadat hij in de Dienst gekomen was, publiceerde hij « een klein werk dat een ongehooflijk grote weerklank had : « La détresse de l'enseignement supérieur en Belgique ». Hij stelde daarin de ontoereikendheid in het licht van de middelen die ter beschikking van het hoger onderwijs stonden en toonde aan waarom dit onderwijs niet steeds de vruchten afwierp die er van verwacht werden. Het is geenszins overdreven te beweren dat dit werk van Lemoine de oprichting voorbereidde van het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, dat enkele maanden later op initiatief van Koning Albert het licht zag » (1). Het is een van de mooiste verdiensten van onze afgestorven medewerker, die gedurende jaren de directie van het Tijdschrift waarnam. Zijn bijdragen, in het bijzonder diegene gewijd aan de evolutie van de geld- en kapitaalmarkt en aan de ontwikkeling van het bankwezen en de industrie, vormen een waardevol geheel.

De H. L.-H. Dupriez, collega van R.-J. Lemoine in de Nationale Bank en later in de O.R.E.C., instelling opgericht door de regering van Zeeland in 1935 ten einde deze te steunen bij de verwezenlijking van haar programma voor nationaal economisch herstel, verliet de Bank in 1945. Professor aan de Universiteit te Leuven, directeur van het Instituut voor Economisch en Maatschappelijk Onderzoek van die zelfde Universiteit, lid van de Koninklijke Akademie van België, Prijs Francqui 1949, is vooral bekend voor twee van zijn publicaties : « Les méthodes d'analyse de la conjoncture économique et leur application à l'économie belge » (1930) en « Des mouve-

(1) « Histoire Economique de la Belgique, 1919-1940 », dl. II, blz. 381. Een bericht van overlijden van R.-J. Lemoine verscheen in het Tijdschrift (XII<sup>e</sup> jaar, vol. II, n<sup>o</sup> 2, Augustus 1938).

ments économiques généraux » (1947). Hij heeft gedurende lange jaren zijn ruime kennis en zijn juist en scherp oordeel ten dienste van de Studiedienst en van het Tijdschrift gesteld.

Na de oorlog werd er een beroep gedaan op buitenlandse medewerkers. Vóór 1954 hadden vreemdelingen slechts bij gelegenheid artikelen voor het Tijdschrift geschreven : dit was het geval in 1928 en 1931 met professor Vissering, president van de Nederlandsche Bank (1865-1937) en in 1940 voor de H. H.-C.-A. Verrijn Stuart, die achtereenvolgens professor was aan de Universiteit te Groningen, Delft en Utrecht (1865-1948). De veralgemening van het beroep op medewerkers buiten onze grenzen toonde aan dat de Bank volledig instemde met het toehalen van de banden tussen de verschillende landen van de vrije wereld. Na een eerder moeilijk begin kwam het Tijdschrift er toe regelmatig artikelen van buitenlandse geleerden te publiceren. Het ging prat op de eerste uitgave van een groot aantal artikelen van de hand van hoogstaande personaliteiten zoals H.H. Aftalion, ere-professor aan de Rechtsfaculteit te Parijs; A. Sauvy, directeur van het Institut National d'Etudes Démographiques te Parijs, oud-voorzitter van de Commission de la Population bij de Verenigde Naties; L. Rist, directeur der Economische Studiën bij de Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling; C. Clark, directeur van het Instituut voor Landbouweconomisch Onderzoek te Oxford, gewezen economisch adviseur der regering van Queensland; A.-C.-L. Day, docent aan de London School of Economics; F. De Vries en F.-A.-G. Keesing, professors aan de Universiteit te Amsterdam; P. Lieftinck, minister van Financiën van Nederland; S. Posthuma, professor aan de Nederlandse Economische Hogeschool te Rotterdam; J. Anders, regeringsadviseur bij het Ministerie van Economische Zaken van het Groothertogdom Luxemburg; G.-U. Papi, professor aan de Universiteit te Rome; W. Röpke, professor aan het Institut Universitaire de Hautes Etudes Internationales te Geneve; Per Jacobsson, economisch adviseur bij de Bank voor Internationale Betalingen te Bazel; Miroslav A. Kriz, van de Federal Reserve Bank te New York; C. P. Kindleberger, professor aan het Massachusetts Institute of Technology; E.-A. Goldenweiser, vroeger adviseur bij de Federal Reserve Board en S.-I. Katz, economist, van de Federal Reserve Board te Washington.

Op het ogenblik waarop het Tijdschrift een nieuwe periode van zijn bestaan aanvangt, betuigt het aan die uitstekende medewerkers zijn oprechte dank en brengt een diepgevoelde hulde aan zijn afgestorven medewerkers.



## DE BUITENLANDSE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE IN 1954

Zoals in de vorige artikelen welke het *Tijdschrift* sedert 1949 elk jaar aan dit onderwerp wijdde, zal de structuur van de buitenlandse handel in onderhevige uiteenzetting ontleed worden op grond van een hergroepering van de beschikbare gegevens betreffende de hoeveelheid en de waarde van de in- en uitvoer, alsmede aan de hand van indexcijfers van het volume en de eenheidswaarde berekend door het Departement voor Economische Studiën van de Nationale Bank; in de inleidende beschouwingen zullen we tevens naar indexcijfers, berekend door het Nationaal Instituut voor de Statistiek, verwijzen. De indexcijfers berekend door het Departement voor Economische Studiën houden slechts rekening met de 570 tariefposities van de Type-Indeling voor de Internationale Handel (1), welke uiteenvalt in 10 secties, onderverdeeld in 52 afdelingen, 150 groepen en 570 posities. De Type-Indeling biedt belangrijke voordelen met het oog op internationale statistische studies betreffende de buitenlandse handel, omdat ze sedert 1950 als de enige officiële internationale nomenclatuur erkend werd door het Statistisch Bureau van de Verenigde Volken, het Internationaal Muntfonds, de Economic Cooperation Administration, de Europese Organisatie voor Economische Samenwerking en de Economische Commissie voor Europa. De Statistische Conferentie van het Britse Commonwealth heeft zich in 1951 eveneens voor de Type-Indeling uitgesproken.

Enkele Europese landen die aan de douanenomenclatuur van Brussel vasthielden, aanvaardden niettemin de Type-Indeling als bijkomende nomenclatuur. Zoals bekend, is de douane-nomenclatuur van Brussel, uitgewerkt in 1948-1949, gesteund op de douane-nomenclatuur van de Volkenbond en samengesteld uit 21 secties, onderverdeeld in 90 hoofdstukken en ongeveer 1.360 rubrieken. Beide indelingen van de internationale handel werden aan elkaar aangepast (2).

Een inleidend gedeelte van de hierna volgende uiteenzetting zal gewijd zijn aan de reglementering van de buitenlandse handel, het algemeen klimaat van de internationale concurrentie en de globale ont-

wikkeling van de buitenlandse handel der Belgisch-Luxemburgse Economische Unie tijdens de laatste jaren. Daarna zullen we in meer uitvoerige beschouwingen de samenstelling van in- en uitvoer nagaan, alsmede de geografische spreiding van de buitenlandse handel in 1954, tegen de achtergrond van het voorafgaande jaar.

\*  
\*\*

Ingevolge de internationale politieke en economische verwickelingen tijdens de jaren 1951 en 1952 werd een vrij uitgebreide reglementering van de buitenlandse handel op touw gezet. In 1953 en 1954 kon, dank zij de terugkeer van meer normale verhoudingen, die reglementering opnieuw geleidelijk opgeheven worden. Aldus kwam in April 1954 een einde aan het systeem van de inhoudingen op de opbrengst van de uitvoer naar de landen van de Europese Betalingsunie en werden in de daarop volgende maand de beperkingen op de invoer uit het dollargebied nagenoeg volledig afgeschaft. Verschillende beperkingen op de in- en uitvoer van afzonderlijke producten werden eveneens opgeheven. Niettemin moesten enkele nieuwe contingentenmaatregelen getroffen worden, o.m. om de dumpinginvoer van sommige producten uit Oost-Europa tegen te gaan.

In het raam van Benelux werd de samschakeling van de handelspolitiek verder doorgevoerd, in toepassing van het Protocol van 9 December 1953. Aldus hebben de drie landen op 19 Maart 1954 bij de E.O.E.S. een gemeenschappelijke lijst van vrije invoer voorgelegd, namen ze gelijklopende maatregelen t.a.v. de invoer uit het dollargebied en traden ze als één geheel op in internationale besprekingen.

Over het algemeen kan gezegd worden dat de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie opnieuw een poging gedaan heeft om haar buitenlandse handel van administratieve belemmeringen te bevrijden. Het is verheugend vast te stellen dat ook op het internationale plan de stem van de vrijhandelsgesinde landen steeds meer gehoor vindt. Aldus zijn de inspanningen van de E.O.E.S. om een einde te maken aan de maatregelen tot kunstmatige bevordering van de uitvoer, op goede weg om met welslagen bekroond te worden, mede dank zij de steun van de B.L.E.U., Nederland, Duitsland en het Verenigd-Koninkrijk. Wegens zijn binnenlandse economische

(1) In het Frans : C.T.C.I. (Classification Type du Commerce International); in het Engels : S.I.T.C. (Standard International Trade Classification).

(2) Zie daarover : « Enkele beschouwingen over de statistieken van de buitenlandse handel », *Tijdschrift voor de Buitenlandse Handel*, n<sup>o</sup> 4, April 1955, blz. 15-34.

moelijkheden kon Frankrijk nog niet in de gewenste mate tot de vrijhandelspraktijken terugkeren.

Ook tegenover het dollargebied konden een twintigtal landen hun invoerbepalingen gedeeltelijk opheffen, op grond van een algemene verbetering van de dollarpositie van West-Europa. Die maatregelen zullen er stellig toe bijdragen om ongezonde stromingen in de internationale handel te doen ophouden.

De verbetering van het klimaat der internationale concurrentie in 1954 viel samen met een conjunctuurherneming die zich steeds duidelijker aftekende naarmate het jaar ten einde liep. Reeds in 1953 waren de verbruiksindustrieën de inzinking volgend op de Korea-boom te boven gekomen, maar in de zware nijverheid vertoonde de conjunctuur zich nog verschillende maanden aarzelend en onzeker, te meer

daar de Verenigde Staten slechts omstreeks het midden van 1953 de teruggang kenden welke de Europese landen een jaar te voren doormaakten.

De zeer drukke bedrijvigheid in de Westeuropese bouwnijverheid en de hiermee gepaard gaande vermeerdering van de vraag in de metaalverwerkende bedrijven hebben in 1954 aanzienlijk tot de heropbloei van de zware nijverheid bijgedragen. De vooruitzichten op de Duitse herwapening en andere psychologische factoren die hun weerslag vinden in de voorraadpolitiek, hebben de conjunctuurherneming dermate versterkt dat ze omstreeks het einde van het jaar als een nieuwe « boom » mocht bestempeld worden. Voor de buitenlandse handel van de B.L.E.U., die op overwegende wijze van de ijzer- en staalnijverheid afhankelijk is, was een dergelijk verloop van niet te onderschatten betekenis.

Tabel I.

### Bijzondere handel van de B.L.E.U.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Periode	Totale waarde (miljarden franken)			pCt. Uitvoer	Indexcijfer Basis : 1948 = 100 <sup>1</sup>				
	Invoer	Uitvoer	Saldo		Invoer	Invoer		Uitvoer	
				Volume		Eenheids- waarde	Volume	Eenheids- waarde	
1950 .....	97,8	82,8	— 15,0	84,7	112	99	123	90	91
1951 .....	127,2	132,6	+ 5,4	104,2	122	120	149	120	100
1952 .....	123,0	122,5	— 0,5	99,6	121	116	138	120	103
1953 .....	121,1	113,0	— 8,1	93,3	126	110	151	101	92
1954 <sup>1</sup> .....	127,5	115,2	— 12,3	90,4	139	106	165	95	90
1953 1 <sup>o</sup> kwartaal .....	29,8	27,6	— 2,2	92,6	116	113	134	108	95
2 <sup>o</sup> kwartaal .....	29,4	28,1	— 1,3	95,6	117	109	144	101	92
3 <sup>o</sup> kwartaal .....	30,1	27,3	— 2,8	90,7	122	108	141	100	93
4 <sup>o</sup> kwartaal .....	31,9	30,0	— 1,9	94,0	131	105	154	97	92
1954 1 <sup>o</sup> kwartaal .....	30,8	26,8	— 4,0	87,0	135	105	155	94	89
2 <sup>o</sup> kwartaal .....	32,0	28,8	— 3,2	90,0	135	107	167	92	86
3 <sup>o</sup> kwartaal .....	31,6	27,1	— 4,5	85,7	138	104	159	90	87
4 <sup>o</sup> kwartaal .....	33,0	32,4	— 0,6	98,2	140	102	185	92	90

<sup>1</sup> De indexcijfers van het volume en van de eenheidswaarde van het jaar 1954 (basis 1948 = 100) werden bekomen door vermenigvuldiging van de indexcijfers van het jaar 1954 (basis 1953 = 100) met de indexcijfers van het jaar 1953 (basis 1948 = 100).

De prijsbewegingen hadden in 1954 geen diepgaande invloed op de verhouding van de respectieve waarde van in- en uitvoer. De daling der wereldprijzen toch, die reeds in de tweede helft van 1953 vertraagde, kwam tot stilstand en maakte zelfs plaats voor stijgingen waaraan, globaal gezien, slechts de landbouwproducten ontsnapten. Toch geeft het gemiddeld indexcijfer van de invoerprijzen voor 1954 nog een daling te zien t.o.v. 1953, omdat het in laatstgenoemd jaar nog in sterke mate door de hoge prijzen van het eerste kwartaal beïnvloed werd. Een zelfde vaststelling geldt voor de uitvoerprijzen, waarvan het indexcijfer een weinig verder terugliep dan dat van de invoerprijzen.

De indexcijfers van de gemiddelde eenheidswaarde van de in- en uitvoer bedragen t.o.v. het vorig jaar, 95 voor de invoer en 93 voor de uitvoer. De scherpe daling der prijzen welke zich in 1953 in de ijzer- en staalnijverheid, in de non-ferro metaalnijverheid en in de scheikundige nijverheid voordeed, liet nog in de eerste maanden van 1954 haar invloed gelden.

De verdere daling van de eenheidswaarde van de invoer stelt andermaal het bijzonder karakter van de jongste conjunctuurherneming in het licht. Gewoon-

Tabel II.

### Indexcijfers van het volume, de gemiddelde eenheidswaarde en de ruilvervoet

Basis : vorig jaar

Bron : Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Periode	Invoer		Uitvoer		Ruilvervoet
	Volume	Eenheids- waarde	Volume	Eenheids- waarde	
1950 .....	116	103	109	92	90
1951 .....	107	123	122	132	107
1952 .....	99	98	93	100	102
1953 .....	103	94	106	86	92
1954 .....	111	95	109	93	98

lijk gaat immers een belangrijke vermeerdering van het invoervolume gepaard met een prijsstijging die het handelstekort belangrijk doet toenemen vooraleer ze naar de uitvoer overslaat; die verschijn-

selen bleven thans in hun traditioneel verband achterwege.

Tegenover het vorig jaar bereiken de volume-indexcijfers — die de invloed der prijsbewegingen op de waarde der handelsstromingen uitschakelen — respectievelijk 111 voor de invoer en 109 voor de uitvoer. In beide richtingen valt dus een bevredigende expansie waar te nemen, die echter in het op dat ogenblik aan de gang zijnde eerste stadium der conjunctuurherneming het sterkst tot uiting kwam in onze aankopen in het buitenland. De toename van het tekort op de handelsbalans van de B.L.E.U. was ditmaal echter minder scherp dan in 1950, omdat algemene spanningen op de grondstoffenmarkten achterwege bleven en er zich geen merkbare speculatieve stromingen ontwikkelden.

De opeenvolging van de volumeindexcijfers in tabel I geeft een beeld van de gestadige ontwikkeling van onze buitenlandse handel sedert 1948. De aangroei-coëfficiënt van de uitvoer is, voor de periode in haar geheel, belangrijk groter dan die van de invoer, o.m. omdat tijdens het basisjaar de uitvoer-industrieën nog hun volle capaciteit niet herwonnen hadden en de afzet van verbruiksgoederen op talloze belemmeringen stuitte. Anderzijds weerspiegelt het behoud van een hoge dekkingscoëfficiënt, in een régime van verregaande vrijhandel gepaard met een betrekkelijk hoog levenspeil in het binnenland, de levenskracht van de nationale nijverheid. De gevolgen van het crisisjaar 1952 in onze buitenlandse handelsbetrekkingen werden in 1954 helemaal uitgewist.

De verzwakking van de ruilvoet vertraagde in 1954 in verband met de mindere daling der uitvoerprijzen.

De globale vergelijking van de jaarcijfers der handelsbetrekkingen der B.L.E.U. in 1953 en 1954 laat niet toe de weerslag van de kentering in de wereldconjunctuur op het verloop van onze handel van dichterbij na te gaan. Daarom mogen we deze inleidende algemene beschouwingen niet afsluiten zonder even stil te blijven bij de veranderingen die in de kwartaalcijfers van de handel der laatste twee jaar tot uiting komen.

Op het gebied der prijzen, zowel bij de in- als bij de uitvoer, sloot het eerste kwartaal van 1953 nog in zekere mate bij de voorafgaande periode aan. In het tweede kwartaal trad aan beide zijden een scherpe daling in, die ingevolge de weerslag van de cijfers der eerste maanden slechts op onvolledige wijze in de jaartotalen tot uiting kwam. Sedert het midden van 1953 was de prijsbeweging meer aarzelend, vooral aan de zijde van de invoer, hoewel tenslotte in 1954 de dalende tendens nog de bovenhand hield.

De daling van de dekkingscoëfficiënt van de invoer door de uitvoer tijdens de eerste drie kwartalen van 1954 werd beheerst door de verslechtering van de ruilvoet en door de bewegingen van het volume van het handelsverkeer: terwijl de invoer

lichtjes omhoog liep, vertoonde de uitvoer weinig veranderingen. In het laatste kwartaal van het jaar echter kende hij een plotse expansie waardoor het handelstekort bijna volledig verdween, in weerwil van een gelijktijdige belangrijke uitbreiding van de invoer.

De verbetering van het globaal resultaat van de handelsbalans der B.L.E.U. wordt sedert het tweede halfjaar van 1954 daarenboven in de hand gewerkt door een omslag van de ruilvoet die in het laatste kwartaal zijn peil van het eerste kwartaal teruggavond.

\*  
\*\*

Een vergelijking met andere landen doet beter de betekenis van de groei van het handelsverkeer der B.L.E.U. uitschijnen. Hiertoe zullen we gebruik maken van de volumeindexcijfers vastgesteld door de E.O.E.S. op basis van het jaar 1950 = 100.

Tabel III.

**Indexcijfers van het volume van de buitenlandse handel en van de ruilvoet van enkele landen**

Basis : 1950 = 100

Bron : O.E.C.E. *Bulletin Statistiques — Statistiques Générales.*

Periode	Lidstaten van de EOES (moederland)	BLEU	Nederland	Frankrijk	Verenigd-Koninkrijk	West-Duitsland
<b>Indexcijfer van het invoervolume</b>						
1951 .....	110	109	102	117	113	102
1952 .....	107	108	91	119	101	118
1953 .....	114	112	108	120	112	133
1954 .....	126	122	136	126	114	167
<b>Indexcijfer van het uitvoervolume</b>						
1951 .....	114	121	119	118	101	143
1952 .....	109	112	125	104	95	154
1953 .....	120	123	143	110	98	180
1954 .....	132	135	169	125	104	223
<b>Indexcijfer van de ruilvoet <sup>1</sup></b>						
1951 .....	95	110	96	91	88	96
1952 .....	101	114	99	102	95	108
1953 .....	103	102	100	105	104	116
1954 .....	103	97	99	101	103	116

<sup>1</sup> Indexcijfer van de gemiddelde waarde van de uitvoer gedeeld door het indexcijfer van de gemiddelde waarde van de invoer.

Uit de cijfers van bovenstaande tabel blijkt dat het handelsverkeer van de B.L.E.U. tijdens de laatste vier jaar een bevredigende uitbreiding genomen heeft en dat het uitvoervolume zich zelfs boven het gemiddelde van de gezamenlijke groep der E.O.E.S.-landen kon handhaven.

De invoer van de B.L.E.U. liep weliswaar een geringe achterstand op, doch we moeten er daarbij rekening mee houden dat in het basisjaar 1950 ons land minder invoerbepalingen kende dan de meeste andere landen en dat het welvaartspeil reeds betrekkelijk hoog lag. De werkelijke aangroei van de uitvoer is daarentegen des te opmerkelijker daar de devaluaties van 1949 ten gunste van de meeste andere Westeuropese landen werkten en de dispariteit der lonen hierdoor nog scherper tot uiting

kwam. De uitvoerindustrieën der B.L.E.U. hebben dan ook in de jongste vier jaar belangrijke inspanningen geleverd, die hun positie op duurzame wijze zullen verbeteren, vooral wanneer de dispariteiten voortvloeiend uit de devaluaties van 1949 en uit het verschil in loonpeil zullen verdwenen zijn.

De ruilvoet der B.L.E.U. is in 1954 ongunstiger dan in de andere landen der E.O.E.S. Die verslechtering heeft blijkbaar geen blijvend karakter, omdat ze beheerst wordt door verschuivingen in het conjunctuurverloop en de daarmee gepaard gaande prijsbewegingen.

\*  
\*\*

## DE INVOERSTROMINGEN

De daling van de globale waarde van de invoer in 1952 en 1953, heeft in 1954 plaats gemaakt voor een stijging van ongeveer 5 pCt. in weerwil van de daling van de invoerprijzen. Het volume der aankopen in het buitenland steeg daarentegen met 11 pCt., dan wanneer in het voorafgaande jaar die vermeerdering slechts 3 pCt. bedroeg. De aangroei van de totale waarde van de invoer vloeit bijna uitsluitend voort uit de aankopen van productiegoederen, waarvan het volumeindexcijfer, op basis van het voorafgaande jaar, 114 bereikt.

Tabel IV.

### Invoer per goederengroep

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

	Totale waarde (milliarden franken)			Indexcijfer van het volume		Indexcijfer van de eenheidswaarde	
	1952	1953	1954	1953/1952	1954/1953	1953/1952	1954/1953
Productiegoederen .....	82,5	79,8	86,4	104	114	92	95
Verbruiksgoederen .....	27,8	27,7	27,1	102	101	97	98
Uitrustingsgoederen .....	12,7	13,6	14,0	106	111	100	94
	123,0	121,1	127,5	103	111	94	95

De stijging van de invoer van *productiegoederen* ligt over verschillende sectoren verspreid zoals de ijzer- en staalnijverheid, de petroleumraffinerijen, de houtnijverheid, de scheikundige nijverheid; ook de invoer van vaste brandstoffen nam uitbreiding. Slechts in de textielnijverheid viel een lichte teruggang waar te nemen, die gepaard ging met verschuivingen tussen de grote bedrijfstakken van die industrie, zoals we verder nog zullen aantonen. Herinneren we er aan dat, in 1953, de aankopen van textielgrondstoffen met 19 pCt. in waarde gestegen waren.

De aankopen in het buitenland van *uitrustingsgoederen* en *verbruiksgoederen* ondergingen ogenschijnlijk slechts geringe wijzigingen. Wanneer men echter let op het indexcijfer van het ingevoerd volume, waarbij dus de prijsdaling uitgeschakeld is, blijken de aankopen van uitrustingsgoederen met 11 pCt. gestegen te zijn tegen slechts 1 pCt. voor de verbruiksgoederen. Wanneer men daarenboven rekening houdt met de sterk toegenomen afzet van uitrustingsgoederen op de binnenlandse markt, o.m. door de metaalverwerkende nijverheid, blijkt dat de investeringsactiviteit zich gunstig ontwikkeld heeft.

De geringe aangroei van het volumeindexcijfer der aankopen van *verbruiksgoederen* blijft een weinig ten achter op de gegevens nopens de verhandeling van verbruiksgoederen op de binnenlandse markt. Opvallend is overigens dat in deze sector de prijzen minder gedaald zijn dan in de twee andere goederengroepen, hoewel in 1954 de conjunctuurherneming in de zware nijverheid reeds aan de gang was. Weliswaar komen de fundamentele economische ver-

schijnselen slechts met vertraging in de gegevens van de buitenlandse handel tot uiting.

\*  
\*\*

In tegenstelling met de resultaten van het voorafgaande jaar is de invoer van *productiegoederen voor de metaalnijverheid* met fr 1,1 milliard gestegen, o.m. ingevolge de toegenomen aankopen van ijzererts in Frankrijk.

Bij het begin van 1954 had de Belgisch-Luxemburgse ijzer- en staalnijverheid een aanpassingsperiode achter de rug in verband met de verdwijning van de Koreaconjunctuur en de opening van de gemeenschappelijke Europese markt. De herneming die zich in het begin van het jaar aftekende, ontwikkelde zich snel van het tweede kwartaal af bij zoverre dat op het einde van het jaar de productie reeds topcijfers bereikte. Vandaar de toenemende aanvoer van *ijzererts*, vooral uit de mijnen van Briey in Frankrijk.

Hierdoor kwam de wijziging in de invoerstromingen van ijzererts, die zich sedert de opening van de gemeenschappelijke markt ontwikkeld had, nog scherper tot uiting: het relatief arme Luxemburgse ijzererts werd meer en meer vervangen door aanvoer uit Frankrijk, die voordien soms geremd werd. De eenheidswaarde van het Zweedse ijzererts liep met 12 pCt. terug, die van het Franse erts met 4 pCt.

De invoer van *schroot* weerspiegelt niet de conjunctuurherneming in de staalnijverheid; zowel het totaal bedrag van de invoer als de eenheidsprijzen liepen terug. Wat de prijzen betreft, hun beweging mag aangezien worden als de laatste

Tabel V.

## Invoer van productiegoederen

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Groep productiegoederen	Totale waarde (milliarden franken)				Indexcijfer der totale waarde	
	1951	1952	1953	1954	1953/1952	1954/1953
Productiegoederen voor :						
de metaalbedrijven .....	21,1	25,8	22,4	23,5	87	105
de textielbedrijven .....	19,4	12,4	14,8	14,5	119	98
de landbouw- en voedingsbedrijven .....	12,7	12,5	11,5	12,4	92	108
de diamantnijverheid .....	3,3	2,8	3,3	3,5	118	106
de houtnijverheid .....	2,2	1,7	1,9	2,3	112	121
de lederenijverheid .....	1,8	1,3	1,4	1,4	108	100
de papier- en grafische bedrijven .....	1,9	1,3	1,0	1,2	77	120
de tabaksnijverheid .....	1,0	0,9	0,9	0,9	100	100
zonder onderscheid voor de verschillende productie- sectoren :						
minerale oliën .....	4,2	5,7	5,8	6,5	102	112
brandstoffen .....	4,3	4,0	4,1	5,3	102	129
scheikundige producten .....	2,9	2,5	2,4	3,0	96	125
diverse producten .....	15,0	11,6	10,3	11,9	89	115
Totaal ...	89,8	82,5	79,8	86,4	97	108

phase van een langdurige daling die sedert 1952 aan de gang was; tijdens de laatste maanden van 1954 waren de noteringen trouwens reeds opwaarts gericht. Het verbruik van schroot, tenslotte, vertoont, om

technische redenen, vooral een neiging om uitbreiding te nemen eenmaal dat de productie van staal haar hoogtepunt bereikt heeft en de verkoopprijzen een verruiming der kostenmarge mogelijk maken.

Tabel VI.

## Invoer van productiegoederen voor de metaalbedrijven

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Producten	Ingevoerde hoeveelheden (duizenden tonnen)			Totale waarde (milliarden franken) 1954	Indexcijfer van het volume 1954/1953	Indexcijfer van de eenheidswaarde 1954/1953	Indexcijfer van de productie in de beschouwde sector 1954/1953
	1952	1953	1954				
IJzererts .....	11.383	12.119	13.177	3,5	108	85	{ 110 (zink) { 99 (lood) { 121 (tin)
Schroot .....	188	250	171	0,3	68	86	
Ruw koper .....	170	156	175	6,1	113	97	
Non-ferro metaalertsen .....	796	604	707	3,0			
Andere non-ferro metalen .....	35	39	48	1,0			
Gietijzer, staven, ijzerlegeringen .....	340	338	325	1,2			
Onderdelen voor auto's .....	81	72	97	5,9			
Diversen .....	106	143	202	2,5			

In de non-ferro metaalnijverheid valt in 1954 globaal bezien een lichte verbetering van de bedrijvigheid waar te nemen, die het duidelijkst in de sector der halffabrikaten tot uiting komt. Het volume-indexcijfer van de invoer van *ruw koper* is tot 113 gestegen, hoewel de toeneming van de productie vrij gering bleef. Een belangrijk gedeelte van de ingevoerde hoeveelheid komt slechts tijdelijk voor loonwerk voor rekening van Kongo in het land. Het indexcijfer van de eenheidswaarde van de invoer is nog met 3 pCt. teruggelopen, hoewel op de wereldmarkten de koperprijs in de tweede helft van het jaar aanzienlijk gestegen is. In de gemiddelde prijs voor 1954 komt echter nog de voorafgaande prijsdaling tot uiting, terwijl bovendien de notering van het Kongolese koper niet onmiddellijk aan de noteringen van de Londense metaalbeurs wordt aangepast.

In de groep der non-ferro metalen gaf de voort-

brenging van *ruw zink* in 1954 de aanzienlijkste stijging te zien; de invoer van zinkerts nam dan ook van 359.000 ton in 1953 tot 483.000 ton in 1954 toe. De eenheidswaarde van de invoer verminderde niet verder, daar de prijzen op de wereldmarkt in het tweede halfjaar aanzienlijk stegen. Het aandeel van Kongo in de leveringen van zinkerts voor onze nijverheid liep van 27 pCt. in 1953 tot 22 pCt. in 1954 terug; zoals bekend is thans ook in Kongo een zinkraffinerij in werking. Andere belangrijke leveranciers zijn Australië met 19,6 pCt. en Zweden met 14,2 pCt.

De productie van *ruw lood* bleef nagenoeg onveranderd, o.m. wegens aanvoermoeilijkheden van looderts uit het buitenland. De prijzen bewogen nagenoeg gelijklopend met die van het zinkerts, hoewel de positie van het lood op de wereldmarkt fundamenteel vaster is en minder afhankelijk van

de voorraadvorming van de Amerikaanse regering waarmee op 1 Juli 1954 voor beide metalen begonnen werd.

De productie van *ruw tin* is aanzienlijk gestegen, doch daar het hier om betrekkelijk geringe bedragen gaat is de weerslag op de gezamenlijke non-ferro metaalnijverheid niet doorslaggevend. De prijzen op de wereldmarkten lagen over het algemeen lager dan tijdens het voorafgaande jaar zodat de eenheids-waarde van de invoer van tinerts uit Kongo daalde van fr 77.214 per ton tot fr 73.299.

De aankopen in het buitenland van *halfabrikaten voor de ijzer- en staalnijverheid* liepen een weinig terug, zowel in hoeveelheid als in waarde. Die invoerstroming is niet zeer belangrijk en ze geeft geen trouw beeld van de fundamentele trend van de bedrijvigheid in de ijzer- en staalnijverheid.

De totale waarde van de invoer van losse *onderdelen voor autovoertuigen* is van fr 4,8 tot 5,9 miljard vermeerderd. Die beweging weerspiegelt de uitbreiding van de verschillende montagebedrijven, die in 1954 85.510 voertuigen monteerden tegen 48.360 in het voorafgaande jaar. Op te merken valt dat de leveringen van de Verenigde Staten in twee jaar teruggelopen zijn van 48 tot 35 pCt. van de totale invoer van losse onderdelen. Tegenover 1953

verminderde ook het aandeel van het Verenigd-Koninkrijk enigszins, terwijl daarentegen Duitsland 27,8 pCt. van onze totale invoer van onderdelen leverde tegen slechts 16 pCt. in het voorafgaande jaar. Met ingang van 1 Januari 1954 is de invoer van auto's verboden, behalve 250 wagens per jaar voor de Europese merken; de montagebedrijven mogen anderzijds Amerikaanse wagens invoeren ten belope van 3 pCt. van de waarde der werkelijk ingevoerde onderdelen. In 1954 werden nog voorlopige invoercontingenten ten voordele van verschillende Europese merken toegekend.

De stabiliteit van de totale invoer van *textielgrondstoffen* verbergt belangrijke verschuivingen tussen de verschillende sectoren van de textielnijverheid.

In 1953 hadden de wolbedrijven de toon aangegeven in het conjunctuurherstel van de textielnijverheid; de wolimport was dan ook zeer sterk toegenomen, terwijl in de katoen-, jute- en vlasaanvoer betrekkelijk weinig veranderingen te bespeuren vielen. In 1954 daarentegen is de wolimport opnieuw sterk teruggelopen, terwijl thans de aankopen van katoen en vlas, en in mindere mate ook van jute, aanzienlijk zijn toegenomen.

Tabel VII.

**Invoer van de voornaamste grondstoffen voor de textielbedrijven**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Grondstof	Ingevoerde hoeveelheden (duizenden tonnen)			Totale waarde (milliarden franken) 1954	Indexcijfer van het volume 1954/1953	Indexcijfer van de eenheids-waarde 1954/1953	Indexcijfer van de bedrijvigheid in de beschouwde sector (spinnerijen) 1954/1953
	1952	1953	1954				
Wol .....	56,0	82,6	63,5	4,4	76	97	88(a) 86(b) 100(c) 114(d)
Katoen .....	100,5	107,9	125,1	4,5	116	101	111
Jute .....	54,9	66,7	69,7	0,7	105	108	104
Vlas .....	164,7	159,0	181,9	0,8	112	102	94

(a) Wasserijen en carbonisatiebedrijven. — (b) Kammerijen. — (c) Kamwolspinnerijen. — (d) Kaardwolspinnerijen.

De bedrijvigheid van de *wolnijverheid* lag in 1954 een weinig beneden het peil dat in 1953 bereikt werd. Sommige sectoren, zoals de kammerijen, de wasserijen en de spinnerijen van kamwol, werden getroffen door de scherpe mededinging van de Franse nijverheid welke door kunstmatige maatregelen in de hand gewerkt werd. In de weverijen boekte de productie nog een zekere vooruitgang tegenover de resultaten van het voorafgaande jaar. De teruggang van de invoer van grondstoffen ging gepaard met een intering van de voorraden welke in 1953 werden aangelegd.

De waarde van de gezamenlijke wolimport liep terug van fr 5,9 miljard tot fr 4,4 miljard, o.m. ten gevolge van bevoorradingsmoeilijkheden in Argentinië en Uruguay. Het aandeel van Australië in de wolleveringen aan de B.L.E.U. is opnieuw van 54 tot 60 pCt. gestegen, nadat het in het voorafgaande

jaar ten nadele van de beide hierboven vermelde landen verminderd was. De wolimport uit Argentinië is nagenoeg volledig stilgevallen dan wanneer hij in 1953 nog ruim 16 pCt. van het totaal bedroeg; die wijziging is toe te schrijven aan de Argentijnse deviezenpolitiek die de verkopen tegen dollars begunstigt. De invoer van wol uit Uruguay werd in September 1953 stopgezet om te reageren tegen de protectionistische politiek van dat land, er toe strekend door middel van preferentiële wisselkoersen de eigen nijverheid kunstmatig te bevoordelen. De E.O.E.S.-landen pleegden trouwens daaromtrent onderling overleg. In Juli 1954 werden die contingentingsmaatregelen opnieuw versoepeld, althans toch wat de ruwe wol betreft, maar de prijzen lagen te hoog voor het verrichten van belangrijke aankopen. De verdwijning van Argentinië als leverancier kwam hoofdzakelijk ten goede aan de Zuidafri-

kaanse Unie en aan Nieuw-Zeeland die samen voor 20 pCt. in de wolaanvoer der B.L.E.U. tussenbeide kwamen.

De *katoen*invoer is gestegen van fr 3,8 milliard tot 4,5 milliard; die bedragen geven een juist beeld van de werkelijke stijging, want de eenheidswaarde van de invoer bleef praktisch ongewijzigd; ze weerspiegelen anderzijds de afgetekende herneming van de bedrijvigheid in de katoenspinnerijen en -weverijen. De invoerstromingen ondergingen geen noemenswaardige verschuivingen, zodat de teruggang van de aankopen in de Verenigde Staten sedert 1953 een blijvend karakter schijnt te hebben: ze vertegenwoordigen nog slechts 23,9 pCt. van de totale aankopen tegen ongeveer 59 pCt. in 1952. De leveringen van Mexico en Kongo liggen om en bij 15 pCt., terwijl anderzijds ook grotere aankopen gedaan werden in de U.S.S.R., Soedan, Mozambique en Latijns-Amerika.

De invoer van *jute* steeg van fr 657 miljoen tot 744 miljoen, ten dele wegens de stijging van de gemiddelde eenheidswaarde ten belope van 8 pCt.; in het tweede halfjaar waren de noteringen op de

wereldmarkt opnieuw opwaarts gericht. De voortbrenging in de jutenijverheid kon zich niet op het hoog peil van 1953 handhaven wegens de teruggang in de weverijen; in de spinnerijen daarentegen werden nieuwe topcijfers geboekt. Evenals in de voorafgaande jaren was Pakistan nagenoeg de uitsluitende leverancier op de markt der B.L.E.U.

De invoer van *vlas* steeg van fr 696 miljoen in 1953 tot 795 miljoen in 1954, dank zij een belangrijke vermeerdering van het ingevoerde volume gepaard gaande met een geringe stijging der eenheidswaarde. De toestand van die nijverheid blijft niettemin moeilijk, o.m. wegens de restrictieve praktijken van de Franse regering; in het tweede halfjaar ontvingen de weverijen talrijker bestellingen. De aanvoer van vlas uit Frankrijk steeg van 31 pCt. tot 47 pCt. van de totale aankopen, ten nadele van de invoer uit Nederland.

De waarde van de leveringen van *grondstoffen voor de landbouw en de voedingsbedrijven* steeg van fr 11,5 milliard in 1953 tot 12,4 milliard in 1954, o.m. wegens de vermeerderde aankopen van tarwe en gerst.

Tabel VIII.

### Invoer van productiegoederen voor de landbouw en de voedingsbedrijven

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studien van de Nationale Bank van België.

Producten	Ingevoerde hoeveelheden (duizenden tonnen)			Totale waarde (milliarden franken) 1954	Indexcijfer van het volume 1954/1953	Indexcijfer van de eenheids- waarde 1954/1953
	1952	1953	1954			
Granen .....	1.844	1.776	2.224	7,0	119	96
waarvan : tarwe .....	(806)	(618)	(779)	(2,7)	(126)	(99)
gerst .....	(443)	(422)	(534)	(1,6)	(127)	(91)
maïs .....	(379)	(417)	(418)	(1,4)	(100)	(96)
Meststoffen .....	1.449	1.623	1.594	1,5		
Veekoecken .....	216	170	191	0,7		
Hop .....	1	1	2	0,1		
Oliën .....	31	27	18	0,4		
Suiker .....	109	95	74	0,3		
Cacao .....	19	19	23	0,9		
Andere .....	358	336	351	1,5		

Onder de *graangewassen* neemt de *tarwe* de voornaamste plaats in. Nadat de ingevoerde hoeveelheid in 1953 met bijna 200.000 ton gedaald was, steeg ze in 1954 opnieuw met 161.000 ton tot 779.000 ton. Oorzaak hiervan is het lager rendement van de binnenlandse oogst, ten gevolge van de buitensporige vochtigheid in het zomerseizoen. Op te merken valt dat het aandeel van Canada en de Verenigde Staten in de tarweleveringen aan de B.L.E.U. teruggelopen is van 82 tot 64 pCt. ten voordele van Argentinië en de U.S.S.R., die respectievelijk voor 17,5 en 10,7 pCt. in onze tarweinvoer tussenbeide komen. De invoer van *gerst* is gestegen van fr 1.364 miljoen in 1953 tot 1.562 miljoen in 1954. Syrië is de eerste leverancier geworden met 15,4 pCt. tegen 13,5 pCt. tijdens het voorafgaande jaar; Denemarken daarentegen ziet zijn aandeel teruggelopen van 26,2 pCt. tot

10,2 pCt., de Verenigde Staten van 11,5 tot 3 pCt., Canada van 10 tot 4,5 pCt., Nederland van 8 tot 5,8 pCt. In de plaats daarvan treden Frankrijk met 9,3 pCt., Australië met 7,6 pCt. en Polen met 5 pCt.; de aanvoer uit Irak handhaafde zich om en bij de 8 pCt. De eenheidswaarde van de ingevoerde gerst is met 9 pCt. gedaald, terwijl voor de overige graangewassen de daling betrekkelijk gering is. Voor de *maïs* bedroeg ze 4 pCt., terwijl het ingevoerd volume ongewijzigd bleef. Zoals voor de invoer van de andere graangewassen daalde ook hier het aandeel van de Verenigde Staten en Canada — 68,1 pCt. in 1953 — op scherpe wijze ten voordele van Argentinië, dat in 1954 55,7 pCt. van de totale ingevoerde waarde leverde, terwijl anderzijds ook de Zuidafrikaanse Unie voor 8,2 pCt. in de invoer tussenbeide kwam.

De aanvoer van *meststoffen*, die in 1953 sterk gestegen was, moest in 1954 slechts weinig terrein prijsgeven, althans niet wat het volume van de leveringen betreft; de prijzen daarentegen liepen verder terug, zodat de ingevoerde waarde daalde van fr 1,9 tot 1,5 milliard.

De aankopen van andere landbouwproducten betroffen betrekkelijk geringe bedragen, waarvoor we verwijzen naar tabel VIII. De toegenomen invoer van *veekoeken* houdt klaarblijkelijk verband met het slechte zomerseizoen en met de verdere aangroei van de veestapel. De productie der *suikerraffinaderijen* is in 1954 andermaal verminderd; de opbrengst van de binnenlandse suikerteelt was minder goed en ook de invoer liep terug.

In de *diamantnijverheid* nam de invoer verder uitbreiding, doch ongeoorloofde operatiën deden opnieuw grondstof, waaraan de Belgische slijperijen dringend behoefte hebben, naar het buitenland verdwijnen. De toegenomen invoer weerspiegelt de vooruitgang van de bedrijvigheid die echter van Juni af door arbeidsconflicten onderbroken werd. De Diamond Trading Company te Londen bleef de verdeling van de grondstof regelen.

De invoer van *hout* vermeerderde in waarde met niet minder dan 22 pCt.; Oost-Europa, Scandinavië en Frankrijk waren de voornaamste leveranciers. De drukke bedrijvigheid op de bouwerven heeft vanzelfsprekend de houtinvoer sterk in de hand gewerkt.

De *ledernijverheid* zag over het algemeen, na de eerste twee maanden van het jaar, haar toestand enigszins verbeteren dank zij bestellingen uit Oost-Europa. De leerlooierijen hebben echter te lijden onder de Franse mededinging die op kunstmatige voordelen kan rekenen. Anderzijds verminderden de bestellingen van lederproducten vanwege het Ministerie van Landsverdediging. De invoer van grondstoffen bleef onveranderd; Frankrijk, het sterlinggebied, de Verenigde Staten en Argentinië waren de voornaamste leveranciers.

Dank zij een betere vraag in binnen- en buitenland en een vermindering van de mededinging vanwege Nederland, was 1954 voor de *papiernijverheid* een goed jaar, afgezien misschien van de kartonbedrijven die een minder rooskleurige positie kennen en met geringe winstmarges werken.

De invoer omvat hoofdzakelijk papierstof en daarnaast voor een betrekkelijk gering bedrag (28 miljoen) houtkarton uit houtslip voor de vervaardiging van dagbladpapier. Zweden leverde in 1954 53 pCt. van de ingevoerde papierstof; het aandeel van de Verenigde Staten en Canada, dat in 1953 in verband met de gunstiger prijsevolutie in de Scandinavische landen van 14,4 tot 3,5 pCt. verminderd was, steeg opnieuw tot 11,1 pCt.

De invoer van *tabakken* bleef, evenals de binnenlandse productie, onveranderd. Weliswaar vermeerderde het verbruik van sigaren en sigarillo's met

ongeveer 15 pCt., maar deze aangroei werd ten dele met buitenlandse producten gedekt. Het verbruik van sigaretten en rooktabak vertoonde geen merkbare wijziging. De Verenigde Staten leverden meer dan 50 pCt. van de totale aanvoer van ruwe tabak in de B.L.E.U.; daarna volgen Indonesië met 11,5 pCt., Turkije met 8 pCt. en Brazilië met 7 pCt.

De invoer van ruwe *oliën* bleef verder stijgen, in verband met de groeiende capaciteit der Antwerpse raffinaderijen en de toenemende behoeften van de binnenlandse markt: de aanwending van stookolie voor huishoudelijk en industrieel verbruik schijnt steeds meer ingang te vinden, terwijl anderzijds het automobielpark in de jongste jaren gestadig uitbreiding nam. De hoeveelheid geraffineerde ruwe petroleum steeg van 1953 tot 1954 van 3,7 tot 4,4 miljoen kiloliter.

De vermeerdering der ingevoerde waarde met 12 pCt. geschiedde ondanks een lichte teruggang van het prijzengemiddelde; niettemin waren tijdens de laatste maanden van het jaar de prijzen opnieuw opwaarts gericht wegens de stijging der vrachtkosten. De voornaamste landen van herkomst van ruwe petroleum waren Koweit en Irak met respectievelijk 44,9 en 20,4 pCt.; Venezuela leverde 3,2 pCt. Houdt men bovendien rekening met de afgeleide producten van petroleum dan neemt ook Nederland een belangrijke plaats in en, in mindere mate, ook de Verenigde Staten.

De invoer van *vaste brandstoffen* steeg van 5,7 tot 7,1 miljoen ton, ingevolge de ruimere handelsmogelijkheden welke sedert de opening van de gemeenschappelijke Europese markt geboden werden. In het tweede halfjaar nam daarenboven de vraag naar steenkolen en cokes in alle industrielanden grote uitbreiding in verband met de krachtige conjunctuurherneming in de zware nijverheid, bij zoverre dat bij het einde van het jaar reeds schaarsteverschijnselen merkbaar werden. Wijzen we er daarnaast op dat de wederuitvoer van vaste brandstof uit de B.L.E.U. in de vorm van cokes, hoofdzakelijk naar Frankrijk en Denemarken, in het afgelopen jaar 439.000 ton bereikte.

In de gezamenlijke leveringen van vaste brandstoffen aan de B.L.E.U. in 1954 komt Duitsland voor 70,2 pCt. tussenbeide, tegen 67,7 pCt. tijdens het voorafgaande jaar; meer dan de helft van de aankopen in Duitsland betreffen cokes, waarvan ook een minder belangrijke hoeveelheid uit Nederland betrokken wordt. Zulks verklaart waarom het aandeel van onze Noorderburen in de gezamenlijke invoer van vaste brandstoffen 11,8 pCt. bereikt, tegen 7,4 pCt. in 1953. De aankopen in de Verenigde Staten, die in 1951 nog 1,4 miljoen ton bereikten, zijn in de laatste twee jaar teruggelopen tot respectievelijk 11,7 en 3,2 pCt. van het totaal. Zoals bekend maakte de ontwikkeling van een Belgische cokesnijverheid, die dagtekent van de dertiger jaren, de invoer van fijne Amerikaanse cokeskolen nood-



zakelijk om op de buitenlandse markten het hoofd te kunnen bieden aan andere leveranciers niet alleen van cokes maar ook, sedert enkele jaren, van stookolie. Nadat de aankopen van Amerikaanse kolen een overdreven omvang hadden aangenomen, werden ze op 1 October 1953 beperkt tot 30.000 ton per maand en in Februari 1954 tenslotte verboden; naderhand werd de invoer opnieuw toegelaten, mits naleving van welbepaalde voorwaarden betreffende de wederuitvoer van cokes naar landen buiten de E.G.K.S.

Hoewel de invoer van grondstoffen voor de *scheikundige nijverheid* in 1954 een niet onbelangrijke vooruitgang boekte, blijft hij toch nog aanzienlijk beneden het peil van 1951. De vermeerdering tijdens het voorbije jaar betreft vooral de ruwe fosfaten, zwavelkiezen, beenderen en zwavel. Hieruit blijkt de herneming in de zware scheikundige nijverheid gedurende de laatste maanden van het jaar.

Er blijft tenslotte nog de groep *diverse producten* die zich moeilijk tot een gedetailleerd onderzoek lenen en waarvoor we slechts naar de globale cijfergegevens van tabel V kunnen verwijzen. De waarde van de invoer van deze producten steeg met 15 pCt. t.o.v. 1953, zodat ook hier de conjunctuurherneming haar invloed liet gelden.

\*  
\*\*

Uit tabel C in bijlage blijkt dat de belangrijke verschuivingen welke zich in 1953 in de geografische spreiding der invoerstromingen van de B.L.E.U. hebben voorgedaan, een duurzaam karakter vertonen. Voor een beter inwendig evenwicht van de betalingsbalans heeft die evolutie een belangrijke betekenis; ze draagt immers bij tot een verlaging zowel van het betalingstekort tegenover het dollar-gebied als van het traditioneel overschot tegenover de lidstaten van de Europese Betalingsunie. Canada en de Verenigde Staten leverden nog slechts 13,5 pCt. van de gezamenlijke invoer van productiegoederen, tegen 14,3 pCt. in 1953 en 22,3 pCt. in

1952. Het aandeel van de landen der E.B.U. handhaafde zich tijdens het voorbije jaar op 61 pCt., tegen 55,7 pCt. in 1952, maar het sterlinggebied moest terrein prijsgeven ten voordele van de landen van het Europese continent. Uiteenlopende veranderingen in verschillende goederengroepen, waarop we hier niet opnieuw kunnen ingaan, zijn hiervoor verantwoordelijk. Het percentage van de invoer uit Belgisch-Kongo en Latijns-Amerika bleef onveranderd, terwijl de leveringen uit Oost-Europa geleidelijk belangrijker worden.

Het is moeilijk uit te maken in hoeverre de teruggang van de aankopen in de Verenigde Staten en Canada te danken is aan de bijzondere maatregelen welke in 1951 met het oog op de heroriëntering van onze buitenlandse handel getroffen werden. De geleidelijke opheffing van die maatregelen en de nagenoeg volledige vrijmaking van de dollarinvoer in Mei 1954 hebben geen belangrijke weerslag gehad, zodat zich ondertussen blijkbaar diepere veranderingen in de marktverhoudingen hadden voorgedaan. Vermelden we hieronder de opbloei van de Duitse economie die een belangrijke leverancier geworden is van autovoertuigen en steenkool waarvoor de B.L.E.U. te voren meer op de Amerikaanse markt was aangewezen; de Europese automobielenijverheid heeft ten anderen een algemene vooruitgang geboekt. De invoerders van graangewassen en grondstoffen voor de textielnijverheid wendden zich hunnerzijds eveneens in belangrijke mate van de Amerikaanse markt af, meestal omwille van gunstiger prijsvoorwaarden in andere landen. Herinneren we er tenslotte aan dat de pogingen om de handel tussen Oost- en West-Europa te verruimen niet zonder enig resultaat gebleven zijn; een verdere verbetering van die betrekkingen zou uiteraard moeten tot uiting komen in een expansie van de aankopen van productiegoederen door de B.L.E.U. als compensatie voor leveringen van verbruiks- en uitrustingsgoederen op de Oosteuropese markten.

\*  
\*\*

Tabel IX.

**Invoer van verbruiksgoederen**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

	Totale waarde (milliarden franken)			Indexcijfer van de nominale waarde 1954/1953
	1952	1953	1954	
<i>Voedingsproducten</i> .....	12,9	12,0	11,9	99
<i>Dierlijke producten</i> .....	5,7	4,7	4,2	89
waarvan : melk en boter .....	(3,8)	(2,7)	(2,1)	(78)
vlees en vetstoffen .....	(1,3)	(1,4)	(1,5)	(107)
diversen .....	(0,6)	(0,6)	(0,6)	(100)
<i>Plantaardige producten</i> .....	7,2	7,3	7,7	105
waarvan : fruit .....	(1,6)	(1,6)	(1,6)	(100)
koffie en specerijen .....	(2,9)	(3,1)	(3,0)	(97)
groenten .....	(0,5)	(0,5)	(0,7)	(140)
wijn en sterke dranken .....	(0,8)	(0,8)	(0,9)	(112)
diversen .....	(1,2)	(1,3)	(1,5)	(115)
<i>Producten andere dan voedingsmiddelen</i> .....	14,9	15,7	15,2	97
waarvan : textielstoffen .....	(4,4)	(4,6)	(4,6)	(100)
autovoertuigen, rijwielen .....	(2,1)	(2,3)	(1,9)	(83)
diversen .....	(8,4)	(8,8)	(8,7)	(99)
Totaal ...	27,8	27,7	27,1	98

De zeer geringe vermindering van de invoer van *verbruiksgoederen* is te wijten aan een lichte daling van de eenheidswaarden : het volumeindexcijfer daarentegen is met 1 pCt. gestegen.

De indexcijfers van het binnenlands verbruik, opgenomen in tabel X, wijzen er op dat dit laatste nagenoeg 4 pCt. hoger lag dan in 1953; de afzet van de nationale nijverheid heeft klaarblijkelijk ruimschoots zijn aandeel in deze expansie genomen.

Tabel X.

**Indexcijfers van het verbruikspeil in 1954**

(Basis : 1953 = 100)

	1954/1953
Indexcijfer van het volume van het voedselverbruik <sup>1</sup> .....	102
Indexcijfer van de verkopen <sup>2</sup> :	
in de grootwarenhuizen .....	103
in de coöperatieven .....	107
Indexcijfer van de waarde der aan het zegel onderworpen transacties <sup>1</sup> .....	104
Indexcijfer van het volume van de invoer van verbruiksgoederen <sup>3</sup> .....	101

<sup>1</sup> Bron : Instituut voor Economisch en Maatschappelijk Onderzoek van de Universiteit te Leuven.

<sup>2</sup> Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek (aangepast om rekening te houden met de kleinhandelsprijzen).

<sup>3</sup> Bron : Nationale Bank van België.

Hoewel de gezamenlijke waarde der aankopen van buitenlandse *voedingsproducten* nagenoeg ongewijzigd bleef, vallen belangrijke verschuivingen tussen de verschillende producten waar te nemen. De aankopen van *boter* zijn tot 8 duizend ton teruggefallen tegenover 27 duizend ton in 1952. Weliswaar hadden in laatstgenoemd jaar ook bijzondere factoren hun invloed laten gelden, hetgeen niet wegneemt dat we

Tabel XI.

**Invoer van voedingsproducten voor het verbruik**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Producten	Ingevoerde hoeveelheden (duizenden tonnen)			Totale waarde (miljoenen franken) 1954
	1952	1953	1954	
Melk en kaas .....	63	63	54	1,5
Boter .....	27	13	8	0,6
Vlees en vetstoffen .....	92	106	102	1,5
Fruit .....	204	210	207	1,6
Koffie, specerijen .....	53	54	44	3,0
Groenten .....	107	82	128	0,7
Wijn en sterke dranken	52	50	57	0,9
Diversen .....	494	559	622	2,1

hier voor een fundamentele evolutie staan, die zich ook in andere landen voltrekt : de *boter* geeft geleidelijk terrein prijs ten voordele van de *margarine*. In 1954 daalde in België het verbruik van *boter* van 11,4 kg tot 11,1 kg per persoon, terwijl dat van *margarine* steeg van 8,3 kg tot 9,3 kg per persoon. In Nederland bereikt het verbruik van *margarine*

18,8 kg per hoofd, tegen slechts 3 kg voor de *boter*. De *boter*invoer uit Nederland blijft onderworpen aan het stelsel der « heffingen » waardoor het verschil in prijspeil tegenover de B.L.E.U. uitgeschakeld wordt.

De totale invoer van *melk en kaas* is in het afgelopen jaar aanzienlijk gedaald, nadat hij gedurende lange tijd onveranderd bleef. Die teruggang betreft de gecondenseerde melk, waarschijnlijk ten gevolge van de toegenomen binnenlandse productie van consumptiemelk. De aankopen van kaas veranderden weinig en ook de binnenlandse productie handhaafde zich op haar vroeger peil.

De ingevoerde hoeveelheid *vlees en vetstoffen* verminderde met bijna 4 pCt. maar de stijging van de eenheidswaarden woog hiertegen ruimschoots op. De binnenlandse vleesproductie houdt gelijke tred met de gestadige expansie van het verbruik in de jongste jaren. Zoals bekend werd de invoer van vers vlees geregeld door de wet van 5 September 1952, die met sanitaire oogmerken werd opgesteld. Ze voorziet dat de aanvoer van vlees uit landen waar geen voldoende sanitair toezicht wordt uitgeoefend, slechts mag geschieden in gehele dieren, al of niet in tweeën of vieren gedeeld op voorwaarde dat sommige organen er aan vastgehecht blijven. Daar die wetgeving niet voldoende soepel gebleken is met het oog op de behoeften van de vleesverwerkende bedrijven, wordt een wijziging er van overwogen. De voornaamste leveranciers zijn Nederland met 54 pCt. en de Verenigde Staten met 30,4 pCt.

Het invoervolume van *fruit* vertoont geen belangrijke veranderingen : dank zij een lichte daling ligt het halfweg tussen de totaalcijfers van 1952 en 1953. Onderstrepen we nochtans dat de invoer van fruitconserven steeg van 6.479 tot 8.545 ton, d.i. met 31,9 pCt.; ook de aankopen van bananen namen verder uitbreiding; die van appelsienen daalden daarentegen met 10.796 ton, klaarblijkelijk in verband met de stijging der prijzen, hetgeen niet wegneemt dat ze nog 50 pCt. van de totale fruitinvoer vertegenwoordigen.

De invoer van *koffie en specerijen* verminderde naar hoeveelheid met niet minder dan 18,5 pCt., doch de totale waarde van de aankopen gaf slechts een onbeduidende daling te zien wegens de hoge koffieprijzen gedurende een groot deel van het jaar. De teruggang van het verbruik ging gepaard met een verdere verdringing van de betrekkelijk dure Braziliaanse koffie, die nog slechts voor 21,7 pCt. in het totaal invoervolume tussenbeide kwam, tegen 36 pCt. in 1953 en 47 pCt. in 1951. Het aandeel van Kongo groeide daarentegen in verhouding tot het voorafgaande jaar van 16 tot 19,8 pCt., dat van Haïti van 12 tot 17 pCt.; Indonesië werd met nagenoeg 9 pCt. een even belangrijke leverancier als Columbia.

De invoer van *groenten* wordt bepaald door de aankopen van aardappelen die in het voorbije jaar enige uitbreiding namen in verband met de lagere

opbrengst van de binnenlandse aardappeloogst in 1953; de oogst van 1954 echter overtrof, dank zij het vochtig seizoen, de vroegere maxima.

De invoer van *wijn en sterke dranken* vermeerderde met niet minder dan 14 pCt. Het jaarlijks wijnverbruik bedraagt thans 6,5 liter per hoofd, hetgeen aanmerkelijk meer is dan vóór de oorlog. Frankrijk leverde 60,4 pCt. van de totale wijninvoer, tegen 57,3 pCt. in 1953; daarna volgen Portugal met 12,2 tegen 11,4 pCt. en Italië met 5,9 tegen 7,4 pCt.

Het totaalcijfer der aankopen in het buitenland van *niet eetbare verbruiksgoederen* verminderde t.o.v. het voorafgaande jaar, zowel in hoeveelheid als in waarde, ten gevolge van de ontwikkeling der montagebedrijven van autovoertuigen.

Tabel XII.

### Invoer van niet eetbare verbruiksgoederen

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Producten	Ingevoerde hoeveelheden (duizenden tonnen)			Totale waarde (mil- liarden franken) 1954
	1952	1953	1954	
Kledings- en bekledings- stoffen .....	16,6	17,3	19,5	4,6
Autovoertuigen, moto's en fietsen .....	35,7	39,3	31,1	1,9
Diversen .....	708,0	674,7	491,8	8,7

Het volume der aankopen van *kledings- en bekle-  
dingsstoffen* steeg opnieuw met ongeveer 12 pCt., doch de invoerwaarde veranderde practisch niet daar de daling der prijzen voor de afgewerkte textielproducten zich bijzonder sterk liet gelden. Voor de weefsels van wol, katoen, rayon en fibraan, alsmede voor de weefsels en zakken van jute, bereikten de aankopen in het buitenland een na-oorlogs maximum; ook in de sector van het wollen breigoed lag het invoervolume hoger dan in 1953. In de wollen dekens en in het breigoed van zijde en rayon valt daarentegen een vrij afgetekende vermindering waar te nemen. Nederland blijft veruit de voornaamste leverancier op de markt der B.L.E.U. : zijn afzet is in 1954 andermaal lichtjes toegenomen, vooral in de sectoren van de kunstmatige en synthetische vezels en van de wollen en katoenen weefsels. Ook de leveringen uit Frankrijk, Duitsland en Indië namen uitbreiding. Duitsland heeft in het voorbije jaar Zwitserland van de vierde plaats der leveranciers verdrongen ; zijn afzet van speciale en technische artikelen alsmede van confectieweefsels en -artikelen nam uitbreiding. Het Verenigd-Koninkrijk en Zwitserland zagen daarentegen hun verkoopcijfer teruglopen.

De daling van de invoer van *autovoertuigen, moto's en fietsen* houdt natuurlijk verband met de invoerpolitiek ter bescherming van de binnenlandse

montagebedrijven voor autovoertuigen, waarover we het hierboven reeds gehad hebben. De geografische spreiding van de invoerstromingen van autovoertuigen werd in 1954 niet meer beheerst door de normale marktverhoudingen, maar wel door de contin-  
genteringspolitiek der Belgische overheid; deze trof namelijk speciale maatregelen ten voordele van sommige merken die de oprichting van montagebedrijven nog niet voltooid hadden. De invoer van fietsen is in verhouding tot de binnenlandse productie weinig belangrijk; het Verenigd-Koninkrijk is nagenoeg de enige leverancier. Het gebruik van rijwielen met hulpmotor vindt steeds meer ingang hier te lande; vandaar een gestadige uitbreiding van de invoer, waarin Duitsland en Nederland respectievelijk voor 50 en 46 pCt. tussenbeide komen. De snelle ontwikkeling van de aankopen van scooters werd in 1954 onderbroken; Italië is de voornaamste leverancier, maar ook Duitsland komt meer en meer op de markt. De invoer van losse onderdelen levert een geduchte mededinging aan de binnenlandse productie.

Het invoervolume van *diverse niet eetbare verbruiksgoederen*, tenslotte, liep scherp terug, hoewel hun totale waarde slechts een zeer geringe daling te zien gaf : de prijsstijgingen waren in deze groep van producten blijkbaar belangrijker dan in de meeste andere sectoren.

\*\*

Aan de hand van tabel C in bijlage kan men vaststellen dat de geografische spreiding der invoerstromingen van verbruiksgoederen geen diepgaande veranderingen vertoont. De landen der E.B.U. handhaven hun aandeel boven 76 pCt., terwijl de Verenigde Staten en Canada een weinig terrein winnen, namelijk van 7,8 tot 8,1 pCt. Slechts de landen van Latijns-Amerika zien hun positie voelbaar verzwakken, o.m. wegens de verminderde aankopen van koffie in Brazilië. Oost-Europa en Azië, die in onze buitenlandse handel klaarblijkelijk nog ontoereikend vertegenwoordigd zijn, zien hun gezamenlijke positie een weinig verbeteren.

\*\*

De aankopen van *uitrustingsgoederen* in het buitenland namen in 1954 verder uitbreiding op grond van een reële vooruitgang van de investeringsbedrijvigheid. Zoals in het voorafgaande jaar, lag de nadruk ook thans weer op de invoer van machines en van electrisch en electro-mechanisch materieel. In tegenstelling met het voorafgaande jaar is die toegenomen invoer thans minder geschied ten nadele van de nationale productie, want de leveringen van uitrustingsgoederen op de binnenlandse markt door de metaalverwerkende nijverheid stegen, grosso modo, van fr 21,4 tot fr 25,4 milliard.

In weerwil van het wegvallen van sommige bijzondere maatregelen tot bevordering van de invoer van uitrustingsgoederen uit de landen der E.B.U.,

konden deze laatste hun percentage in de gezamenlijke aankopen van uitrustingsgoederen op ruim 86 pCt. handhaven; doch binnen in de groep moest hét sterlinggebied terrein prijsgeven ten voordele

Tabel XIII.

### Invoer van uitrustingsgoederen

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

	Totale waarde (milliarden franken)		
	1952	1953	1954
Spoorweg- en trammaterieel .....	0,3	0,2	0,1
Handelsvoertuigen en vliegtuigen .	1,1	1,0	0,8
Scheepsbouw .....	0,3	0,3	0,4
Krachtmachines, pompen, compressoren .....	1,2	1,1	1,1
Volledige machines .....	3,5	4,7	4,9
waarvan : landbouwmachines .	(0,3)	(0,6)	(0,7)
textielmachines ...	(1,0)	(0,9)	(0,9)
gereedschapsmachines	(0,6)	(0,7)	(0,7)
allerhande machines .	(1,6)	(2,5)	(2,6)
Hef- en hijswerktuigen .....	0,9	0,7	0,7
Electrisch- en electro-mechanisch materieel .....	2,3	2,5	2,8
Fijne mechaniekbouw .....	0,4	0,4	0,5
Gereedschappen, stukken en toebehoren van allerhande machines .	1,1	1,0	1,0
Kantoomaterieel .....	0,3	0,4	0,4
Diversen .....	1,3	1,3	1,3
Totaal ...	12,7	13,6	14,0

van de andere landen. Opmerkelijk is het belangrijk aandeel van de Duitse economie die, evenals in het voorafgaande jaar, 32 pCt. leverde. Nederland neemt geleidelijk een meer vooraanstaande plaats als leverancier in met 14,3 pCt. tegen respectievelijk 12,5 en 10,5 pCt. in 1953 en 1952. De Verenigde Staten en Canada komen, evenals in 1953, voor 12,8 pCt. in de totale invoer van uitrustingsgoederen tussenbeide, tegen 15,3 pCt. in 1952. Hieruit blijkt nogmaals dat de algemene teruggang van de invoer uit Noord-Amerika een fundamenteel verschijnsel is.

\*  
\*\*

### DE UITVOERSTROMINGEN

De stijging van de totale waarde van de uitvoer ten belope van 2 pCt. t.o.v. het voorafgaande jaar is ongelijk over de verschillende bedrijfspgroepen verdeeld; de metaalnijverheid zag haar aandeel in de totale uitvoer verder teruglopen van 48 pCt. tot 46,2 pCt., terwijl de afzet van verbruiksgoederen in het buitenland nog aan belangrijkheid won. In de loop van het jaar zijn evenwel deze twee bewegingen geleidelijk zwakker geworden en in het laatste kwartaal lag de metaalnijverheid opnieuw ten grondslag aan de belangrijke expansie van de uitvoerhandel der B.L.E.U.

De afzet van de *hoogovenbedrijven* op de buitenlandse markten vertoonde nog slechts een geringe daling dank zij de belangrijke herneming van de uit-

Tabel XIV.

### Uitvoerwaarde per productiegroep

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Groep	Uitvoerbedrag (milliarden franken)			Aandeel in pCt. van het totaal 1954
	1952	1953	1954	
Textiel- en kledingbedrijven	19,3	21,7	22,6	19,6
Hoogovenbedrijven .....	32,1	22,8	21,6	18,8
Metaalverwerkende bedrijven	22,9	20,6	20,7	18,0
Non-ferro metaalnijverheid .	13,3	10,8	10,8	9,4
Scheikundige bedrijven ...	9,3	8,9	9,9	8,6
Steenkoolnijverheid .....	3,9	4,2	4,9	4,3
Diamantnijverheid .....	2,9	3,5	4,3	3,6
Petroleumnijverheid .....	3,0	3,0	2,9	2,5
Landbouw .....	2,1	2,3	2,7	2,3
Voedingsbedrijven .....	3,3	3,3	2,5	2,2
Glas- en spiegelglasnijverheid .....	1,5	2,2	2,5	2,2
Papier- en grafische nijverheid .....	1,3	1,3	1,6	1,4
Huiden- en ledernijverheid	1,0	1,2	1,2	1,0
Cementfabrieken .....	0,9	1,1	1,0	0,9
Rubbernijverheid .....	0,6	0,6	0,7	0,6
Steengroeven .....	0,6	0,6	0,7	0,6
Hout- en meubelnijverheid	0,5	0,5	0,6	0,5
Ceramische nijverheid en steenbakkerijen .....	0,3	0,3	0,3	0,3
Tabaksnijverheid .....	0,1	0,1	0,1	0,1
Diversen .....	3,6	3,9	3,6	3,1
Totaal ...	122,5	113,0	115,2	100,0

voer in het laatste kwartaal. Het volumeindexcijfer lag reeds 7 pCt. hoger dan in 1953 maar de gemiddelde eenheidswaarde verminderde van fr 5.532 tot fr 4.960 per ton; slechts tegen het einde van het jaar werd de opwaartse beweging der marktnoteringen in de gemiddelde eenheidswaarde merkbaar. De minima-noteringen voor het handelsstaal, vastgesteld door de firma's die de Overeenkomst van Brussel ondertekenden, stegen van fr 4.000 per ton op het einde van 1953 tot fr 4.100 in Januari, fr 4.300 in Juli, fr 4.400 in October, fr 4.500 in November en fr 4.700 in December 1954; op dat ogenblik echter lagen de werkelijk toegepaste noteringen in vele gevallen reeds aanzienlijk hoger. Wijzen we er echter op dat deze prijzen niet golden voor de Verenigde Staten, noch voor de landen der E.G.K.S. De barema's welke de Belgisch-Luxemburgse staalbedrijven voor deze laatste groep landen in Februari 1954 bekendmaakten, lagen ongeveer 5 pCt. beneden de aanvankelijke barema's van 1953 : ze ondergingen naderhand geen wijzigingen meer, tenzij dat in het derde kwartaal de toegelaten afslag van 2,5 pCt. afgeschaft werd en daarna de bewegingsmarge van 2,5 pCt. in opwaartse richting toegepast werd. Op 21 December besliste het Gerechtshof van de Gemeenschap dat de toepassing van een prijsmarge van 2,5 pCt. in beide richtingen indruiste tegen de tekst van de basis-overeenkomst van de gemeenschappelijke markt.

De uiteenlopende conjunctuurbeweging in Europa en in de Verenigde Staten had op de uitvoer der staalbedrijven een vrij sterke weerslag. Zoals

bekend bereikte de vraag vanwege de cliënten in de Verenigde Staten een hoogtepunt in Juli 1953, kort na de prijs- en loonsverhogingen in de Amerikaanse nijverheid. Daarna liep ze onophoudend terug, bij zoverre dat de staaluitvoer naar Noord-Amerika in

1954 slechts 6,3 pCt. van de totale waarde van die uitvoer bedroeg, tegen 15,8 pCt. in 1953; wijzen we er nochtans op dat dit laatste percentage abnormaal hoog lag en niet de gewone afzetmogelijkheden op de Amerikaanse markt weerspiegelt.

Tabel XV.

### Uitvoer door de hoogovenbedrijven

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Groep	Uitgevoerde hoeveelheden (duizenden tonnen)		Waarde (milliarden franken) 1954	Indexcijfer van het volume 1954/1953	Indexcijfer van de gemiddelde eenheidswaarde 1954/1953
	1953	1954			
Algemeen totaal .....	4.127	4.359	<b>21,6</b>	<b>107</b>	<b>88</b>
waarvan :					
Staven, blooms, billetes en largets .....	359	375	<b>1,3</b>	<b>104</b>	<b>82</b>
Warm gewalste staven en profielen .....	2.113	2.141	<b>9,3</b>	<b>101</b>	<b>89</b>
Universaalplaten en platen zonder bekleding .....	914	934	<b>5,6</b>	<b>102</b>	<b>86</b>
Enkel warm geperste walsdraad .....	232	262	<b>1,1</b>	<b>113</b>	<b>97</b>
Warm gewalst bandijzer en -staal en bandijzer en -staal voor blik .....	162	272	<b>1,3</b>	<b>167</b>	<b>87</b>
IJzer- en staalplaten met bekleding .....	139	218	<b>2,2</b>	<b>157</b>	<b>91</b>

In Europa daarentegen deed de sterke expansie van de bouwnijverheid en van de verwerkende industrieën sedert de lente van 1954 de vraag naar staal sterk aanzwellen, te meer daar na de toepassing van de toegelaten prijsverlaging van 2,5 pCt. t.o.v. de gepubliceerde barema's voor de markt der E.G.K.S., verdere prijsdalingen onwaarschijnlijk leken. Ook op de overzeese markten nam de vraag van lieverlede uitbreiding; prijsverhogingen werden afgekondigd eerst in het Verenigd-Koninkrijk in de maand Mei en daarna in de Verenigde Staten, in dit laatste land echter uitsluitend als reactie op de loonsverhogingen. Het aandeel van de landen der E.B.U. in de totale afzet van staalproducten der B.L.E.U. vermeerderde van 62,6 tot 69,1 pCt., ondanks de teruggang van de verkopen in het sterlinggebied en meer bepaald in het Verenigd-Koninkrijk. Nederland, Duitsland en ook Frankrijk waren daarentegen belangrijke afnemers, mede dank zij de werking van de gemeenschappelijke markt wat de laatstgenoemde twee landen betreft. Onderstrepen we vooral dat een niet onbelangrijke uitvoerstroming naar Frankrijk tot stand kwam, hoewel de productie in dit land ruimschoots de binnenlandse behoeften dekt. Het aandeel van Latijns-Amerika steeg van 7,1 tot 12 pCt., dank zij de ruime aankopen van Venezuela en Peru; de Braziliaanse markt bleef nagenoeg volledig gesloten, terwijl Argentinië daarentegen opnieuw zekere aankopen deed. De algemene groei van de uitvoer der B.L.E.U. naar Oost-Europa is in de hier besproken sector niet merkbaar.

De uitvoer van de *metaalverwerkende nijverheid* heeft een gedeelte van het in 1953 verloren terrein teruggewonnen. Onder de meest begunstigde sectoren en producten zijn te vermelden de draadtrekkerijen, de gegalvaniseerde platen, sommige verbruiksgoederen en de autovoertuigen. Hoewel de statistieken nopens het volume van de uitvoer geen

nauwkeurig beeld geven van de werkelijke beweging, wegens de zeer verscheiden producten die hierin betrokken zijn, blijkt toch dat de verkoopprijzen over het algemeen teruggelopen zijn.

Tabel XVI.

### Uitvoer door de metaalverwerkende bedrijven

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Groep	Waarde (milliarden franken)		Index- cijfer van het volume 1954/ 1953	Index- cijfer van de een- heids- waarde 1954/ 1953
	1953	1954		
Algemeen totaal .....	20,6	20,7	<b>115</b>	<b>90</b>
waarvan :				
Draadtrekkerij, metaaltrek- kerij, koudwalserij .....	2,0	3,0	<b>152</b>	<b>97</b>
Buizen in staal, gesoldeerd of getrokken .....	0,9	0,8	<b>102</b>	<b>83</b>
Machines gebruikt in de mijnen, het bouwbedrijf en andere industrieën ...	3,0	3,0	<b>104</b>	<b>97</b>
Bruggen, gebinten, ketels en stoomketels .....	0,7	0,7	<b>117</b>	<b>85</b>
Scheepsbouw .....	1,5	1,5		
Rollend materieel voor spoorwegen .....	1,9	1,9	<b>114</b>	<b>89</b>
Automobielen, rijwielen, vliegtuigbouw .....	1,9	2,2	<b>121</b>	<b>92</b>
Electro-technische construc- ties .....	3,3	3,2	<b>99</b>	<b>96</b>
Wapens en munitie .....	2,7	1,6		

Belangrijke veranderingen deden zich voor in de geografische spreiding van de uitvoer. Nederland nam opnieuw onder de afzetmarkten de eerste plaats in die het gedurende twee jaar ten voordele van Kongo verloren had; het kocht vooral meer autovoertuigen en militaire producten. De afzet in Kongo verminderde met ruim 10 pCt., ten gevolge van de

onregelmatige leveringen van sommige uitrustingsgoederen. De aankopen van Frankrijk zijn gestegen, doch bereiken nog op verre na niet de natuurlijke afzetmogelijkheden op die markt; allerlei beperkingen werden nog steeds aan de Belgische nijverheid aldaar in de weg gelegd. De afzet in het Verenigd-Koninkrijk, die in 1952 nog een ongewoon hoog bedrag bereikte dank zij bijzondere bestellingen, bleef zeer gering, terwijl daarentegen de overige landen van het sterlinggebied vrij grote hoeveelheden draadtrekkerijproducten en gegalvaniseerde platen kochten. Duitsland, op de binnenlandse markt een belangrijke concurrent voor onze metaalverwerkende nijverheid, wordt anderzijds geleidelijk een belangrijk afzetgebied waarbij een grote reeks producten baat vinden. De afzet in Portugal verminderde met 50 pCt. tegenover de voorafgaande twee jaar tijdens welke onze scheepswerven twee grote pakketboten leverden. Wat de overzeese landen betreft, dient de belangrijke aangroei aangestipt van de uitvoer naar de Verenigde Staten waarvan vooral de draadtrekkerijen, diverse machines en wapens profiteerden. Niettemin onderging de gezamenlijke uitvoer naar het dollargebied de weerslag van het wegvallen der aankopen in ons land door de in Duits-

land gelegde Amerikaanse troepen. De verkoop in Latijns-Amerika is er eveneens op vooruitgegaan, vooral op de Columbiaanse markt. In het Verre-Oosten blijven Indië en Pakistan belangrijke afzetgebieden van rollend materieel; Indonesië daarentegen verminderde zijn aankopen met bijna 50 pCt.

De derde sector van de metaalnijverheid, namelijk de *industrie der non-ferro metalen*, zag eveneens het volume van zijn uitvoer vermeerderen, doch die vermeerdering werd volledig tenietgedaan door de daling der eenheidswaarde van de uitvoer, die bijzonder sterk was voor het tin. Onder de vier beschouwde non-ferro metalen vertoonde slechts de uitvoer van ruw koper een geringe daling die volgde op de expansie der vorige jaren. Evenals tijdens de voorafgaande jaren vertegenwoordigde de koperuitvoer in belangrijke mate wederuitvoer van Kongolees koper na loonwerk in België. De traditionele afzetmarkt is Frankrijk, dat zijn aankopen nog met 12.568 ton vermeerderde en aldus de teruggang van de verzendingen naar de meeste andere landen goedmaakte; de uitvoerstroming die in 1953 naar de Verenigde Staten tot stand kwam, is niet duurzaam gebleken.

Tabel XVII.

### Uitvoer door de non-ferro metaalnijverheid

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Groep	Uitgevoerde hoeveelheden (duizenden tonnen)			Totale waarde (miliarden franken) 1954	Indexcijfer van het volume 1954/1953	Indexcijfer van de eenheidswaarde 1954/1953
	1952	1953	1954			
Algemeen totaal .....				10,8	107	96
waarvan :						
a) ruwe metalen :						
koper .....	122	131	127	4,2	97	96
zink .....	124	125	134	1,5	108	99
lood .....	61	50	50	0,7	99	102
tin .....	10	9	12	1,2	125	86
b) halffabrikaten van :						
koper .....	38	30	39	1,5	132	95
zink .....	12	14	15	0,2	104	104

Het uitvoervolume van *zink* vermeerderde met 8 pCt., terwijl de prijzen nagenoeg onveranderd bleven. Het Verenigd-Koninkrijk en de Verenigde Staten verminderden hun aankopen met ongeveer 50 pCt., maar Duitsland, Nederland en in mindere mate Frankrijk hebben dat verlies ruimschoots goedgemaakt.

De uitvoer van *lood* geeft practisch geen verandering te zien, tenzij de inkrimping van de Britse markt welke we ook voor de andere non-ferro metalen vastgesteld hebben.

Wat de *tin* uitvoer betreft, dient gewezen op de teruggang van de Verenigde Staten als afzetmarkt: ze namen nog slechts 63 pCt. van de totale uitvoer tegen 79,8 pCt. in het voorafgaande jaar. Canada, Frankrijk en Duitsland boeken daarentegen aanzienlijke vooruitgang. De vermindering der eenheids-

waarde weerspiegelt de fundamentele zwakte van de wereldmarkt voor dat metaal; het internationaal tinakkoord, dat in December 1953 te Geneve werd afgesloten, werd nog niet door een voldoende aantal landen bekrachtigd.

De uitvoer van *halffabrikaten van non-ferro metalen* wordt sedert verscheidene jaren gehinderd door allerlei invoerbeperkingen in het buitenland. In het voorbije jaar werd over het algemeen een geringe vooruitgang geboekt, die zelfs vrij belangrijk was in de sector van de halffabrikaten van koper, dank zij de toegenomen leveringen naar Nederland; ook Duitsland en de Verenigde Staten vermeerderden hun aankopen van deze producten.

Wat de geografische spreiding van de gezamenlijke uitvoer der non-ferro metaalnijverheid betreft, dient vooral gewezen op de teruggang van het aan-

deel van Noord-Amerika van 18,7 tot 14,1 pCt., terwijl daarentegen de Europese lidstaten van de E.O.E.S. hun aandeel van 73,6 tot 79,1 pCt. zagen stijgen; de inkrimping van de Britse markt werd meer dan goedge maakt door de toegenomen verzendingen naar Frankrijk, Duitsland en Nederland.

Hoewel het volumeindexcijfer van de *textiel*-uitvoer in 1954 met 10 pCt. gestegen is, vermeerderde de totale waarde van de afzet slechts van fr 21,7 tot 22,6 milliard, omdat de eenheidswaarde met 6 pCt. terugliep. Afgemeten naar het verhandelde volume wijst ook de uitvoer er op dat de twee voorbije jaren voor de textielnijverheid in haar geheel zeer gunstig waren, maar anderzijds blijkt uit de verkoopprijzen dat die grote bedrijvigheid niet bijzonder winstgevend was.

De *wolnijverheid* boekte niet meer zulke gunstige uitvoercijfers als in 1953. Wel handhaafde de uitgevoerde hoeveelheid zich op het hoge peil van het voorafgaande jaar, maar de prijzen liepen gestaag terug bij zoverre dat de totale waarde van de uitvoer ongeveer 7 pCt. lager lag. Deze globale evolutie verbergt een teruggang van de uitgevoerde hoeveelheid wollen grondstoffen, waartegen de expansie der afgewerkte en half-afgewerkte producten echter ruimschoots opwoog.

In de sector der wollen garens dient gewezen op de stijging van de uitvoer van breiwool na een teruggang die verschillende jaren duurde. Het vrij gunstig uitvoercijfer voor de wollen weefsels werd tijdens het eerste halfjaar beïnvloed door belangrijke leveringen aan de U.S.S.R., hetgeen verklaart waarom

het in het tweede halfjaar een afgetekende daling te zien gaf. De uitgevoerde hoeveelheid wollen dekens verminderde met 20 pCt., terwijl bovendien op de binnenlandse markt de Hollandse mededinging scherp gevoeld werd. Een vermindering van de afzet van wollen tapijten op de Amerikaanse markt werd goedge maakt door toegenomen uitvoer naar Duitsland en Nederland.

Voor de *katoennijverheid* was 1954 een goed jaar. De uitvoer van katoenen weefsels vermeerderde t.o.v. 1953 met 19 pCt. en die van katoenen garens met 14 pCt. Zoals bekend is België voor dit laatste product sedert 1953 het voornaamste uitvoerland ter wereld. Ook in de katoennijverheid winnen sedert het einde van de oorlog die producten veld die een speciaal fabricatieproces en een grote beroepsbekwaamheid vereisen, zoals de bewerkte weefsels, het huislinnen, het fluweel en de tapijten. De eenheidswaarde der uitgevoerde weefsels verminderde met 7 pCt.; Nederland en Zuid-Afrika zijn de voornaamste afzetgebieden, maar ook de verzendingen naar het Verenigd-Koninkrijk en Australië namen in het voorbije jaar grote uitbreiding. Zoals voor de meeste andere textielproducten verminderde de afzet op de Amerikaanse markt. Opmerkelijk is vooral de grote expansie van de verzendingen van katoenen dekens naar Belgisch-Kongo. De minder gunstige verkoop van tapijten op de Amerikaanse markt werd ruimschoots goedge maakt door een vermeerdering van de uitvoer naar het Verenigd-Koninkrijk ten belope van ca. 80 pCt.

De *vlas*uitvoer vermeerderde naar hoeveelheid doch de eenheidswaarde lag lager dan in 1953,

Tabel XVIII.

### Uitvoer door de textiel- en kledingbedrijven

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Groep	Ingevoerde hoeveelheden (duizenden tonnen)		Totale waarde (milliarden franken) 1954	Indexcijfer van het volume 1954/1953	Indexcijfer van de eenheidswaarde 1954/1953
	1953	1954			
Algemeen totaal .....	310,2	347,4	22,6	110	94
<i>Grondstoffen</i> :			6,8	96	99
waarvan : wol en haar .....	31,8	27,4	3,4	85	95
vlas .....	71,1	83,5	2,4	116	107
synthetische vezels .....	14,0	13,9	0,4	99	92
<i>Garens</i> :			5,3	11	95
waarvan : wol- en haargarens .....	11,1	11,6	2,5	105	93
katoengarens .....	21,5	24,5	1,8	114	101
vlas-, hennep- en rameh- garens .....	4,1	4,3	0,3	105	85
garens van kunstmatige en synthetische glasvezels ...	5,1	6,6	0,5	130	90
<i>Weefsels van het standaardtype</i> .....			5,6	118	93
waarvan : katoenen weefsels .....	19,0	22,4	2,5	119	94
weefsels van wol en haar weefsels van vlas, hennep en rameh .....	4,3	5,6	1,6	131	91
jutweefsels .....	4,5	4,7	0,5	104	94
weefsels van kunstmatige vezels .....	21,6	15,7	0,3	72	108
Breigoed .....	3,1	4,2	0,7	135	90
Kleding .....	1,6	1,7	0,8	131	87
Dekens .....	1,6	2,1	0,4	160	76
Tapijten, tapijtwerk .....	5,5	8,1	0,3	130	88
	21,8	24,1	2,1	111	96

behalve voor de grondstof. De afzet van vlasgaren was nog steeds gehandicapt door de Franse mededinging die tegen het einde van het jaar ook op de binnenlandse markt heviger werd. In de vlasweverijen werd de bedrijvigheid op het einde van het jaar beheerst door een sterke uitbreiding van de afzet in de Verenigde Staten waar een grote publiciteitscampagne gevoerd wordt. Dit is trouwens de enige sector in de textielnijverheid die in het voorbije jaar zijn uitvoer naar Noord-Amerika zag toenemen : dit land kocht 57,7 pCt. van het totale bedrag der verkopen in het buitenland. Vermelden we ook de toegenomen afzet in Cuba.

In de *jutenijverheid* vermeerderde de uitvoer van garens met 23 pCt., terwijl die van weefsels en zakken verminderde met 16 pCt. Die uiteenlopende beweging beheerste tijdens het voorbije jaar de bedrijvigheid in de jutenijverheid, die voor 80 pCt. van haar productie op de buitenlandse markten is aangewezen. De Belgische fabrikanten hebben daar echter te kampen met een vinnige concurrentie vanwege Indië dat goedkope grondstoffen en werkkrachten te zijner beschikking heeft.

Evenals in 1953 bleef op de wereldmarkt een sterke vraag naar *kunstmatige textielproducten* heersen, in weerwil van de verdere prijsdalingen. De Verenigde Staten kwamen nog slechts voor 12,2 pCt. in de gezamenlijke uitvoer van kunstmatige textielproducten tussenbeide tegen 19,1 pCt. in 1953; Nederland daarentegen zag zijn aandeel aangroeien van 18,3 tot 22,5 pCt. De Europese landen van het Sowjetblok bleven met 18,4 pCt. een belangrijk afzetgebied.

De *breigoednijverheid* boekte in 1954 gunstige uitvoercijfers vooral op het einde van het jaar. Nederland kwam voor 81 pCt. in de totale uitvoer tussenbeide, tegenover 71 pCt. in het voorafgaande jaar. De afzet in Nederland bedroeg het dubbele van de aankopen in dat land hetgeen, rekening houdend met sommige ongelijke concurrentievoorwaarden, een zeer gunstig resultaat is.

De uitvoer van *kleding* is gekenmerkt door de scherpe tegenstelling tussen de stijging van het volumeindexcijfer met 60 pCt. en de vermindering der eenheidswaarde met 24 pCt.

In de geografische spreiding van de gezamenlijke textieluitvoer blijft Nederland afgetekend de eerste plaats innemen met 26,5 pCt. tegen 24,6 pCt. in 1953. Daarna volgt het Verenigd-Koninkrijk met 11,5 tegen 9,5 pCt.; de afzet op die markt steeg met 26 pCt. Duitsland en de Verenigde Staten, die de derde en de vierde plaats innemen, zagen hunnerzijds hun aandeel verminderen; voor eerstgenoemd land was zulks vooral te wijten aan een inkrimping van zijn aankopen van wollen grondstoffen, terwijl voor het tweede land de lagere afzet van fibraan de doorslag gaf : ook voor de tapijten en weefsels van jute, katoen en wol betoonde de Amerikaanse vraag zich minder belangstellend, maar op het einde van het jaar viel een verbetering waar te nemen in

verband met de algemene conjunctuurherneming. Op de Kongolese markt valt een verheugende vooruitgang vast te stellen; zoals bekend heeft op het einde van 1953 een groep van Belgische industriëlen de verkoopmogelijkheden ter plaatse onderzocht; tevens werd in 1954 de oprichting van een textielbureau door het Verbond der Belgische Textielnijverheid, in samenwerking met de Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel, overwogen. Vermelden we tenslotte nog de gunstige kentering in de uitvoer naar Oost-Europa waar vooral Tsjechoslowakije grotere aankopen deed.

Evenals in 1953 vermeerderde het volumeindexcijfer van de uitvoer der *scheikundige nijverheid* met 16 pCt., maar de eenheidswaarde gaf nog een lichte daling te zien. Zoals bekend begon de teruggang der uitvoerprijzen in 1952 en pas op het einde van 1954 scheen hij ten einde te lopen. Nederland vormt het voornaamste afzetgebied met 14,3 pCt. van de totale uitvoer tegen 12,4 pCt. in het voorafgaande jaar. Daarna volgt Duitsland met 9,6 pCt. De Verenigde Staten, die in 1953 nog voor 10 pCt. in het totale verkoopcijfer in het buitenland tussenbeide kwamen, werden naar de vijfde plaats verdrongen en vertegenwoordigen nog slechts 5,2 pCt. De derde en de vierde plaats worden ingenomen door Frankrijk en Hong-Kong; de afzet in dit laatste gebied nam tijdens de jongste twee jaar gestadig uitbreiding.

Tabel XIX.

#### Uitvoer door de scheikundige bedrijven

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studien van de Nationale Bank van België.

Groep	Totale waarde (milliarden franken)		Index- cijfer van het volume 1954/ 1953	Index- cijfer van de eenheids- waarde 1954/ 1953
	1953	1954		
Algemeen totaal .....	8,9	9,9	116	97
waarvan :				
Anorganische scheikundige producten .....	1,1	1,5	144	93
Organische scheikundige producten .....	0,4	0,6	140	104
Verf- en looistoffen .....	0,4	0,4	112	90
Geneeskrachtige en pharma- ceutische producten .....	0,5	0,5	134	84
Kunstmatige meststoffen ...	3,4	3,6	103	102
Fotografische en cinemato- grafische benodigdheden .	1,4	1,5	112	95

De stikstofmeststoffen en fotografische producten leveren samen 31,5 pCt. van de totale uitvoer van de scheikundige nijverheid; laatstgenoemde producten kenden tijdens de jongste jaren een ononderbroken expansie, evenals trouwens de pharmaceutische producten. De afzet van minerale producten en derivaten van teer verdriedubbelde sedert 1950.

De uitvoer van *steenkolen* is in het voorbije jaar met 30 pCt. gestegen maar de eenheidswaarde verminderde met 10 pCt. Het grootste gedeelte van de



uitvoer gaat naar de landen van de E.G.K.S. en meer in het bijzonder naar Nederland, Frankrijk en Italië. Die uitvoer werd zeer vergemakkelijkt door de toelagen welke de Hoge Autoriteit aan de Belgische steenkolenmijnen verstrekt. Zoals bekend betreft het hier een stelsel van afnemende subsidies die een aanpassing van de Belgische prijzen aan die van de gemeenschappelijke markt mogelijk maken. Ook de verkopen aan het Verenigd-Koninkrijk hebben in 1954 grote uitbreiding genomen. In de laatste maanden van het jaar deed Duitsland eveneens belangrijke aankopen.

Dank zij de toenemende capaciteit der Antwerpse raffinaderijen neemt de afzet in het buitenland van de *petroleumnijverheid* van jaar tot jaar toe, zij het ook op weinig spectaculaire wijze. De daling van de

eenheidswaarde van de uitvoer duurde in het voorbije jaar echter onverminderd voort.

De leveringen aan de buitenlandse schepen die de Belgische havens aandoen, vertegenwoordigden nog slechts 17,8 pCt. van de totale uitvoer van minerale oliën, tegen 19 pCt. in 1953 en 59 pCt. in 1951. Het aandeel van Nederland steeg van 26,8 tot 32,4 pCt., dat van Duitsland van 8,3 tot 11,2 pCt. De aankopen van het Verenigd-Koninkrijk daarentegen werden vrijwel onbetekenend.

De *glasfabrieken* hebben in 1954 hun uitvoer tot een recordhoogte opgedreven; slechts de sector van het spiegelglas is in deze algemene herneming ten achter gebleven. Het is opvallend dat het tafelglas en de diverse glasproducten hun uitvoervolume met 67 pCt. zagen vermeerderen, terwijl de eenheids-

Tabel XX.

**Uitvoer door de steenkolenmijnen, de petroleumraffinaderijen, de glas- en spiegelglasfabrieken, de cementfabrieken**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Groep	Uitgevoerde hoeveelheden (duizenden tonnen)		Totale waarde (milliarden franken) 1954	Indexcijfer van het volume 1954/1953	Indexcijfer van de eenheidswaarde 1954/1953
	1953	1954			
<i>Vaste brandstoffen</i> .....	5.031	6.577	<b>4,9</b>	130	90
<i>Minerale oliën</i> .....	2.005	2.100	<b>2,9</b>	105	93
<i>Glas- en spiegelglas</i> .....	228	269	<b>2,5</b>	117	98
waarvan : onbewerkt vensterglas .....	(132)	(158)	<b>(1,1)</b>	(120)	(100)
gepolijst spiegelglas .....	(45)	(41)	<b>(0,7)</b>	(91)	(102)
tafelglas en andere glazen voorwerpen .....	(5)	(8)	<b>(0,3)</b>	(167)	(80)
<i>Cement</i> .....	1.855	1.695	<b>1,0</b>	91	100

waarde met 20 pCt. terugliep. Van de totale uitvoer ging 24,3 pCt. naar Noord-Amerika tegen 32,5 pCt. in 1953; dit laatste percentage lag echter uitzonderlijk hoog en in de laatste maanden van het afgelopen jaar was de afzet trouwens opnieuw zeer gunstig. De uitvoerstromingen naar de Westeuropese markten ondergingen geen noemenswaardige wijzigingen.

De *cementnijverheid* zag in het voorbije jaar haar uitvoer met 9 pCt. verminderen in verband met de algemene inkrimping van de wereldhandel in dat product. De positie van de Belgische nijverheid op de wereldmarkten blijft niettemin zeer gunstig : zij heeft er de tweede plaats verworven na het Verenigd-Koninkrijk en vóór West-Duitsland. De gemiddelde eenheidswaarde van de cementuitvoer bleef onveranderd, in weerwil van de prijsdaling in het tweede halfjaar. De mededinging op de buitenlandse markten is sterk toegenomen, vooral van de zijde der Oosteuropese landen. De beste afzetmarkten zijn Nederland en Belgisch-Kongo die samen voor 64,1 pCt. in de totale uitvoer tussenbeide komen. Daarentegen liep de uitvoer naar het Verenigd-Koninkrijk scherp terug, doch we moeten er daarbij rekening mee houden dat de cijfers van 1953

ongewoon gunstig waren. De uitvoer naar Noord-Amerika moet sedert tal van jaren steeds meer terrein prijsgeven en vertegenwoordigt nog slechts 3,5 pCt.

De daling van de uitvoer in de *voedingsnijverheid* is overwegend te wijten aan de verkoop van suiker en suikerproducten. In 1953 lag de uitvoer van suiker bijzonder hoog in het vooruitzicht van de toepassing van de Internationale Suikerovereenkomst met ingang van 1 Januari 1954. Zoals bekend stelt dat akkoord contingenten voor de leveringen der verschillende uitvoerlanden vast. Afgezien van de suikeruitvoer lag het verkoopcijfer der voedingsbedrijven op de buitenlandse markten een weinig lager. In tegenstelling met de textielnijverheid moeten de afgewerkte producten terrein prijgeven ten voordele van de ruwe en half-afgewerkte voedingsproducten.

Het Verenigd-Koninkrijk vormt van oudsher het voornaamste afzetgebied van de Belgische voedingsnijverheid. Spijtig genoeg loopt juist op die markt de Belgische uitvoer sedert drie jaar onophoudend terug, ten gevolge van de moeilijkheden welke door de Engelse overheid aan de invoer in de weg gelegd

worden. De afzet op de Britse markt vertegenwoordigt nog slechts 10,1 pCt. van de totale afzet der voedingsnijverheid, tegen 16,5 en 33,5 pCt. in de beide voorafgaande jaren. Ook de aankopen van Duitsland verminderden van 20,3 tot 15,4 pCt. In tegenstelling met het Verenigd-Koninkrijk, dat vooral afgewerkte producten koopt, stelt Duitsland vooral belang in ruwe producten die het in zijn eigen nijverheid verwerkt, namelijk malt en plantaardige oliën. Ook op de Franse markt wordt de Belgische voedingsnijverheid door allerlei protectionistische maatregelen de toegang zeer bemoeilijkt. Daarentegen hebben de handelsbetrekkingen met de Beneluxpartner een gunstige wending genomen waarbij tal van bedrijfstakken baat vinden. Het

aandeel van Nederland in de totale uitvoer van de voedingsproducten steeg van 7 pCt. in 1953 tot niet minder dan 15,2 pCt. in het afgelopen jaar. Ook op de Kongolese markt wordt steeds verdere vooruitgang geboekt. Wat de andere overzeese afzetgebieden betreft, dient nog gewezen op een geringe verbetering van de verkoop in Noord-Amerika, hoewel zulks nog geen reden tot tevredenheid biedt; vooral in de tak der plantaardige oliën waren de resultaten der laatste jaren minder gunstig.

De globale uitvoer van *landbouwproducten* steeg zowel in waarde als in hoeveelheid; bovendien vermeerderde de eenheidswaarde met 5 pCt. tegenover het voorafgaande jaar. De stijging van het volume

Tabel XXI.

**Uitvoer door de voedingsbedrijven, diamantnijverheid, landbouw  
papier- en grafische nijverheid, ledernijverheid, rubbernijverheid, steengroeven,  
hout- en meubelbedrijven, ceramische bedrijven en tabaksnijverheid**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Département Studiën van de Nationale Bank van België.

Groep	Totale waarde (milliarden franken)		Indexcijfer van het volume 1954/1953	Indexcijfer van de eenheidswaarde 1954/1953
	1953	1954		
<i>Voedingsbedrijven</i> .....	3,30	2,49	74	101
<i>waarvan</i> : meelfabrieken .....	(0,41)	(0,32)	(89)	(88)
vetstoffen .....	(0,54)	(0,56)	(100)	(104)
suiker en suikerfabrieken .....	(1,43)	(0,71)	(47)	(104)
vlees- en visproducten .....	(0,26)	(0,19)	(77)	(96)
meel- of zetmeelproducten .....	(0,26)	(0,24)	(88)	(104)
<i>Diamantnijverheid</i> .....	3,47	4,25	—	—
<i>Landbouw</i> .....	2,30	2,74	113	105
<i>waarvan</i> : vlees .....	(0,22)	(0,39)	(139)	(130)
tuinbouw .....	(0,29)	(0,33)	(110)	(104)
groenteteelt .....	(0,57)	(0,75)	(123)	(107)
graangewassen .....	(0,15)	(0,16)	(110)	(89)
<i>Papier- en grafische nijverheid</i> .....	1,27	1,57	126	98
<i>waarvan</i> : drukwerk .....	(0,49)	(0,60)	(131)	(94)
voorwerpen vervaardigd van papierstof, papier en karton .....	(0,15)	(0,15)	(119)	(90)
ander papier en karton .....	(0,47)	(0,61)	(127)	(102)
<i>Ledernijverheid</i> .....	1,21	1,16	108	89
<i>waarvan</i> : leder .....	(0,42)	(0,40)	(104)	(91)
pelterijen .....	(0,21)	(0,17)	(81)	(99)
<i>Rubbernijverheid</i> .....	0,62	0,69	122	93
<i>Steengroeven</i> .....	0,66	0,67	103	100
<i>Hout- en meubelbedrijven</i> .....	0,53	0,57	110	97
<i>Ceramische bedrijven</i> .....	0,27	0,30	119	96
<i>Tabaksnijverheid</i> .....	0,11	0,09	89	93

en van de eenheidswaarde komt het scherpst tot uiting in de sector der vleesproducten, maar ook in de tuinbouw- en groenteteelt was de ontwikkeling van de verkoop in het buitenland betrekkelijk gunstig.

Frankrijk en Duitsland zijn met respectievelijk 26,4 en 21,1 pCt. de voornaamste afzetgebieden gebleven; ook in deze sector van de economie hebben de Beneluxakkoorden een gunstige weerslag op de uitvoer der B.L.E.U. gehad : de afzet op de Nederlandse markt steeg tot 16,6 pCt. tegen 13,8 en 11,9 pCt. in de beide voorafgaande jaren. Die evolutie schijnt een gunstig licht te werpen op de

concurrentiemogelijkheden van sommige Belgische landbouwproducten.

Op de Noordamerikaanse markt kon niets van het in het voorafgaande jaar verloren terrein teruggewonnen worden.

De uitvoer van de *diamantnijverheid* steeg in het voorbije jaar andermaal met meer dan 20 pCt. en bereikte aldus een na-oorlogs topcijfer. Weliswaar zijn, wegens de verdwijning van het agio op de dollarkoersen, de ongeoorloofde transacties minder aantrekkelijk geworden, maar toch blijkt die toegenomen afzet op een werkelijke uitbreiding van de

bedrijvigheid te berusten. Minder gunstig is de ontwikkeling van de uitvoerprijs voor geslepen diamant, die terugliep van een gemiddelde van £ 36 in 1953 tot ongeveer £ 34 in 1954.

De geografische spreiding van de uitvoer is opnieuw teruggekeerd naar de traditionele verhoudingen, waarvan ze in de voorafgaande twee jaar enigszins was afgeweken : het aandeel van Noord-Amerika steeg van 45,8 tot 56,6 pCt. ten koste van de afzet in het Verenigd-Koninkrijk en Nederland, die van 30,3 tot 16,6 pCt. verminderde.

De papier- en grafische nijverheid maakte een gunstige periode door. De daling van de eenheidswaarde van de uitvoer kwam nagenoeg tot stilstand, terwijl het volume met 26 pCt. vermeerderde. Op de meeste buitenlandse markten heerste een goede vraag en de mededinging vanwege de Benelux-partner werd minder gevoeld. De wijzigingen welke zich in 1953 in de geografische spreiding van de verkoop in het buitenland voordeden, hebben zich in het voorbije jaar gehandhaafd : Nederland bleef met 34,6 pCt. afgetekend de voornaamste afzetmarkt, terwijl ook de verkoop in Frankrijk zich met 26 pCt. om en bij het percentage van het voorafgaande jaar hield. De afzetmogelijkheden op de Britse markt, die wegens de invoerbepalingen teloor gingen, konden nog niet terugwonnen worden.

De uitvoer van *huiden en leder* werd in het voorbije jaar ongunstig beïnvloed door een vrij scherpe daling van de eenheidswaarde, waartegen de stijging van het volumeindexcijfer niet kon opwegen.

Nederland blijft met 36 pCt. van de totale uitvoer het voornaamste afzetgebied. De verkoop in West-Duitsland liep verder terug, terwijl daarentegen de Europese landen van het Sowjetblok hun aankopen aanzienlijk vermeerderden, bij zoverre dat zij reeds 9,4 pCt. van de totale uitvoer opnamen. De Verenigde Staten en Belgisch-Kongo werden in het voorbije jaar relatief minder gunstige afzetgebieden.

De waarde van de leveringen in het buitenland van de *rubbernijverheid* steeg met ruim 10 pCt. in weerwil van een verdere daling der eenheidswaarde. Deze expansie is vooral te danken aan de toegenomen aankopen van Nederland dat 40,2 pCt. van de totale afzet opnam tegen 34,8 pCt. in het voorafgaande jaar; de verzendingen naar Belgisch-Kongo en Duitsland vertegenwoordigden respectievelijk 12,3 en 8,1 pCt. van het totaal.

De uitvoer van *steengroevenproducten* gaf weinig verandering te zien, zowel wat de hoeveelheid als de waarde betreft. Nederland en Frankrijk vormen de voornaamste afzetgebieden, elk met ongeveer 37 pCt. van de totale uitvoer. Sommige bedrijfstakken van deze nijverheid zijn weinig welvarend.

Ook in de *hout- en meubelnijverheid* deed zich dezelfde evolutie voor die we in tal van andere industrieën vastgesteld hebben : stijging van het

volumeindexcijfer van de uitvoer ten belope van 10 pCt. met daarnaast een geringe daling van de eenheidswaarde. De Beneluxpartner is ook in deze sector de beste afnemer, hoewel hij anderzijds op de binnenlandse markt een geduchte concurrent blijft.

De uitvoer van de *ceramische nijverheid* herstelde zich ten dele van de moeilijkheden welke in het voorafgaande jaar op de buitenlandse markten ondervonden werden, vooral vanwege de Tsjechoslowaakse concurrenten. Ook hier was de verbetering van de uitvoer grotendeels te danken aan de toegenomen aankopen van Nederland, die 44,9 pCt. van het totaal bereikten tegen 34,7 pCt. in het voorafgaande jaar. Andere belangrijke afzetmarkten zijn Belgisch-Kongo en het Verenigd-Koninkrijk met respectievelijk 10,1 en 9 pCt.

De *tabaksnijverheid* boekte minder gunstige uitvoercijfers dan in 1953. Nederland ontvangt 60,6 pCt. van de totale afzet in het buitenland, terwijl het aandeel van Australië van 19,7 tot 9,2 pCt. terugliep.

\*  
\*\*

## GEOGRAFISCHE SPREIDING VAN DE HANDELSSTROMINGEN

Het vraagstuk van de geografische spreiding der handelsstromingen is voor de B.L.E.U. sedert 1953 minder prangend geworden. Men herinnert zich nog dat ten tijde van de grote overschotten in het betalingsverkeer met de landen van de Europese Betalingsunie, gepaard gaande met belangrijke tekorten tegenover het dollargebied, verschillende maatregelen getroffen werden om een beter inwendig evenwicht van de betalingsbalans te bekomen. Onder de getroffen maatregelen waren er die op indirecte wijze een weerslag op in- en uitvoer uitoefenden door het toekennen van ongelijke financieringsmogelijkheden voor de verschillende handelsstromingen. Anderzijds werden ook rechtstreekse beperkingen toegepast, hetzij in de vorm van contingenteringsmaatregelen, hetzij in de vorm van heffingen of inhoudingen op de waarde der handelsverrichtingen.

In de loop van 1954 kwam aan die verschillende maatregelen definitief een einde. Opmerkelijk is dat in de mate waarin die politiek zekere resultaten afgevoerd heeft, deze ook na haar afschaffing behouden bleven. Globaal bezien kwamen ze neer op een beter evenwicht in het handelsverkeer, enerzijds, tegenover de landen der Europese Betalingsunie en, anderzijds, tegenover de landen van het dollargebied. Klaarblijkelijk had die evolutie echter in overwegende mate een natuurlijk karakter : ze was ten dele gebaseerd op het economisch herstel van de landen buiten het dollargebied en ten dele op veranderingen in de prijsverhoudingen onder de verschillende bevoorradingsmarkten der B.L.E.U. Zoals we hierna meer in bijzonderheden zullen zien, kwamen de wijzigingen

in de geografische spreiding van het handelsverkeer vooral aan de invoerzijde tot uiting. De verschuivingen in de uitvoerstromingen hielden daarentegen

veeleer verband met bewegingen in het conjunctuurverloop zonder dat ze op een structurele ontwikkeling beruisten.

Tabel XXII.

**Bijzondere handel van de B.L.E.U. met de E.B.U.-landen en het dollargebied**

(millioenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Maandgemiddelde	E.B.U.-landen			Landen van het dollargebied		
	Invoer	Uitvoer	Saldo	Invoer	Uitvoer	Saldo
1950 2 <sup>e</sup> halfjaar .....	5.382	4.945	— 437	1.910	959	— 951
1951 1 <sup>e</sup> halfjaar .....	6.647	7.432	+ 785	2.320	1.403	— 917
2 <sup>e</sup> halfjaar .....	6.054	8.230	+ 2.176	2.530	1.138	— 1.392
1952 1 <sup>e</sup> halfjaar .....	6.397	7.750	+ 1.353	2.553	1.081	— 1.472
2 <sup>e</sup> halfjaar .....	6.589	6.626	+ 37	1.930	1.194	— 736
1953 1 <sup>e</sup> halfjaar .....	6.732	6.216	— 516	1.620	1.437	— 183
2 <sup>e</sup> halfjaar .....	6.907	6.669	— 238	1.518	1.202	— 316
1954 1 <sup>e</sup> halfjaar .....	7.010	6.536	— 474	1.664	1.063	— 601
2 <sup>e</sup> halfjaar .....	7.248	7.263	+ 15	1.607	1.209	— 398

Zoals bekend maakte sedert het einde van 1952 het overschot tegenover de landen der Europese Betalingsunie plaats voor een tekort dat op sommige ogenblikken vrij hoge bedragen bereikte. Die toestand bleef in het eerste halfjaar van 1954 voortduren, maar tijdens de laatste maanden van het jaar werden opnieuw overschotten opgetekend, die echter uit monetair oogpunt nog niet zorgwekkend bleken. Het handelstekort tegenover het dollargebied verminderde eveneens sedert de laatste maanden van 1952, doch in het eerste halfjaar van 1954 scheen die tendentie opnieuw om te slaan; naderhand werden echter gunstiger resultaten geboekt, zodat de

vruchten van de vroegere verbetering niet weer verloren gingen.

Een verdeling van de handelspartners der B.L.E.U. in vier groepen — de lidstaten der E.B.U., het dollargebied, Belgisch-Kongo en de andere landen — toont dat hun onderling aandeel in de leveringen op de Belgisch-Luxemburgse markt in het voorbije jaar geen noemenswaardige veranderingen onderging. De lidstaten der E.B.U. behielden de vooruitgang welke ze in de voorafgaande twee jaar ten koste van het dollargebied verworven hadden. De betreffende stagnatie van de invoer uit Belgisch-Kongo is weinig bevredigend.

Tabel XXIII.

**Geografische spreiding van het handelsverkeer der B.L.E.U.**

(in pCt. van het totaal)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Landengroep	Invoer				Uitvoer			
	1951	1952	1953	1954	1951	1952	1953	1954
E.B.U.-landen .....	59,9	63,3	67,6	67,1	70,9	70,4	68,4	71,9
Dollargebied .....	22,9	21,8	15,5	15,4	11,5	11,1	14,0	11,8
waarvan : Verenigde Staten en Canada	(19,3)	(18,3)	(12,6)	(12,3)	(9,3)	(8,8)	(11,6)	(9,1)
Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi .....	7,9	8,0	7,5	7,7	4,1	5,9	5,8	5,5
Andere landen .....	9,3	6,9	9,4	9,8	13,5	12,6	11,8	10,8
Totaal ...	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Aan de zijde van de uitvoer viel daarentegen in het voorbije jaar een ontwikkeling in de richting van het vroegere uitvoerschema waar te nemen : het aandeel van de lidstaten der E.B.U. steeg van 68,4 tot 71,9 pCt., dat van het dollargebied daarentegen daalde van 14 tot 11,8 pCt. De werkelijke evolutie was echter minder ongunstig dan deze cijfers laten vermoeden, want in de laatste maanden van het jaar bereikte de afzet in het dollargebied uitzonderlijk hoge bedragen.

Het verloop van het handelsverkeer met de lidstaten der E.B.U. was vooral gekenmerkt door een verdere expansie van de leveringen op de Nederlandse markt. De gevolgen van het crisisjaar 1952 in de handelsbetrekkingen tussen de Beneluxlanden zijn thans nagenoeg volledig uitgewist. Het handelsoverschot der B.L.E.U. tegenover Nederland verdubbelde in het voorbije jaar, hoofdzakelijk wegens de uitzonderlijke expansie van de afzet op de Nederlandse markt, waartegenover tijdens de laatste

maanden van het jaar ook ruimere invoer stond. Het is verheugend dat ook de zogenaamde bedreigde sectoren van de Belgische economie aan die expansie hebben deelgenomen, terwijl anderzijds in enkele bedrijfstakken der Beneluxlanden overeenkomsten voor de regeling van het onderling handels-

verkeer van kracht bleven. Voor de verdere ontwikkeling der Beneluxverhoudingen is vooral van belang dat het Nederlands loonpeil in het afgelopen jaar ongeveer 16 pCt. hoger kwam liggen, zodat de ongelijke concurrentievoorwaarden ten dele uitgeschakeld werden.

Tabel XXIV.

**Geografische spreiding van de bijzondere handel der B.L.E.U.**

(milliarden franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Land	Invoer		Uitvoer		Saldo	
	1953	1954	1953	1954	1953	1954
<i>Europa :</i>						
E.O.E.S.-landen (moederlanden) <sup>1</sup> .....	68,1	72,4	68,7	72,7	+ 0,7	+ 0,3
Oost-Europa .....	2,9	3,7	4,5	4,6	+ 1,6	+ 0,9
Andere landen van Europa .....	0,7	0,8	0,7	0,8	—	—
<i>Afrika :</i>						
Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi .....	9,1	9,9	6,6	6,3	— 2,5	— 3,6
Andere landen van Afrika .....	3,5	4,2	4,2	4,6	+ 0,7	+ 0,4
<i>Amerika :</i>						
Verenigde Staten, Canada en Alaska ...	15,3	15,6	13,1	10,5	— 2,2	— 5,1
Latijns-Amerika .....	9,3	9,0	4,5	6,0	— 4,8	— 3,0
<i>Azië</i> .....	8,0	8,2	7,8	7,5	— 0,2	— 0,7
<i>Oceanië</i> .....	4,2	3,6	0,9	1,5	— 3,3	— 2,1
<i>Diversen</i> .....	—	0,1	2,0	0,7	+ 1,9	+ 0,6
Totaal ...	121,1	127,5	113,0	115,2	— 8,1	— 12,3
E.B.U.-landen <sup>2</sup> .....	81,8	85,6	77,3	82,8	— 4,5	— 2,8
Sterlinggebied .....	22,9	21,8	15,5	15,6	— 7,4	— 6,2
<sup>1</sup> Waarvan :						
Nederland .....	16,6	17,1	20,1	24,2	+ 3,5	+ 7,1
West-Duitsland .....	14,9	17,4	10,5	11,1	— 4,4	— 6,3
Frankrijk <sup>3</sup> .....	13,4	15,3	9,1	11,1	— 4,3	— 4,2
Verenigd-Koninkrijk .....	11,0	10,7	8,8	7,3	— 2,2	— 3,4
Zwitserland .....	3,0	2,9	3,0	3,2	—	+ 0,3

<sup>2</sup> E.O.E.S.-landen met hun overzeese gebieden en landen van het sterlinggebied welke geen lid uitmaken van de E.O.E.S.

<sup>3</sup> Met inbegrip van het Saarland.

Tegenover Duitsland en het Verenigd-Koninkrijk daarentegen werd in het voorbije jaar een groter handelstekort geboekt. Duitsland is de eerste leverancier van de B.L.E.U. geworden; dit is een van de voornaamste structuurwijzigingen in de handelsrelaties der jongste jaren. Het toegenomen tekort tegenover het Verenigd-Koninkrijk werd meer dan goedgemaakt door een verbetering der handelsbalans tegenover het overzeese sterlinggebied, hetgeen niet wegneemt dat tegenover de gezamenlijke groep der sterlinglanden het handelstekort zeer belangrijk blijft.

De stijging van de uitvoer naar Frankrijk hield gelijke tred met de groeiende invoer uit dat land, zodat het gezamenlijk handelstekort t.o.v. het voorafgaande jaar onveranderd bleef. De expansie der handelsstromingen in beide richtingen houdt ten dele verband met de werking van de gemeenschappelijke Europese markt, die tot uiting komt in toegenomen uitvoer van staalproducten naar Frankrijk en ruimere invoer van ijzererts; het conjunctuurverloop

in de staalnijverheid heeft vanzelfsprekend die dubbele tendentie in de hand gewerkt. Ook de verruiming van het handelstekort tegenover Duitsland is ten dele te wijten aan de invloed van de gemeenschappelijke markt, in de mate waarin hierdoor de leveringen van Duitse steenkool op de Belgisch-Luxemburgse markt begunstigd werden.

De handelsbalans tegenover Belgisch-Kongo vertoonde, zoals tijdens de voorgaande jaren, ogenschijnlijk een vrij belangrijk tekort dat echter helemaal verdwijnt wanneer we rekening houden met de invoer voor loonwerk en met de bijkomende kosten van de handelsverrichtingen, inzonderheid de verkoopkosten. Het voorbije jaar was overigens niet bijzonder gunstig voor de expansie van het handelsverkeer met de Belgische overzeese gebiedsdelen.

De handel met Oost-Europa daarentegen nam in beide richtingen uitbreiding, hoewel in vergelijking met de vooroorlogse toestand de reeds bereikte resultaten nog geen bevrediging kunnen schenken. In 1938 toch kwam Oost-Europa, zonder rekening

te houden met Oost-Duitsland, voor meer dan 6 pCt. in de gezamenlijke uitvoer der B.L.E.U. tussenbeide, t.o.v. slechts 3,7 pCt. in het voorbije jaar. Aan de zijde van de invoer is de teruggang nog scherper, namelijk van 8,5 pCt. tot 2,7 pCt. Bij de verbetering van de uitvoer tijdens het afgelopen jaar hebben vooral de verbruiksindustrieën baat gevonden, hetgeen alleszins een gunstig verschijnsel is. Het overschot dat de B.L.E.U. in haar handel met Oost-Europa boekt, is hoofdzakelijk aan de betrekkingen met Polen te wijten. De schepping of verruiming van gepaste invoerstromingen bleef tot dusverre moeilijkheden opleveren, te meer daar de traditionele bevoorradingsmogelijkheden, o.m. in graangewassen, grotendeels verdwenen zijn of zich niet meer in gunstige voorwaarden voordoen. Vanzelfsprekend is de ontwikkeling der handelsstromingen ook in belangrijke mate afhankelijk van het particulier initiatief.

Zoals bekend, bestaat er sedert 1948 een internationale officieuze controle op de uitvoer naar de landen van de Russische invloedzone; op 16 Augustus 1954 werden de lijsten van producten welke aan die controle onderworpen zijn aanzienlijk ingekrompen.

De handel der B.L.E.U. met Latijns-Amerika stond tijdens de jongste maanden in het brandpunt der belangstelling. In het voorbije jaar daalde het handelstekort t.o.v. die landen van fr 4,8 tot 3 miljard, wegens een geringe vermindering van de invoer gepaard met een vermeerdering van de uitvoer ten belope van 35 pCt. Brazilië nam aan die expansie praktisch geen deel, hoewel op het einde van het jaar de uitvoermogelijkheden naar dat land verbeterden wegens de verkoop van Belgische franken door de Braziliaanse overheid sedert October. Het bedrag van de uitvoer naar Argentinië was viermaal groter dan in 1953, hetgeen niet wegneemt dat hij op een betrekkelijk laag peil bleef. Op het einde van het jaar werd met veel verwachting uitgezien naar de resultaten van het nieuw handelsakkoord, waarvoor de onderhandelingen op dat ogenblik ver gevorderd waren. De handelsbalans met Uruguay, die in 1953 nog sterk deficitair was, vertoonde in het afgelopen jaar een overschot van ongeveer fr 380 miljoen. In Juli werden de beperkingen op de invoer uit dat land grotendeels opgeheven; in de voorafgaande jaren kocht de Belgische textielnijverheid grote hoeveelheden wol op die markt. Ook het handelsoverschot tegenover Columbia verdriedubbelde bijna, zodat het ongeveer fr 437 miljoen bedroeg.

Onder de landen die van het dollargebied deel uitmaken, de Verenigde Staten en Canada niet in aanmerking genomen, dragen Mexico en Haïti het meest bij tot het handelstekort van de B.L.E.U. t.o.v. die zone; de handelsbetrekkingen met die beide landen lieten, evenals in 1953, een nadelig saldo van ruim fr 1 miljard. Ook de aankopen in Peru overtroffen de uitvoer naar dat land. Tegenover Venezuela werd daarentegen een overschot geboekt.

\*  
\*\*

## Ontwikkeling van de handel met de Verenigde Staten en Canada.

Uit de hierboven verstrekte inlichtingen blijkt reeds dat de handelsbalans met het dollargebied niet alleen door de betrekkingen met de Verenigde Staten en Canada bepaald wordt. De bewegingen van het globale saldo der handelsbalans met die monetaire zone tijdens de jongste jaren zijn nochtans hoofdzakelijk door de handel met Noord-Amerika te verklaren. In verband met de betrekkelijk grote verschuivingen in de geografische spreiding van het handelsverkeer, die tot uiting komen in de vermindering van het tekort tegenover het dollargebied, zullen we hier nog even op de ontwikkeling van de handel met Noord-Amerika ingaan.

Tabel XXV.

### Bijzondere handel van de B.L.E.U. met de Verenigde Staten en Canada (millioenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het  
Departement Studîen van de Nationale Bank van België.

Maandgemiddelde	Invoer	Uitvoer	Saldo
1950 .....	1.516	672	— 844
1951 .....	2.048	1.024	— 1.024
1952 .....	1.875	898	— 977
1953 .....	1.279	1.090	— 189
1954 .....	1.302	873	— 429

Uit de cijfers van tabel XXV blijkt dat de inkrimping van het handelstekort t.o.v. Noord-Amerika vooral te danken is aan de vermindering van de invoer, waarbij zich in 1953 ook een zekere verruiming van de uitvoer voegde. In 1954 ging in beide richtingen een gering gedeelte van de verbetering verloren, zodat het handelstekort opnieuw steeg van een maandgemiddelde van fr 189 miljoen tot een gemiddelde van 429 miljoen. Van belang is echter dat de fundamentele verschuivingen behouden bleven en dat de verslechtering der handelsbalans in 1954 klaarblijkelijk uitsluitend te wijten is aan voorbijgaande conjunctuurfactoren, zoals de verzwakking van de vraag op de Amerikaanse staalmarkt in de tweede helft van 1953.

Reeds in 1953 kwam de vermindering der aankopen op de Amerikaanse markt vooral tot uiting in de sector der graangewassen en voornamelijk in een verschuiving van de gerst invoer naar de markten van Europa en het Nabije-Oosten. In 1954 voegde zich hierbij een scherpe inkrimping van de aankopen van maïs op de Amerikaanse markt ten voordele van Argentinië. Ook de aankopen van autovoertuigen en losse onderdelen van auto's liepen verder terug, in verband met de groeiende standing en capaciteit van de Europese automobielnijverheid. De verdere daling van de invoer van vaste brandstoffen uit de Verenigde Staten was ten dele te danken aan het

conjunctuurverloop in de zware nijverheid en de betrekkelijk geringe vraag naar steenkolen tot omstreeks het midden van het jaar, ten dele ook aan de opening van de gemeenschappelijke Europese markt en aan de contingenteringspolitiek van de Belgische overheid. Het herstel van de Duitse steenkoolnijverheid heeft in de jongste twee jaar in dat opzicht een doorslaggevende rol gespeeld.

Tabel XXVI.

**Invoer uit de Verenigde Staten en Canada**  
(miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studïën van de Nationale Bank van België.

	1953	1954
<b>Productiegoederen</b> .....	11.452	11.626
waarvan :		
Graangewassen .....	3.274	2.585
waarvan : tarwe, spelt en mas-		
teluin .....	(1.749)	(1.701)
gerst .....	(295)	(118)
maïs .....	(1.004)	(363)
Losse stukken van autovoertuigen .	2.253	2.084
Non-ferro metaalerts .....	151	126
Ruwe non-ferro metalen .....	259	430
waarvan : lood .....	(211)	(236)
Katoen .....	915	1.076
Tabak .....	488	456
Brandstoffen .....	480	161
Minerale oliën .....	582	606
Scheikundige producten .....	515	661
Diverse productiegoederen voor ver-		
schillende productiesectoren zonder		
onderscheid .....	1.153	1.501
<b>Verbruiksgoederen</b> .....	2.150	2.206
Voedingsmiddelen .....	1.053	1.148
waarvan : veeleelproducten,		
vlees en vetstoffen ...	(290)	(278)
fruit .....	(368)	(396)
Producten andere dan voedingsmid-		
delen .....	1.097	1.058
waarvan : textielstoffen .....	(181)	(174)
autovoertuigen, rijwie-		
len .....	(58)	(79)
<b>Uitrustingsgoederen</b> .....	1.742	1.789
Totaal ...	15.345	15.621

Toch vermeerderden anderzijds in sommige sectoren tijdens het voorbije jaar de aankopen op de Amerikaanse markt, vooral wat de diverse productiegoederen betreft.

In 1953 bereikte de uitvoer naar de Verenigde Staten een nooit geziene hoogte dank zij de uitzonderlijk ruime afzet van staalproducten. De lichte conjunctuurinzinking na het midden van 1953 deed de uitvoer van metaalproducten opnieuw op een meer normaal peil terugvallen; vandaar de vermindering van het globaal uitvoercijfer op de Amerikaanse markt. Dat het hier om een gewone cyclische ontwikkeling gaat moge hieruit blijken dat tijdens de laatste maanden van 1954, toen het conjunctuurverloop in Amerika opnieuw onmiskenbaar opwaarts gericht was, de afzet in Amerika opnieuw een grote omvang aannam, waarbij een grote verscheidenheid van bedrijfstakken baat vonden. Nu de Amerikaanse

overheid zich tegenover de invoer van overzee meer vrijhandelsgezind gaat betonen, mag deze recente

Tabel XXVII.

**Uitvoer naar de Verenigde Staten en Canada**  
(miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studïën van de Nationale Bank van België.

	1953	1954
Hoogovenbedrijven .....	3.598	1.370
Non-ferro metalen .....	2.005	1.523
waarvan : tin .....	(1.041)	(897)
Textiel en kleding .....	2.259	1.985
waarvan : kunstmatige vezels .....	(205)	(129)
stoffen van vlas, hennep		
en rameh .....	(292)	(300)
stoffen van jute .....	(165)	(128)
stoffen van wol en haar	(60)	(35)
tapijten en tapijtwerk ...	(859)	(707)
katoenen stoffen .....	(139)	(97)
Diamantnijverheid .....	1.590	2.406
Metaalverwerkende nijverheid .....	1.183	1.422
Scheikundige nijverheid .....	921	571
Glas- en spiegelglasnijverheid .....	720	612
Diversen .....	805	590
Totaal ...	13.081	10.479

ontwikkeling voor het Belgisch-Luxemburgse bedrijfsleven een aansporing zijn om de prospectie van de Amerikaanse markt verder door te voeren.

\*\*

**BESLUIT**

In het voorbije jaar heeft de Belgisch-Luxemburgse economie aan de algemene expansie van de wereldhandel deel genomen zowel wat de in- als wat de uitvoer betreft. De invoer vertoonde de traditionele stijging tijdens de fase van opgaande conjunctuur, terwijl ook de uitvoer van verbruiksgoederen reeds sedert 1953 door de toegenomen vraag op de wereldmarkten aangewakkerd werd. Wanneer in de laatste maanden van het jaar de zware nijverheid eveneens in de expansie betrokken werd, kwam aan de ongunstige ontwikkeling van de ruilvoet een einde en bereikte de waarde van de in- en uitvoer opnieuw na-oorlogse topcijfers.

In de geografische spreiding van het handelsverkeer bleven belangrijke verbeteringen van het voorafgaande jaar behouden, zodat ongezonde spanningen voortvloeiend uit een ongelijke verdeling van het handelsverkeer over de verschillende monetaire zones konden vermeden worden. Plotsse afwijkingen in de handelsstromingen bleven immers achterwege omdat zich, in weerwil van de sterke vraag, geen schaarsteverschijnselen voordeden en de prijzen in geen enkele sector scherpe bewegingen maakten.

Uit de evolutie van de uitvoerhandel in de jongste twee jaar blijkt op onmiskenbare wijze dat de

voortgang welke reeds op de weg naar de Europese economische integratie gemaakt werd aan de Belgisch-Luxemburgse economie ten goede komt. We denken daarbij vooral aan de Benelux-ervaring en ook aan de eerste resultaten van de gemeenschappelijke markt voor steenkolen en staal. Men mag op grond hiervan verwachten dat een verdere integratie een nieuwe uitbreiding van de buitenlandse handel der B.L.E.U. zal mogelijk maken, te meer daar de loonsverhogingen in het buitenland geleidelijk betere concurrentievoorwaarden scheppen.

Onderstrepen we tenslotte dat de inspanningen om meer afgewerkte producten op de markt te brengen, in het voorbije jaar niet vruchteloos gebleven zijn. Vooral in de textielnijverheid heeft de ontwikkeling van de uitvoer aangetoond dat in die richting nog vele kansen openliggen, die nog zullen aan-

groeien indien de invoerbepalingen in sommige landen verder verdwijnen. Zulks betekent natuurlijk niet dat met alle middelen moet gestreefd worden naar een ommekeer in de traditionele samenstelling van de buitenlandse handel der B.L.E.U. waarbij de voordelen van een lange ervaring en een goed gevestigde structuur worden prijsgegeven. Ook in de uitvoerhandel moet de noodzakelijke vernieuwing grotendeels geschieden op grond van een gestadige ontwikkeling der bestaande industrieën, waarbij zoveel mogelijk de krachtsinspanningen naar de afgewerkte en technisch verfijnde producten moeten gericht worden. Een groeiende samenwerking tussen verschillende bedrijfstakken, waarvan in het voorbije jaar enkele verheugende tekenen merkbaar waren, zou de voortgang op dat gebied zeer in de hand werken.



## Bijzondere handel van de B.L.E.U. in 1954

## Geografische spreiding van de uitvoer

In pCt. van de totale waarde der verkopen van elke groep

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Geografisch gebied	Textiel- en kledingbedrijven	Metaalverwerkende bedrijven	Hoogovenbedrijven	Non-ferro metaalnijverheid	Scheikundige bedrijven	Voedingsbedrijven	Diamantnijverheid	Landbouw	Steenkoolnijverheid en cokesfabrieken	Glas- en spiegelglas-bedrijven	Huiden- en ledernijverheid	Papierenijverheid en grafische bedrijven	Cementfabrieken	Petroleumnijverheid	Allerhande bedrijven	Totaal
<i>Europa :</i>																
E.O.E.S.-landen (moederlanden) <sup>1</sup> .....	70,4	47,9	58,7	79,1	56,2	55,0	32,1	83,9	94,0	46,2	73,8	75,2	53,1	73,6	75,2	63,1
Sowjetblok <sup>2</sup> .....	5,6	3,3	2,0	1,4	3,6	2,5	0,1	1,6	1,8	0,1	9,4	2,2	—	—	1,2	2,9
Andere landen v. Europa	1,1	1,9	2,3	0,9	5,5	1,8	—	1,3	2,9	0,3	0,5	0,3	0,1	—	0,9	1,8
<i>Afrika :</i>																
Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi .....	2,3	16,4	3,6	0,7	3,4	7,2	—	5,0	0,3	1,8	4,1	10,1	18,7	0,5	6,0	5,5
Andere landen v. Afrika	4,4	5,8	4,1	0,9	4,7	14,1	0,1	1,5	—	2,3	0,8	1,7	6,4	5,8	3,1	4,0
<i>Amerika :</i>																
Verenigde-Staten, Alaska en Canada .....	8,8	6,9	6,3	14,1	5,8	4,7	56,6	3,4	—	24,3	8,0	3,8	3,5	—	3,2	9,1
Latijns-Amerika .....	2,1	7,7	12,0	1,1	5,2	4,7	1,5	0,7	1,0	7,9	2,7	1,6	8,5	—	2,5	5,2
<i>Azië</i> .....	3,7	8,6	9,5	1,8	13,6	9,7	8,7	2,4	—	7,6	0,5	4,3	7,3	2,0	4,8	6,5
<i>Oceanië</i> .....	1,6	1,2	1,5	—	2,0	0,3	0,9	0,2	—	9,5	0,2	0,8	2,4	0,3	0,7	1,3
<i>Diversen</i> <sup>3</sup> .....	—	0,3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17,8	2,4	0,6
<b>Totaal ...</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
E.B.U.-landen <sup>4</sup> .....	77,4	60,5	69,1	80,8	70,5	76,9	40,8	87,3	93,9	62,0	65,4	80,9	65,8	78,1	80,9	71,9
Sterlinggebied .....	17,1	11,8	11,4	8,5	18,9	17,5	21,5	11,6	9,7	19,6	6,4	8,7	11,7	5,0	14,8	13,5
<b>Absolute getallen</b> (miljarden franken) .	<b>22,6</b>	<b>20,7</b>	<b>21,6</b>	<b>10,8</b>	<b>9,9</b>	<b>2,5</b>	<b>4,3</b>	<b>2,7</b>	<b>4,9</b>	<b>2,5</b>	<b>1,2</b>	<b>1,6</b>	<b>1,0</b>	<b>2,9</b>	<b>6,0</b>	<b>115,2</b>
<sup>1</sup> waarvan :																
Nederland .....	26,5	22,9	15,3	17,7	14,3	15,2	3,7	16,6	27,3	18,4	35,9	34,6	45,4	32,4	27,6	21,0
West-Duitsland ...	11,0	3,6	13,8	12,3	9,6	15,4	6,9	21,1	2,0	0,4	12,3	4,0	—	11,2	12,1	9,7
Frankrijk .....	5,4	5,6	6,6	21,1	5,6	3,9	6,4	26,4	39,6	4,6	4,7	25,9	—	1,7	13,3	9,6
Verenigd-Koninkrijk	11,5	1,8	1,8	7,3	5,8	10,1	12,9	9,0	9,7	5,3	5,5	3,8	2,7	2,6	11,0	6,3

<sup>2</sup> Het Sowjetblok omvat Albanië en Oost-Europa excl. Joegoslavië en Finland.<sup>3</sup> Incl. geallieerde bezettingslegers.<sup>4</sup> E.O.E.S.-landen en hun overzeese gebieden en landen van het sterlinggebied welke geen deel uitmaken van de E.O.E.S.

## Bijzondere handel van de B.L.E.U. in 1954

## Samenstelling van de uitvoer naar elk geografisch gebied

In pCt. van de totale waarde der verkopen aan elk gebied

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Afdeling	E.O.E.S.- landen (moeder- landen)	Sowjet- blok 1	Belgisch- Kongo en Ruanda- Urundi	Andere landen van Afrika	Vere- nigde Staten, Alaska en Canada	Latijns- Amerika	Azië	Oceanië	E.B.U.- landen 2	Sterling- gebied	Totaal
Textiel- en kledingbedrijven	21,9	38,4	8,4	21,9	18,9	7,9	10,7	24,5	21,1	24,9	19,6
Hoogovenbedrijven .....	17,5	13,0	12,5	19,5	13,1	43,1	27,3	19,8	18,1	15,8	18,8
Metaalverwerkende bedrijven	13,7	20,7	54,3	26,3	13,6	26,4	23,6	16,9	15,2	15,7	18,0
Non-ferro metaalnijverheid .	11,8	4,7	1,2	2,2	14,6	1,9	2,5	0,1	10,6	5,9	9,4
Scheikundige bedrijven .....	7,7	10,7	5,3	10,1	5,4	8,5	17,8	13,3	8,4	12,0	8,6
Steenkolenmijnen en cokes- fabrieken .....	6,3	2,7	0,3	—	—	0,8	—	—	5,6	3,1	4,3
Diamantnijverheid .....	1,9	0,2	—	0,1	23,0	1,0	4,9	2,5	2,1	5,9	3,7
Petroleumnijverheid .....	3,0	—	0,3	3,8	—	—	0,8	0,7	2,8	0,9	2,6
Landbouw .....	3,2	1,3	2,2	0,9	0,9	0,3	0,9	0,3	2,9	2,0	2,4
Voedingsbedrijven .....	1,9	1,8	2,8	7,7	1,1	1,9	3,2	0,5	2,3	2,8	2,2
Glas- en spiegelglasbedrijven	1,6	0,1	0,7	1,3	5,8	3,3	2,5	16,1	1,9	3,2	2,2
Papiernijverheid en grafi- sche bedrijven .....	1,6	1,1	2,5	0,6	0,6	0,4	0,9	0,8	1,5	0,9	1,4
Huiden- en ledernijverheid .	1,2	3,3	0,8	0,2	0,9	0,5	0,1	0,1	1,0	0,5	1,0
Cementfabrieken .....	0,8	—	3,1	1,5	0,3	1,5	1,0	1,7	0,8	0,8	0,9
Rubbernijverheid .....	0,7	—	1,4	1,3	—	0,2	0,1	—	0,7	0,1	0,6
Steengroeven .....	0,9	—	0,1	0,1	0,2	—	0,1	0,1	0,8	0,2	0,6
Hout- en meubelnijverheid .	0,7	0,5	0,4	0,1	0,2	—	0,2	0,1	0,6	0,5	0,5
Ceramische bedrijven en steenbakkerijen .....	0,3	—	0,5	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,2	0,3
Tabaksnijverheid .....	0,1	—	0,1	0,2	—	—	—	0,5	0,1	0,1	0,1
Diversen .....	3,2	1,5	3,1	1,9	1,3	2,2	3,3	1,9	3,2	4,5	2,8
<b>Totaal ...</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
<b>Absolute getallen (milliarden franken) ...</b>	<b>72,7</b>	<b>3,3</b>	<b>6,3</b>	<b>4,6</b>	<b>10,5</b>	<b>6,0</b>	<b>7,5</b>	<b>1,5</b>	<b>82,8</b>	<b>15,6</b>	<b>115,2</b>

1 Het Sowjetblok omvat Albanië en Oost-Europa excl. Joegoslavië en Finland.

2 E.O.E.S.-landen en hun overzeese gebieden en landen van het sterlinggebied welke geen deel uitmaken van de E.O.E.S.

## Bijzondere handel van de B.L.E.U. in 1954

## Geografische spreiding van de invoer

In pCt. van de totale waarde der aankopen van elke goederengroep

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Goederengroep	EOES-landen (moederlanden)	Oost-Europa	Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi	Andere landen van Afrika	Vereinigde Staten en Canada	Latijns-Amerika	Azië	Oceanië	E.B.U.-landen <sup>1</sup>	Sterlinggebied	Totaal absolute getallen (miljarden franken)
<b>Productiegoederen</b> .....	46,6	3,8	10,8	4,5	13,5	7,7	8,6	4,1	61,0	20,1	<b>86,4</b>
<i>voor de landbouw en de voedingsbedrijven</i> .....	25,9	7,0	2,1	8,0	26,8	23,3	5,4	1,0	36,8	7,8	<b>12,4</b>
<i>voor de metaalbedrijven</i> .....	49,1	0,7	29,0	4,3	13,6	0,8	0,5	1,1	54,8	10,8	<b>23,5</b>
<i>voor de textielbedrijven</i> .....	34,8	1,6	4,6	7,1	8,3	14,7	7,9	21,0	67,4	36,3	<b>14,5</b>
<i>voor diverse bedrijfstakken :</i>											
Houtnijverheid .....	38,4	42,8	2,8	2,6	5,8	2,8	4,6	—	41,5	12,9	<b>2,3</b>
Diamantnijverheid .....	83,9	0,3	—	9,4	3,4	0,4	2,6	—	94,2	87,5	<b>3,5</b>
Ledernijverheid .....	61,3	3,3	1,5	3,7	10,2	9,7	2,4	7,7	74,5	29,6	<b>1,4</b>
Papier- en grafische bedrijven .....	68,2	21,7	—	—	10,1	—	—	—	68,2	2,0	<b>1,2</b>
Tabaksnijverheid .....	12,7	1,2	0,7	2,7	51,1	15,5	16,1	—	29,6	5,3	<b>0,9</b>
<i>voor diverse productiesectoren zonder onderscheid :</i>											
Brandstoffen .....	95,5	1,3	—	0,1	3,1	—	—	—	95,6	6,7	<b>5,3</b>
Minerale oliën .....	14,5	1,3	—	0,5	9,3	12,3	62,0	—	63,6	43,2	<b>6,5</b>
Scheikundige producten .....	72,7	4,2	—	0,1	22,0	0,2	0,6	—	73,3	12,2	<b>3,0</b>
Diversen .....	56,4	3,5	12,8	2,9	12,7	1,9	9,5	0,2	64,4	12,1	<b>11,9</b>
<b>Verbruiksgoederen</b> .....	73,9	1,2	1,9	1,2	8,1	8,9	2,9	0,2	76,7	9,0	<b>27,1</b>
<i>Voedingsmiddelen gereed voor het verbruik :</i>											
Dierlijke producten .....	82,6	2,4	—	1,2	10,6	1,6	1,0	0,5	84,3	5,7	<b>4,2</b>
Plant aardige producten .....	39,0	0,3	6,6	3,3	9,1	28,9	6,6	0,6	47,0	6,3	<b>7,7</b>
<i>Goederen andere dan voedingsmiddelen gereed voor het verbruik</i> .....	89,1	1,4	0,1	0,1	6,9	0,8	1,4	—	89,7	11,2	<b>15,2</b>
<b>Uitrustingsgoederen</b> .....	86,3	0,5	0,1	—	12,8	—	0,1	—	86,3	14,7	<b>14,0</b>
Eindtotaal ...	56,8	2,9	7,7	3,3	12,3	7,1	6,5	2,9	67,1	17,1	<b>127,5</b>

<sup>1</sup> E.O.E.S.-landen en hun overzeese gebieden en landen van het sterlinggebied welke geen deel uitmaken van de E.O.E.S.

## Bijzondere handel van de B.L.E.U. in 1954

## Samenstelling van de invoer uit elk geografisch gebied

In pCt. van de totale waarde der aankopen in elk gebied

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek — Berekeningen door het Departement Studiën van de Nationale Bank van België.

Goederengroep	EOES-landen (moederlanden)	Oost-Europa	Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi	Andere landen van Afrika	Vereenigde Staten en Canada	Latijns-Amerika	Azië	Oceanië	Totaal	E.B.U.-landen <sup>1</sup>	Sterlinggebied
<b>Productiegoederen</b> .....	55,6	89,0	94,6	92,4	74,4	73,2	90,4	98,2	67,7	61,5	79,5
<i>voor de landbouw en de voedingsbedrijven</i> .....	4,4	23,6	2,6	23,5	21,2	32,0	8,0	3,5	9,7	5,3	4,4
<i>voor de metaalbedrijven</i> .....	15,9	4,2	69,0	24,1	20,4	2,2	1,3	7,0	18,4	15,1	11,6
<i>voor de textielbedrijven</i> .....	7,0	6,3	6,8	24,5	7,8	23,7	13,8	84,0	11,4	11,5	24,2
<i>voor diverse bedrijfstakken :</i>											
Houtnijverheid .....	1,2	27,0	0,7	1,5	0,9	0,7	1,3	—	1,8	1,1	0,1
Diamantnijverheid .....	4,1	0,3	—	7,9	0,8	0,2	1,1	—	2,8	3,9	14,1
Ledernijverheid .....	1,2	1,2	0,2	1,2	0,9	1,5	0,4	3,0	1,1	1,2	1,9
Papier- en grafische bedrijven .....	1,2	7,3	—	—	0,8	—	—	—	1,0	1,0	0,1
Tabaksnijverheid .....	0,2	0,3	0,1	0,6	2,9	1,5	1,7	—	0,7	0,3	0,2
<i>voor diverse productiesectoren zonder onderscheid :</i>											
Brandstoffen .....	7,0	1,9	—	0,1	1,0	—	—	—	4,1	5,9	1,6
Minerale oliën .....	1,3	2,3	—	0,8	3,9	8,8	48,8	—	5,1	4,8	12,9
Scheikundige producten .....	3,0	3,4	—	0,1	4,2	0,1	0,2	—	2,4	2,6	1,7
Diversen .....	9,1	11,2	15,2	8,1	9,6	2,5	13,8	0,7	9,2	8,8	6,7
<b>Verbruiksgoederen</b> .....	27,7	9,0	5,3	7,5	14,1	26,7	9,4	1,8	21,3	24,3	11,1
<i>Voedingsmiddelen gereed voor het verbruik :</i>											
Dierlijke producten .....	4,8	2,8	—	1,2	2,8	0,7	0,5	0,6	3,3	4,1	1,1
Plantaardige producten .....	4,2	0,6	5,2	6,1	4,5	24,6	6,2	1,2	6,1	4,2	2,2
<i>Goederen andere dan voedingsmiddelen gereed voor het verbruik</i> .....	18,7	5,6	0,1	0,2	6,8	1,4	2,7	—	11,9	16,0	7,8
<b>Uitrustingsgoederen</b> .....	16,7	2,0	0,1	0,1	11,5	0,1	0,2	—	11,0	14,2	9,4
Eindtotaal ...	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
<b>Absolute getallen (milliarden franken)</b>	<b>72,4</b>	<b>3,7</b>	<b>9,9</b>	<b>4,2</b>	<b>15,6</b>	<b>9,0</b>	<b>8,2</b>	<b>3,6</b>	<b>127,5</b>	<b>85,6</b>	<b>21,8</b>

<sup>1</sup> E.O.E.S.-landen en hun overzeese gebieden en landen van het sterlinggebied welke geen deel uitmaken van de E.O.E.S.

## DE BETREKKINGEN TUSSEN DE STAAT EN DE CENTRALE BANK IN NEDERLAND

Als uitvoerster van haar door de Staat opgelegde taken vervult de Nederlandsche Bank de verschillende bijzondere functies waarmee de circulatiebank in de meeste landen doorgaans belast is. Ze regulariseert de waarde van de gulden, ze verzorgt de geldsomloop — hetgeen ook insluit dat ze het giraal geldverkeer vergemakkelijkt —, door het deviezenbesluit 1945 werd ze belast met de uitvoering van het betalingsverkeer met het buitenland voor rekening en risico van de Staat, ze oefent toezicht uit op het kredietwezen volgens modaliteiten vastgesteld in de wet van 18 Januari 1952 — verlengd op 24 December 1954 —, ze verricht verschillende operatiën ten voordele van het bedrijfsleven, ze is de bankier van de Staat.

Onderhavige uiteenzetting heeft tot doel een overzicht te geven van de bedrijvigheid der Nederlandsche Bank als bankier van de Staat sedert het einde van de oorlog. Een eerste gedeelte zal gewijd zijn aan de verschillende vormen van kredietverlening door de Nederlandsche Bank aan de Staat, waarin zowel de gewone kredietverrichtingen begrepen zijn als het buitengewoon krediet met het oog op de overname door de Staat van de clearingvordering op Duitsland. In het raam van dit eerste deel zal tevens de openmarktpolitiek van de Nederlandsche Bank besproken worden. Het tweede gedeelte van de uiteenzetting zal gewijd zijn aan het verloop van de creditrekeningen van de Staat bij de Nederlandsche Bank, hetgeen o.m. de gelegenheid zal bieden de omvang en de betekenis van de Amerikaanse hulp aan Nederland te laten uitschijnen.

### I. DE KREDIETVERLENING VAN DE NEDERLANDSCHE BANK AAN DE STAAT

#### 1. Kredietverlening in verband met de overname door de Staat van het merkenbezit der Nederlandsche Bank : portefeuille schatkistpapier en boekvordering. Openmarktpolitiek.

Evenals in verschillende andere Europese landen, voerde de Duitse bezetter tijdens de oorlogsjaren in Nederland een roofpolitiek die gepaard ging met gedwongen creatie van vorderingen op Duitsland, voortspruitend uit de betaling in Nederland van gulden voor Duitse aankopen, die voldaan werden in Duits bankpapier of door storting van rijksmarken bij Duitse banken.

De financiering van de vordering op Duitsland geschiedde voor rekening van de Staat en ze had dan ook ten laste van de Staat moeten gebracht worden. Deze laatste had voor de financiering van die betalingen een beroep kunnen doen, althans voor een belangrijk gedeelte, op de kapitaalmarkt om aldus de inflatie in zekere mate te beperken. De Duitse bezetter heeft echter die politiek niet gevolgd, maar gaf er de voorkeur aan de meer gemakkelijke weg der inflatie in te slaan.

Na het einde van de oorlog bereikte het merkenbezit in de boeken der Nederlandsche Bank een bedrag van f 4.470,8 miljoen. Bij wet van 30 Augustus 1946 werd aan de Minister van Financiën machtiging verleend om met de centrale bank een overeenkomst aan te gaan, er toe strekkend om de in rijksmarken luidende bezittingen van de Bank te doen overgaan aan de Staat. Bedoelde overeenkomst werd op 26 Februari 1947 ondertekend en ze werd met terugwerkende kracht tot 31 December 1946 toegepast.

Na afrekeningen wegens rente door de Bank op haar rijksmarkenbezit geïncasseerd voor de periode tijdens dewelke zij zelf het risico van dat bezit heeft gelopen — d.w.z. van 16 November 1943 tot 31 Maart 1944 — en wegens nog openstaande rente op dat bezit, bleef door de Staat een bedrag van f 4.323,5 miljoen te betalen waarvan f 236,9 miljoen vereffend werden met een gedeelte van de baten ontstaan door de herwaarderingen van de goudvoorraad op 1 Juni 1943 en 2 Juli 1945.

Van het bedrag van f 4.086,6 miljoen dat de Staat na die afrekening schuldig bleef, werden f 1.500 miljoen omgezet in een boekschuld waarop de Staat een rente van één achtste procent per jaar moest betalen. Het overblijvende bedrag van f 2.586,6 miljoen is door de Staat betaald met nominaal f 2.100 miljoen in schatkistpapier en voor f 516 miljoen ten laste van het tegoed op de rekening der Schatkist in de boeken der Nederlandsche Bank.

De Bank kon het aldus door haar verkregen schatkistpapier vervreemden, doch ze was er anderzijds toe gehouden voor het vervallend schatkistpapier dat ze nog in haar bezit had soortgelijk papier van de Staat in betaling te nemen tegen dezelfde voorwaarden als het aanvankelijk schatkistpapier. De Staat was steeds vrij het papier geheel of gedeeltelijk af te lossen.

De Staat mocht verder tot dekking van de schatkistbehoefte schatkistpapier bij de Nederlandsche Bank onderbrengen, althans tot 31 December 1950, voor een bedrag ten hoogste gelijk aan dat van f 516 miljoen waarvan hierboven sprake, zulks onder dezelfde voorwaarden als het aanvankelijk schatkistpapier. Voor elk der jaren 1947 tot en met 1950 moest een zeker percentage van genoemde f 516 miljoen worden vastgesteld, tot hetwelk de Bank in het desbetreffend jaar tot bedoelde overname gehouden was.

Voor zover de portefeuille schatkistpapier, die aanvankelijk f 2.100 miljoen bedroeg, beneden f 1 milliard zou dalen, moest de hierboven genoemde boekschuld verminderd of vermeerderd worden naarmate het bedrag van het schatkistpapier zou dalen of stijgen, zulks in schijven van f 50 miljoen elk en derwijze dat de boekschuld het bedrag van het schatkistpapier nooit langer dan veertien dagen achtereen zou overtreffen met meer dan f 550 miljoen noch met minder dan f 450 miljoen en met dien verstande dat de boekschuld niet mocht dalen beneden 1 milliard gulden.

Tijdens de daaropvolgende jaren werd de schatkistportefeuille, welke de Nederlandsche Bank krachtens de overeenkomst van 26 Februari 1947 aanhield, trapsgewijze verminderd. Reeds op 24 November van dat jaar betaalde de Staat f 100 miljoen terug door middel van zijn rekeningtegoed bij de Nederlandsche Bank. Verdere terugbetalingen werden verricht op 29 April 1948 ten belope van f 200 miljoen, op 9 December 1949 ten belope van f 50 miljoen. In 1950 daalde het bezit aan schatkistpapier per saldo van f 1.750 miljoen tot f 1.650 miljoen. In de loop van het jaar vonden immers twee aflossingen plaats voor een totaal bedrag van f 400 miljoen, maar anderzijds maakte de Minister van Financiën op 28 December 1950 tot een bedrag van f 300 miljoen gebruik van de mogelijkheid om krachtens artikel 11 van de overeenkomst van 26 Februari 1947 nieuw schatkistpapier bij de Bank onder te brengen. In Januari 1951 werd van dat bedrag f 150 miljoen afgelost zodat het totaal bezit aan schatkistpapier tot f 1.500 miljoen terugliep.

In de loop van het jaar 1952 was de hier besproken portefeuille schatkistpapier het voorwerp van belangrijke verrichtingen. Aflossingen werden gedaan op 6 Februari ten bedrage van f 100 miljoen, op 11 Februari ten bedrage van f 50 miljoen — hiermee was het op 28 December 1950 ondergebrachte schatkistpapier volledig afgelost — en op 7 April ten bedrage van f 550 miljoen, waardoor de portefeuille tot f 800 miljoen daalde. Deze laatste aflossing werd verricht ten laste van de bijzondere local currency-rekening waarover we het verder zullen hebben.

De daling van de portefeuille beneden de grens van f 1.000 miljoen ging, overeenkomstig het akkoord van 26 Februari 1947, gepaard met een aflossing op de boekschuld ten bedrage van f 200 mil-

lioën; aldus bedroeg deze laatste nog f 1.300 miljoen.

Op dat ogenblik had de geldoverheid af te rekenen met een sterke verruiming van de geldmarkt waar overtollige liquiditeiten belegging zochten. Tot dusverre had de Schatkist, ongeacht haar behoefte, automatisch alle op de geldmarkt aangeboden middelen door de afgifte van schatkistpromessen en -biljetten opgenomen. De gevolgde gedragslijn kwam neer op het voeren van een openmarktpolitiek door de Schatkist, dan wanneer een dergelijke politiek gewoonlijk tot de verantwoordelijkheid van de centrale bank behoort. De voortdurende stijging van het tegoed der Schatkist bij de Bank, als gevolg van de uitgiffen van promessen en biljetten, kon bovendien bij velen de indruk wekken als zou de Staat over middelen beschikken die zonder gevaar voor het monetair evenwicht konden besteed worden.

Op deze gronden nam de Bank het initiatief tot besprekingen met de Minister van Financiën welke op 1 Juli 1952 leidden tot een aanvulling van de overeenkomst van 26 Februari 1947. Daar genoemde overeenkomst geen voorzieningen inhield ter zake van de regeling van eventuele openmarkttransacties welke zouden kunnen leiden tot een beurtelings afstoten en opnemen van schatkistpapier, verkreeg de Bank de bevoegdheid eventueel terug te nemen schatkistpapier rechtstreeks van de Staat over te nemen op voet van de overeenkomst van 26 Februari 1947 en mits zekere beperkingen waarbij we hier niet kunnen stilblijven. Daartegenover zag de Bank af van onmiddellijke aanpassing van het bedrag der boekschuld aan dat der portefeuille voor ieder geval waarin deze laatste een vermindering zou ondergaan als gevolg van verkopen in de open markt. Ingeval met de Minister van Financiën overeenstemming bereikt werd nopens het blijvend karakter van de daling der portefeuille, zouden aanpassingen van de boekschuld geschieden, met dien verstande evenwel dat die schuld niet beneden f 1 milliard zou moeten dalen. De daling van de boekschuld zou, meer bepaald, de helft bedragen van het bedrag over welks blijvend karakter overeenstemming bereikt werd en de schatkistportefeuille zou tegelijkertijd in dezelfde mate aangevuld worden.

De Nederlandsche Bank maakte met deze openmarktverrichtingen een aanvang op 8 Juli 1952 en bij het einde van October had ze reeds voor f 648,7 miljoen schatkistpapier aan de markt afgegeven, zodat haar portefeuille nog slechts f 151,3 miljoen bedroeg. Herinneren we er daarbij aan dat met ingang van 1 Juli de Agent van het Ministerie van Financiën de onbeperkte afgifte van schatkistpapier had stopgezet zodat de openmarktpolitiek volledig aan de Nederlandsche Bank was overgedragen. Wel gaf de Agent van het Ministerie van Financiën ondertussen schatkistpapier af ter vervanging van het vervallende papier.

In de maand April 1953 plaatste de Bank het overblijvende deel van haar portefeuille op de open markt. In tien maanden had ze dus haar overblijvend

bezit aan schatkistpapier voortvloeiend uit de overeenkomst van 26 Februari 1947 afgestoten, ten einde aan de beleggingsbehoeften van de geldmarkt te voldoen.

Intussen vond, in uitvoering van de overeenkomst van 1 Juli 1952, tussen de Bank en de Minister van Financiën overleg plaats waarbij vastgesteld werd dat de vermindering der portefeuille schatkistpapier voor een bedrag van f 600 miljoen een blijvend karakter had. Als gevolg hiervan werd op 1 Juni 1953 de boekschuld verminderd van f 1.300 miljoen tot f 1.000 miljoen en de portefeuille schatkistpapier opnieuw aangevuld met f 300 miljoen. Op 15 Juni heeft de Bank opnieuw haar afgiften van schatkistpapier op de open markt hervat tot een bedrag van f 83,4 miljoen.

Reeds in Juli 1953 moest de Bank echter, wegens de overgrote liquiditeit op de geldmarkt, van het voeren van een openmarktpolitiek afzien: de middelen welke ze ter beschikking had bleken helemaal ontoereikend. Van dat ogenblik af werd uitgezien naar andere regelingen om de overtollige liquiditeit vast te leggen; die regelingen kregen hun beslag in het gentlemen's agreement van 19 Februari 1954 waarbij de particuliere banken zich er toe verbonden een percentage van de hun toevertrouwde gelden als kasreserves bij de Nederlandsche Bank aan te houden. De bedoeling van de overeenkomst was de banken te betrekken in de financiering van de deviezenvoorraad. Aanvankelijk werd het percentage der kasreserves op 5 vastgesteld, maar het werd door maandelijkse verhogingen op 10 pCt. gebracht op 22 Augustus 1954. Bij het sluiten van het gentlemen's agreement had de Nederlandsche Bank haar voornemen te kennen gegeven dat ze in het eerste stadium geen gebruik zou maken van haar bevoegdheid om het percentage tot maximaal 15 te verhogen. Eens 10 pCt. bereikt, zou ze op de geldmarkt tussenbeide komen door openmarktverrichtingen waarover we het dadelijk hebben.

Doch ook afgezien hiervan is het nimmer de bedoeling geweest, dat het percentage van de kasreserves de fluctuaties in de deviezenvoorraad steeds zou volgen, omdat immers door de Bank mede rekening zou worden gehouden met de tot de ontwikkeling van de deviezenvoorraad aanleiding gevende oorzaken. Indien bijvoorbeeld een daling van de deviezenvoorraad niet zou mogen worden toegeschreven aan een wegtrekken van creditgelden bij de banken, doch veeleer het gevolg zou moeten worden geacht van een expansie van de kredietgeving door het bankwezen, zou het zeker niet zijn te rechtvaardigen, indien de Nederlandsche Bank zich daardoor verplicht zou achten, door verlaging van het kaspercentage, aan het bankwezen de liquiditeiten ter beschikking te stellen ter financiering van deze deviezenonttrekking. Zij zou zich zelf daardoor de mogelijkheid ontzeggen om door middel van haar discontopolitiek een contractieve invloed op de kredietexpansie uit te oefenen. Indien, om een ander voorbeeld te noemen,

de mutatie in de deviezenvoorraad een gevolg zou zijn van specifieke overheidstransacties — bijvoorbeeld een stijging of daling ten gevolge van het opnemen of aflossen van buitenlandse leningen — welke door de overheid uit eigen liquiditeiten worden gefinancierd, blijft daardoor de liquiditeitspositie van het bankwezen onberoerd. Er is dan voor een verandering van het kaspercentage geen enkele aanleiding.

Anderzijds kunnen zich ook omstandigheden voordoen, waarin een wijziging van het kaspercentage wenselijk lijkt, zonder dat zich mutaties in de deviezenvoorraad van de Bank voordoen. Wanneer bijvoorbeeld de aan de banken toevertrouwde gelden een vermindering ondergaan ten gevolge van een accumulatie van middelen in handen van de Schatkist — men denke bijvoorbeeld aan de plaatsing van een staatslening — of ten gevolge van een relatieve vergroting van de bankbiljettencirculatie, kan de Nederlandsche Bank er de voorkeur aan geven het bankwezen in zijn dan ontstane liquiditeitsmoeilikheden tegemoet te komen door verlaging van het percentage der kasreserves in plaats van door openmarktoperaties.

Naast de vaststelling van kaspercentages, werd de liquiditeit van de geldmarkt door een consolidatieoperatie op 1 Maart 1954 verminderd. Van de geplaatste f 1.200 miljoen bijzondere vijfjarige schatkistbiljetten — die na parlementaire machtiging op 2 Augustus 1954 omgezet werden in acht-, tien- en twaalfjarige schatkistcertificaten — werd het grootste gedeelte betaald door inlevering van schatkistbiljetten en -promessen.

Ten einde voor de banken het risico weg te nemen dat zij, door de vastlegging hunner middelen in die langlopende en niet buiten de kring der banken verhandelbare schatkistcertificaten, in moeilijkheden zouden kunnen geraken bij opvraging van deposito's, heeft de Nederlandsche Bank zich bereid verklaard die schatkistcertificaten in belening te nemen tot een bedrag van 50 pCt. van de vermindering van het gemiddelde der deposito's over de laatstverlopen twaalf maanden ten opzichte van het gemiddeld peil daarvan in 1953, welke zich bij een bank zou kunnen voordoen. Bovendien verklaarde de Nederlandsche Bank zich in het kader van haar openmarktpolitiek bereid schatkistcertificaten, welke gedurende een jaar onafgebroken bij haar in belening zouden geweest zijn, tegen overeengekomen minimumkoersen van de banken over te nemen. Ingeval van een jaar onafgebroken belening wordt immers verondersteld dat de aan de banken toevertrouwde gelden een blijvende vermindering hebben ondergaan, in welk geval het voor de banken mogelijk dient te zijn ook blijvend een evenredig deel van de betrokken schatkistcertificaten af te stoten. Het door de Nederlandsche Bank eenmaal overgenomen papier wordt ook buiten de kring der banken verhandelbaar. Door die regeling werd de overmatig hoge liquiditeit van het Nederlandse bankwezen grotendeels weggenomen, zonder

nochtans voor de banken het gevaar van een mogelijk tekort aan liquiditeit mede te brengen.

Op de geldmarkt waren aldus de voorwaarden geschapen voor het voeren van een openmarktpolitiek door de Nederlandsche Bank. Doch de Bank beschikte niet meer over een voldoende « masse de manœuvre », daar haar portefeuille schatkistpapier tijdens de eerste phase van de openmarktpolitiek in 1952 en 1953 spoedig uitgeput raakte.

Daarom werd in Augustus 1954 aan de overeenkomst van 26 Februari 1947 nopens de overgang op de Staat van het rijksmarkenbezit een nieuw punt toegevoegd, waarin uitdrukkelijk werd vastgelegd dat de boekvordering van de Bank op de Staat kon dalen beneden het oorspronkelijk overeengekomen minimum van f 1 milliard. Dit aanvullend akkoord werd geacht op 31 December 1953 in werking te zijn getreden.

Vooruitlopend op deze wijziging kwamen de Bank en de Minister van Financiën overeen op 31 December 1953 de boekvordering met een bedrag van f 300 miljoen te verlagen en de portefeuille schatkistpapier met een gelijk bedrag te verhogen, als gevolg waarvan op die datum de boekvordering f 700 miljoen en de portefeuille schatkistpapier f 516,6 miljoen groot waren. In de tweede helft van April 1954 hervatte de Bank haar afgifte van schatkistpapier, waarbij ze zich in beginsel beperkte tot kort papier — driemaands- en jaarspapier —, en wel op grond van de overweging dat haar openmarktpolitiek voornamelijk ten doel heeft korte schommelingen op te vangen.

De totale verkopen van schatkistpapier door de Bank bereikten op 5 Juli 1954 f 254,8 miljoen, waarvan slechts f 23,5 miljoen driemaandspapier. Op dat ogenblik staakte de Bank haar afgifte in verband met de bekendmaking van de Minister van Financiën dat op 8 Juli de inschrijving zou worden opengesteld op eenjaars-schatkistpromessen en op tweejarige en vijfjarige biljetten. Nadat de storting op deze emissie had plaatsgevonden, hervatte de Bank haar afgifte op 19 Juli 1954.

De liquiditeit der banken bleek na de uitgifte van 8 Juli zodanig verminderd dat op 23 Augustus de Bank zich bereid verklaarde van de wisselmakelaars schatkistpromessen en -biljetten met een resterende looptijd van ten hoogste 105 dagen te kopen tegen een disconto van 1 pCt. Van 15 September tot 10 November werd die maximale resterende looptijd tot één jaar verlengd. Het aldus op grond van art. 15 der Bankwet 1948 gekochte schatkistpapier werd door de Staat overgenomen onder gelijktijdige onderbrenging bij de Bank van een gelijk bedrag aan schatkistpapier op de voet van de overeenkomst van 26 Februari 1947.

In het tijdvak van 23 Augustus tot en met 22 October nam de Bank in totaal voor een bedrag van f 64,8 miljoen papier uit de markt. In de derde week van October trad in de geldmarkt een ontspanning in, welke voortduurde tot einde December. Op

het einde van die maand kocht de Bank nog, in verband met de geldverkrapping bij het naderen van de jaarultimo, f 33,5 miljoen papier op de markt. In de eerste drie weken van December had de centrale bank daarentegen voor f 8 miljoen papier afgegeven, doch op 22 December trok ze haar bereidheid tot afgifte van schatkistpapier in, in verband met de aankondiging van de in Januari 1955 te emitteren staatslening. Per ultimo December 1954 bedroeg de portefeuille schatkistpapier der Bank f 360,1 miljoen, tegen f 516,1 miljoen per 31 December 1953. Tijdens dezelfde periode daalde de boekvordering van f 700 tot f 300 miljoen, ten gevolge van aflossingen door het Rijk ten belope van f 300 miljoen op 1 April en van f 100 miljoen op 31 December.

Gedurende het eerste kwartaal van 1955 onderging de geldmarkt enige malen een verkrapping en de Bank kocht nog voor f 141 miljoen schatkistpapier. Op 23 Mei bedroeg haar schatkistportefeuille f 501 miljoen. Tevens werd op 22 Januari het percentage der verplichte kasreserves voor de duur van een maand van 10 op 8 pCt. teruggebracht.

Aldus trad andermaal de regelende rol van de Nederlandsche Bank op de geldmarkt aan het licht : de openmarktpolitiek vormt een eerste verdedigingslijn om de bewegingen van de markt op te vangen; aanpassingen van het percentage der verplichte kasreserves kunnen doorgevoerd worden wanneer de openmarkttransacties ontoereikend of in de gegeven omstandigheden minder geëigend zijn. In laatste instantie beschikt de geldoverheid nog over uitgebreide mogelijkheden tot kredietcontrole, waarvoor we verwijzen naar de wet van 24 December 1954, die buiten het raam van deze uiteenzetting valt.

## **2. Gewone kredietverlening van de Nederlandsche Bank aan de Staat.**

Naast de bijzondere kredieten verleend met het oog op de overname van het markenbezit van de Nederlandsche Bank door de Staat, verstrekt de Bank andere kredieten aan de Staat die meer in het raam van haar traditionele verrichtingen passen.

Drie oorzaken kunnen de Staat er toe brengen op die kredieten een beroep te doen : 1) aflossing van vlottende staatsschuld ondergebracht bij de banken; 2) aflossing van vlottende staatsschuld aan niet-banken; 3) dekking van het zogenaamde financieringstekort, d.i. het tekort van de lopende staatsontvangsten tegenover de lopende uitgaven. Wanneer de Staat in 1951 een ruimer beroep deed op de kredieten van de Nederlandsche Bank, hield deze laatste rekening met de oorzaken van de geldbehoefte der Schatkist. Een aflossing van vlottende schuld aan de banken beschouwde ze als een monetair neutrale verrichting, omdat ze neerkomt op een verplaatsing van vlottende staatsschuld tussen verschillende monetaire instellingen, hier met name de particuliere banken en de centrale bank. Vóór de oorlog vonden de Nederlandse banken, naast hun aankopen van schatkistpapier, in belangrijke mate een liquide beleg-



gingsmogelijkheid in wissel- en acceptkrediet; wegens een structurele verschuiving op de geldmarkt werd na de oorlog deze liquide beleggingsmogelijkheid echter onbetekenend in verhouding tot de aankoop van schatkistpapier. Wanneer de banken nu deze liquide beleggingen willen tegeldemaken, verlengen ze het vervallende schatkistpapier niet meer; de Staat kan de weerslag hiervan opvangen door dat papier geheel of ten dele naar de centrale bank over te dragen. Hoewel een dergelijke operatie geen rechtstreeks inflatoir gevolg heeft, in die zin dat ze niet met geldcreatie gepaard gaat, verhoogt ze niettemin de liquiditeit van het bankwezen en schept aldus inflatiemogelijkheden die evenwel op een andere manier kunnen bestreden worden. De centrale bank kan echter slechts met de rechtstreekse weerslag van haar voorschotten rekening houden.

De kredieten met het oog op de aflossing van staatsschuld aan niet-banken werden in 1951 aangezien als hebbende een rechtstreeks inflatoir gevolg wanneer de niet-banken de aldus verkregen middelen in de economische kringloop brengen. We moeten er echter op wijzen dat het hier een « ad hoc » beslissing betrof, die moet gezien worden in het licht van de omstandigheid dat het uitstaande schatkistpapier in 1951 een normaal peil verre overtrof. Eenmaal dat het uitstaande papier tot een meer normaal bedrag was teruggekeerd, kon de Bank die kredieten met het oog op de aflossing van vlottende staatsschuld aan niet-banken niet meer als inflatoir beschouwen omdat ze slechts een normale golfbeweging in de liquiditeitspositie der niet-banken moesten opvangen.

Is het er de niet-banken om te doen hun bezit aan vlottende schuld om te zetten in termijndeposito's, dan hebben ook de met dat doel verstrekte kredieten der centrale bank geen onmiddellijk inflatoir karakter, alhoewel ze expansiemogelijkheden scheppen.

De kredieten verstrekt voor dekking van het financieringstekort van de Staat, tenslotte, hebben een rechtstreeks inflatoir karakter en de Nederlandsche Bank was van oordeel dat een beroep voor dit doel over het algemeen niet toelaatbaar is.

De gewone kredieten aan de Staat kunnen zich in vier technische vormen voordoen :

1) rechtstreeks disconto van schatkistpapier in uitvoering van artikel 15 (3b) van de Bankwet van 23 April 1948;

2) aankoop van schatkistpapier en schuldbrieven ten laste van het Rijk; de Bankwet van 2 Februari 1937 machtigde de Nederlandsche Bank tot aan- en verkoop van schatkistpapier voor zover dit laatste zich in handen van derden bevond; artikel 4 van het Koninklijk Besluit van 1 October 1945 breidde deze aan- en verkoopmogelijkheid uit tot de officieel genoteerde schuldbrieven en tot de aan- en verkoop van schatkistpapier, ook wanneer het zich vóór de aankoop niet in handen van derden bevond; artikel 15 (4b en c) van de Bankwet van 23 April 1948 bevestigde deze bevoegdheid.

3) renteloos voorschot van ten hoogste f 15 miljoen voorzien in artikel 20 van de Bankwet van 1948.

4) voorschotten in rekening-courant en belening op onderpand van schatkistpapier e.d.

Afgezien van rechtstreeks disconto van schatkistpapier gedurende de periode 1944-1945, verstrekte de Nederlandsche Bank vóór 1951 geen gewone kredieten aan de Staat in één van de hierboven vermelde vormen. Zoals we reeds gezien hebben, kon de centrale bank evenwel, tot einde 1950, onder zekere voorwaarden tot een bedrag van f 516 miljoen schatkistpapier onderbrengen in de portefeuille welke de Bank in uitvoering van de overeenkomst van 26 Februari 1947 gevormd had; op 28 December 1950 maakte de Staat van deze mogelijkheid gebruik. Eenmaal dat de termijn van die overeenkomst verstreken was, werd de positie van de centrale bank belangrijker omdat ze, afgezien van de marge van f 15 miljoen, voortaan zelf over de wenselijkheid der voorschotten kon beslissen.

De kredietspanning tijdens de Korea-conjunctuur noopte de Schatkist er in 1951 toe van de verschillende modaliteiten van voorschotten gebruik te maken. Van de renteloze voorschotmarge met een plafond van f 15 miljoen maakte ze in Mei-Juni en Augustus gebruik tot om en bij de f 12,5 miljoen. Door middel van rechtstreeks disconto van schatkistpapier nam ze in Juni f 200 miljoen op, welk bedrag in Augustus tot f 297 miljoen steeg. Daarna liep het geleidelijk terug om in de eerste week van 1952 volledig te verdwijnen. Van April tot November 1951 nam de Schatkist eveneens bestendig f 48 miljoen op door middel van belening. Van technisch oogpunt uit hebben deze financieringsvormen een inflatoir karakter, hoewel een juiste beoordeling moet kunnen rekening houden met de bestemming welke aan de aldus opgenomen gelden gegeven werd. Bij de boeking van die kredieten hield de Bank met hun bestemming rekening en beoordeelde op grond van dat criterium hun inflatoir karakter.

In het raam van de aan- en verkopen van schatkistpapier en schuldbrieven waartoe de Bank bevoegd was op grond van artikel 15, onder 4°, van de Bankwet 1948, kocht ze van Mei 1951 af zekere bedragen schatkistpapier, die in Juni en Juli een maximum van f 253,1 miljoen bereikten om daarna geleidelijk terug te lopen. Ook die post verdween in het begin van 1952 uit de boeken der Bank. De Bank heeft verder van deze vorm van openmarktpolitiek geen gebruik gemaakt; we hebben daarentegen gezien dat haar portefeuille schatkistpapier, gevormd in toepassing van de overeenkomst van 26 Februari 1947, voor de openmarktpolitiek werd ingezet.

Van 1952 af bleven deze vier vormen van kredietverlening aan de Staat opnieuw ongebruikt. Een wetsontwerp is thans in behandeling om de kredietmarge van f 15 miljoen, zoals ze sedert 1903 vastgesteld is, tot f 150 miljoen te verhogen. Het gaat hier om een normale aanpassing aan de verlaging van de waarde van de gulden, die in de huidige

omstandigheden waarschijnlijk op geen tegenstand zal stuiten. Het is overigens psychologisch ten volle verantwoord die aanpassing door te voeren op een ogenblik waarop de Schatkist op die kredietmarge geen beroep hoeft te doen. Herinneren we er nog-

maals aan dat deze marge de enige kredietvorm is waarover de Schatkist bij de Nederlandsche Bank zonder discussie kan beschikken; afgezien daarvan beslist de centrale bank in laatste instantie over de opportuniteit van de kredietverlening aan de Staat.

Tabel I.

**Kredietverlening door de Nederlandsche Bank aan de Staat**

(in millioenen guldens)

Ultimo	Schatkistpapier			Boekvordering ingevoolge overeenkomst van 26 Februari 1947	Voorschotten in rekening-courant		Totaal
	Rechtstreeks in disconto opgenomen	Gekocht (artikel 15, onder 4e, van de Bankwet 1946)	Overgenomen ingevoolge overeenkomst van 26 Februari 1947		Renteloos voorschot van f 15 miljoen	Belening	
1946 .....	—	—	2.100	1.500	—	—	3.600
1947 .....	—	—	2.000	1.500	—	—	3.500
1948 .....	—	—	1.800	1.500	—	—	3.300
1949 .....	—	—	1.750	1.500	—	—	3.250
1950 .....	—	—	1.650	1.500	—	—	3.150
1951 .....	150,0	63,8	1.500	1.500	— <sup>1</sup>	— <sup>2</sup>	3.213,8
1952 .....	—	—	151,3	1.300	—	—	1.451,3
1953 .....	—	—	516,6	700	—	—	1.216,6
1954 .....	—	—	360,1	300	—	—	660,1
1955 (23 Mei)	—	—	500,8	300	—	—	800,8

<sup>1</sup> f 12,7 miljoen in Mei 1951, f 12,5 miljoen in Juni en Augustus 1951.

<sup>2</sup> f 48 miljoen van April tot November 1951.

**II. HET TEGOED VAN DE STAAT  
BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK**

Gedurende de verschillende na-oorlogsjaren bezat de Nederlandsche Schatkist bij de centrale bank een rekeningtegoed dat soms een vrij groot bedrag bereikte. Naast het gewoon rekening-courantsaldo, waarvan we de bewegingen hierna zullen vermelden, hield de Schatkist tweemaal een bijzondere rekening aan, eerst in verband met de intrekking der bankbiljetten van f 1.000 en f 500 in 1943, daarna in verband met de toekenning van de Marshallhulp sedert Juli 1948.

De bijzondere rekening van de Schatkist in verband met het waardeloos verklaren der bankbiljetten van f 1.000 en f 500 in 1943 werd gecrediteerd met de tegenwaarde van de door ontvangers der belastingen ingeleverde biljetten en gedebiteerd met subsidies aan rijkscomptabelen, met belangrijke overboekingen naar de gewone rekening der Schatkist en tenslotte ook met terugbetalingen aan inleveraars. Het saldo dezer rekening beliep op 31 December 1945 f 105,6 miljoen en op 31 December 1946 f 110,5 miljoen. Bij gelegenheid van de overdracht van het markenbezit van de Bank aan de Staat is deze rekening op 31 December 1946 uit de boeken der centrale bank verdwenen. Het saldo werd overgeschreven naar de gewone rekening der Schatkist en aangewend voor de betaling aan de Nederlandsche Bank van een gedeelte van de tegenwaarde van het markenbezit.

Wat de gewone rekening der Schatkist betreft, deze steeg in de laatste maanden van 1945 snel ten gevolge van de geldzuivering. Deze gaf immers aanleiding tot zeer omvangrijke stortingen bij de krediet-

instellingen, die voor een groot gedeelte der bij haar gedeponeerde gelden schatkistpapier kochten. De Staat plaatste een groot gedeelte van de aldus ontvangen bedragen bij de centrale bank. Op 30 November 1945 bereikte het tegoed der Schatkist een topcijfer van f 2.575,9 miljoen en op het einde van het jaar beliep het nog f 2.391 miljoen. In de loop van het jaar 1946 daalde het verder tot f 741,1 miljoen, wegens de uitzetting van de chartale circulatie, voornamelijk als gevolg van de deblokkeringsmaatregelen in het raam van de afwikkeling der geldhervorming. Vermelden we ook de besteding van f 315,5 miljoen voor de betaling van de overneming door de Staat van de in rijksmarken uitgedrukte activa der Bank. Daar het hier echter ging om een maatregel welke op 26 Februari 1947 met terugwerkende kracht getroffen werd, kwam hij slechts van 10 Maart 1947 af in de verkorte balans tot uiting; dit geldt ook voor de afschaffing van de speciale rekening voortvloeiende uit de intrekking van de biljetten van f 1.000 en f 500.

In de loop van het jaar 1947 vertoonde het creditsaldo van de Staat geen belangrijke schommelingen en het boekjaar sloot met f 704 miljoen. In 1948 gaf dat saldo over het algemeen een daling te zien, o.m. wegens het tekort op de betalingsbalans en de hiermee gepaard gaande onttrekking van liquide middelen aan het bankwezen; op het einde van het jaar beliep het nog f 112,1 miljoen; bij de bespreking van de kredieten der Bank aan de Staat hebben wij reeds vermeld dat in April 1948 f 200 miljoen van de rekening-courant der Schatkist werden afgeschreven voor aflossing van schatkistpapier.

In uitvoering van de overeenkomst tot economische samenwerking afgesloten met de Verenigde

Staten op 2 Juli 1948, heeft de Nederlandse regering van 31 Juli af een speciale rekening geopend bij de Nederlandsche Bank waarop zij de tegenwaarde in guldens stortte van de ontvangen dollarschenken en trekkingsrechten alsmede van het initiële creditsaldo in het raam van het Europees multilateraal betalingsakkoord. De boekingen op die bijzondere rekening geschieden op grond van « notifications » van de Economic Cooperation Administration (E.C.A.) enige tijd nadat de hulp in feite was ontvangen. In afwachting van de « notifications » werd de guldenstegenwaarde voorlopig geboekt op een tussenrekening, op het ogenblik dat de E.C.A. de dollars uitbetaalde of dat de trekkingsrechten ter beschikking van Nederland werden gesteld. Van de op de bijzondere rekening gestorte bedragen werd 5 pCt. ter beschikking gesteld van de regering der Verenigde Staten (van 1952 af 10 pCt.) voor uitgaven in Nederland.

Op 27 Januari 1950 werd anderzijds tussen de regeringen van de Verenigde Staten en van Nederland een verdrag tot wederzijdse hulpverlening inzake verdediging gesloten. In uitvoering van die overeenkomst stelde de Amerikaanse regering militaire producten rechtstreeks ter beschikking van de Nederlandse regering. Werktuigen en grondstoffen, benodigd voor de uitvoering van militaire bestellingen, werden door tussenkomst van en volgens de procedure geldende voor de schenkingen door de E.C.A. geleverd. De guldenstegenwaarde van die schenkingen werd evenwel niet op de bijzondere rekening gestort, maar kwam rechtstreeks ter beschikking van de Staat.

De Nederlandse regering kon over het tegoed der bijzondere rekening slechts beschikken mits machtiging van de E.C.A. Overeengekomen werd dat bij het verlenen van haar goedkeuring, de regering van de Verenigde Staten zou rekening houden met de bevordering of de handhaving van de monetaire en financiële stabiliteit, met de uitbreiding van de industriële productie en van de buitenlandse handel en met de ontwikkeling van nieuwe bronnen van rijkdom in Nederland. Tot de eerste groep van objectieven behoorde onder meer de vermindering van de nationale schuld, in het bijzonder de schuld ondergebracht bij de centrale bank of bij andere bankinstellingen.

Op het einde van 1948 bereikten de boekingen op de bijzondere rekening f 188,6 miljoen waarvan 0,2 miljoen ter beschikking van de regering der Verenigde Staten gesteld werden, zodat op het einde van het jaar het saldo der rekening f 188,4 miljoen beliep. In de loop van 1949 bereikten de boekingen f 745,5 miljoen. Afgezien van de doorgegeven trekkingsrechten en betalingen ten behoeve van de Amerikaanse regering, werden op 21 Juli f 240 miljoen naar de gewone rekening der Schatkist overgeschreven.

In 1950 bereikten de boekingen op de bijzondere rekening f 1.419,7 miljoen waarvan f 275 miljoen,

f 58,1 miljoen en f 250 miljoen respectievelijk op 13 Maart, 20 Juli en 14 November naar de gewone rekening der Schatkist overgeschreven werden. Na de betalingen in de vorm van doorgegeven trekkingsrechten en ten behoeve van de Amerikaanse regering bedroeg het creditsaldo der bijzondere rekening op het einde van het jaar nog f 1.318,1 miljoen.

Van 1951 af werd voor de overboeking naar de gewone rekening der Schatkist een andere procedure gevolgd. Tot dusverre werden de gelden in hun geheel overgeboekt, zodra de E.C.A. (sedert 1951 de Mutual Security Agency) aan de besteding haar goedkeuring had gehecht. Van 1951 af werden de gelden door de M.S.A. evenwel slechts vrijgegeven naarmate zulks voor de financiering van de goedgekeurde projecten nodig was. In de loop van 1951 vonden overboekingen plaats op 27 Januari (f 75 miljoen), 23 April (f 27 miljoen), 6 Juli (f 1 miljoen), 21 December (f 100 miljoen), dit is een totaal bedrag van f 203 miljoen.

In 1952 werden opnieuw belangrijke overboekingen ten laste van de local currency-rekening verricht. Vooreerst werden in April door middel van het tegoed van die rekening f 550 miljoen schatkistpapier afgelost. Tevens werden tegelijkertijd f 200 miljoen aangewend voor vermindering van de uit de overeenkomst van 26 Februari 1947 voortvloeiende boekschuld van de Staat aan de Nederlandsche Bank; tenslotte kwamen in December f 78 miljoen ten goede aan het gewone creditsaldo van de Schatkist.

Sinds 1951 was de Mutual Security Agency belast met de uitvoering van de Amerikaanse Economische Hulpverlening; in het raam van een administratieve reorganisatie werd deze op 31 Augustus 1953 omgezet in de Foreign Operations Administration. Op 27 Januari 1953 stelde de Nederlandse regering de Amerikaanse regering er van in kennis dat zij in verband met de verbeterde economische toestand van nieuwe economische hulp afzag. Wel ontving ze sedertdien nog de guldenstegenwaarde van 3 miljoen dollar ten behoeve van de productiviteitsbevordering. In weerwil van de stopzetting van de Amerikaanse hulpverlening bleven niettemin nog zekere bedragen van vroegere toewijzingen te betalen. In 1953 beliepen de boekingen op de bijzondere rekening nog f 73,3 miljoen; daar evenwel f 221 miljoen aan de Nederlandsche Schatkist overgedragen werden, daalde het saldo der bijzondere rekening van f 1.154,7 miljoen op het einde van 1952 tot 1.001,8 miljoen op het einde van 1953.

Op 16 April, 20 Mei, 26 Augustus, 26 October en 1 December 1954 werden respectievelijk bedragen van f 171,1, f 77,7, f 21,7, f 100,0 en f 57,4 miljoen ten laste van de bijzondere rekening overgeboekt naar de gewone rekening der Schatkist. Op het einde van 1954 bedroeg het saldo van de bijzondere rekening f 649,7 miljoen. In de eerste maanden van 1955 werden geen verdere overboekingen verricht.

Het speciaal tegoed der Schatkist, gespijsd door

de Amerikaanse hulpverlening, speelde een belangrijke rol in het monetair herstel van Nederland. De regering waakte er immers voor dat tegenover de bestaande inflatie de Amerikaanse hulpverlening een neutraliserende rol speelde doordat ze bestemd werd voor schuldaflossing bij de centrale bank of voor financiering van reeds in de begroting voorziene productieve uitgaven.

De bedragen welke tot einde 1954 van de bijzondere rekening overgeboekt werden, vallen als volgt uiteen :

	(in millioenen gulden)
1. <i>Begrotingsuitgaven voor :</i>	
(a) diverse economische projecten waaronder herstel agrarische en andere oorlogsschade, Zuiderzeewerken en landaanwinningen .....	964,5
(b) herstel watersnoodschade .....	330,0
2. <i>Militaire uitgaven</i> .....	235,0
3. <i>Diverse economische projecten</i> o.a. de financiering van de N.V. Breedband, de bestrijding van rundveetuberculose en de bevordering van de productiviteit .....	750,0
4. <i>Schuldaflossing aan de Nederlandsche Bank</i> .....	750,0
	2.502,2

Tabel II.

**Boekingen en betalingen op de bijzondere rekening der Schatkist bij de Nederlandsche Bank**  
(in millioenen gulden)

Einde jaar	1948	1949	1950	1951	1952	1953	1954
Tegenwaarde genotificeerde hulp .....	—	—	2.698,1	3.321,1	3.688,1	3.761,4	3.860,3
waarvan : lening .....	—	—	344,3	359,5	420,4	420,4	420,4
vrachtverschil .....	—	—	—	0,3	0,4	0,4	0,4 <sup>1</sup>
Geboekt in credit bijzondere rekening ...	188,6	934,1	2.353,8	2.961,3	3.267,3	3.340,6	3.424,3
Betaald ten behoeve van :							
a) E.C.A. of M.S.A. ....	0,2	44,8	112,7	143,1	158,9	163,1	171,0
b) Nederlandsche Schatkist .....	—	240,0	823,1	1.026,1	1.853,2	2.074,2	2.502,2
c) Diversen .....	—	0,2	0,4	0,5	1,0	2,0	1,9
d) Doorgegeven trekkingsrechten .....	—	38,7	99,5	99,5	99,5	99,5	99,5
Saldo bijzondere rekening .....	188,4	610,4	1.318,1	1.692,1	1.154,7	1.001,8	649,7

<sup>1</sup> Hierbij dienen f 15,2 miljoen surplusgoederen vermeld.

van het Rijk deden in 1952 en 1953 het tegoed der Schatkist opnieuw aanzwellen. De vermindering sedert het tweede kwartaal van 1954 hield opnieuw verband met de toestand op de geldmarkt waar, ingevolge de invoering van het stelsel der verplichte kasreserves en de consolidatie van een belangrijk bedrag schatkistpapier, overtollige liquiditeiten afgeroomd werden.

Over het algemeen vormen de tegoeden van de Staat bij de centrale bank geen trouw beeld van de algemene toestand der overheidsfinanciën, vooral niet vóór 1952. Ze worden immers overwegend beïnvloed door de plaatsing en de aflossing van vlottende staatsschuld buiten de Nederlandsche Bank en door bijzondere factoren zoals overboekingen van de tegenwaarderekening en aflossingen van boekschuld. Ze schenken evenwel aan de regering een grote vrijheid in haar financiële politiek en meer in het bijzonder in haar leningspolitiek. Dank zij de beschikbare tegoeden kan de Staat steeds het gepaste ogenblik afwachten om op de geld- en kapitaalmarkt beroep

Het gewoon creditsaldo van de Staat bij de Nederlandsche Bank vertoonde tijdens de laatste jaren soms omvangrijke bewegingen onder invloed van verschillende factoren. Kort na de oorlog deden de verrichtingen der geldsanering het tegoed van de Schatkist aanzwellen. Daarna liep het terug in verband met de overname door de Staat van het merkenbezit der centrale bank en de uitzetting van de biljettenomloop ingevolge de deblokkering. Tijdens de volgende jaren werd de beweging van het gewoon rekening-tegoed der Schatkist bepaald door de toestand van de geldmarkt — die beïnvloed werd door het tekort op de betalingsbalans —, door overschrijvingen van de local currency-rekening en door de begrotingstoestand. Deze laatste factor was echter op verre na niet doorslaggevend. De verkrapping van de geldmarkt in 1951, waardoor het uitstaande bedrag schatkistpapier terugliep, had tot gevolg dat op het einde van dat jaar het tegoed vrij laag stond. De verruiming van de geldmarkt ingevolge de toevloeiing van deviezen en het liquiditeitsoverschot

te doen. Gebeurlijk zou hij ook die tegoeden kunnen aanwenden om de geldmarkt te verruimen en een verzwakkende conjunctuur te ondersteunen.

\*  
\*\*

Besluitend mag gezegd worden dat de geschiedenis van de betrekkingen tussen de Nederlandsche Bank en de Schatkist na de tweede wereldoorlog, globaal gezien, uiteenvalt in twee periodes waarvan de scheidingslijn in het midden van het jaar 1952 ligt. Vóór medio 1952 gaf de Schatkist op onbepaalde schaal schatkistpapier aan de geldmarkt af en werd haar positie ten opzichte van de Nederlandsche Bank grosso modo beheerst door de ontwikkeling van de goud- en deviezenvoorraad en van de chartale circulatie, via de weerslag van deze factoren op de liquiditeit van de geldmarkt; de overheidsfinanciën hadden invloed op deze positie, voor zover zij op de deviezenvoorraad en de chartale circulatie hun weerslag uitoefenden. Voor zover laatstbedoelde weerslag

niet optrad, voerde een liquiditeitstekort van het Rijk via het girale verkeer zelf de middelen aan de banken toe, die deze in staat stelden dit tekort te financieren.

Na de beëindiging, medio 1952, van de politiek van onbeperkte papierafgifte, herkregen de staats-

financiën hun rechtstreekse invloed op de positie van de Schatkist bij de Nederlandsche Bank. Aldus heeft het belangrijk liquiditeitsoverschot van het Rijk in 1953 de kredietverlening van de Nederlandsche Bank aan de Schatkist aanzienlijk doen verminderen.

Tabel III.

**Netto-positie van de Schatkist bij de Nederlandsche Bank**

(in miljoenen guldens)

Einde periode	Kredietverlening aan de Schatkist	Tegoed van de Schatkist	Saldo A	Amerikaanse hulp 1	Saldo B
	1	2	3 = (2 - 1)	4	5 = (3 - 4)
1946 .....	3.600	1.210	— 2.390	—	— 2.390
1947 .....	3.500	704	— 2.796	—	— 2.796
1948 .....	3.300	300	— 3.000	188	— 3.188
1949 .....	3.250	1.160	— 2.090	850	— 2.940
1950 .....	3.150	1.536	— 1.614	2.141	— 3.755
1951 .....	3.214	1.843	— 1.371	2.718	— 4.089
1952 .....	1.451	2.036	+ 585	3.008	— 2.423
1953 .....	1.217	1.947	+ 730	3.076	— 2.346
1954 .....	660	1.148	+ 488	3.152	— 2.667
1955 (23 Mei) .....	801	1.345	+ 544		

<sup>1</sup> Geboekte Amerikaanse schenkingen, na aftrek van de doorgegeven trekkingsrechten en van de betalingen ten behoeve van de E.C.A. of M.S.A. of van diversen.

## LITERATUUR BETREFFENDE DE MONETAIRE EN FINANCIËLE TOESTAND VAN BELGIE

Onderstaande literatuuropgave sluit aan bij diegene die wij gepubliceerd hebben in ons Meinummer 1955 van het *Tijdschrift*. Er weze opgemerkt dat in deze literatuuropgave noch de verslagen van de verschillende instellingen, noch de statistische bronnen zijn overgenomen.

### 1. GELD- EN BANKWEZEN

Comptes rendus de la première conférence internationale du crédit. Vol. V. (*Associazione Bancaria Italiana, Rome, 1954, 477 blz.*)

De betalingsbalans van Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi in 1954. (*Tijdschrift van de Centrale Bank van Belgisch-Kongo en Ruanda-Urundi, Brussel, IV, n° 4, April 1955, blz. 145-160.*)

LEEMAN A., De Belgische monetaire politiek in 1954. (*Economisch-Statistische Berichten, n° 1981, 1 Juni 1955, pp. 513-515.*)

### 2. BEURS- EN SPAARWEZEN

Le marché immobilier et le marché hypothécaire en Belgique en 1954. (*Crédit Mutuel Hypothécaire, Brussel, 1955, 24 blz.*)

### 4. BEGROTING EN OPENBARE FINANCIËN

CLAES J., De Belgische begroting in 1955. (*Economisch-Statistische Berichten, Rotterdam, n° 1979, 18 Mei 1955, blz. 479-481.*)

### 6. WEDERUITRUSTING — BESTRIJDING VAN DE WERKLOOSHEID

Industrial investments in Belgium. A practical guide. (*Office Belge du Commerce Extérieur, Brussel, 1955, 147 blz.*)

### 7. INTERNATIONALE FINANCIËLE TRANSACTIES

AUBOIN R., La Banque des Règlements Internationaux. 1930-1955. (*B.R.I., Bazel, 1955, 30 blz.*)

Convertibilité « forcée » ? (*Perspectives, Parijs, n° 19, 21 Mei 1955, blz. 1-6.*)

International currency convertibility. (*American Bankers Association, New York, 1955, 22 blz.*)

La convertibilité, ce qu'elle est, où nous en sommes. (*Perspectives, Parijs, XI, n° 21, 4 Juni 1955, blz. 1-7.*)

MERTENS de WILMARS J., De laatste hinderpalen op de weg naar de convertibiliteit. (*Economica-Documentatie, Leuven, n° 1-2, 1955, blz. 6-15.*)

VIGURI R., Le mirage de la convertibilité. (*Nouvelle revue de l'économie contemporaine, Parijs, n° 64, April 1955, blz. 3-6.*)

WAUTERS L., Monetaire stabiliteit en het evenwicht der handelsbalans. (*Economica-Documentatie, Leuven, n° 1-2, 1955, blz. 55-59.*)

### 8. FINANCIËLE ASPECTEN VAN BENELUX

Le florin est devenu une monnaie plus forte. (*Rotterdamsche Bank, Amsterdam, n° 8, April 1955, blz. 44-51.*)

REMY E.J., La résiliation de Benelux. (*Comptoir Général d'Éditions, Brussel, z.d., 80 blz.*)

### 9. SCHUMAN-PLAN

COPPE A., Het Schumanplan als integratiepotentiaal. (*Economica-Documentatie, Leuven, n° 1-2, 1955, blz. 1-5.*)

DRISCOLL J., Association with Schumania. (*The Journal of industrial economics, Oxford, n° 2, April 1955, blz. 79-110.*)

Enkele aspecten van de structurele evolutie van het steenkolenverbruik in België tijdens de periode 1949-1953. (*Maandschrift van de Algemene Directie van Algemene Studien en Documentatie, Ministerie van Economische Zaken, Brussel, VII, n° 5, Mei 1955, blz. 25-40.*)

L'industrie sidérurgique en Europe occidentale. (*Archives politiques, économiques et sociales, Parijs, n° 376, 23 Mei 1955, Doc. 1217, blz. 1-4.*)

La sidérurgie belge : une industrie en expansion. (*Banque de Bruxelles, Bulletin financier, Brussel, n° 22, 4 Juni 1955, Bijvoegsel, blz. 1-4.*)

### 10. ALGEMEEN

A survey of the Belgian Congo. (*The Statist, Londen, n° 4027, 14 Mei 1955, blz. 3-24.*)

## ECONOMISCHE WETGEVING

*Deze rubriek bevat de wetten, besluiten en andere officiële bekendmakingen die van bijzonder belang zijn voor 's lands algemene economie en via het Belgisch Staatsblad werden afgekondigd in de loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift voorafgaand.*

*Alleen de gewichtigste wetten en besluiten hebben wij « in extenso » overgenomen. Voor de andere wetteksten volstaat een eenvoudige vermelding, desnoods door een verklarende nota verduidelijkt.*

*Om het naslaan er van te vergemakkelijken, hebben wij bovenbedoelde documentatie in de volgende rubrieken ondergebracht :*

- I. — Algemene economische wetgeving
- II. — Overheidsfinanciën (incl. begrotingswetten),  
munt-, bank- en financiële wetgeving
- III. — Landbouw
- IV. — Nijverheid
- V. — Arbeid
- VI. — Binnenlandse handel
- VII. — Buitenlandse handel
- VIII. — Verkeerswezen
- IX. — Prijzen en lonen
- X. — Sociale wetgeving (pensioenen, sociale verzekeringen en diverse sociale voordelen)
- XI. — Oorlogsschade

### II — OVERHEIDSFINANCIËN (INCL. BEGROTINGSWETTEN), MUNT-, BANK- EN FINANCIËLE WETGEVING

#### Wet van 21 Maart 1955

*houdende de begroting van ontvangsten en uitgaven voor orde voor het dienstjaar 1955 (Staatsblad, 9-10 Mei 1955, blz. 2.918).*

#### Wet van 7 April 1955

*houdende de begroting van Buitengewone Ontvangsten en Uitgaven voor het dienstjaar 1954 (Staatsblad, 12 Mei 1955, blz. 3.022).*

#### Wet van 7 April 1955

*houdende de begroting van buitengewone ontvangsten en uitgaven voor het dienstjaar 1955 (Staatsblad, 13 Mei 1955, blz. 3.087).*

#### Wet van 13 April 1955

*houdende de begroting van het Ministerie van Openbare Werken en van Wederopbouw voor het dienstjaar 1954 (Staatsblad, 25 Mei 1955, blz. 3.448).*

#### Wet van 14 April 1955

*houdende de begroting van het Ministerie van Verkeerswezen voor het dienstjaar 1955 (Staatsblad, 11 Mei 1955, blz. 2.975).*

#### Wet van 14 April 1955

*houdende de begroting van het Ministerie van Verkeerswezen voor het dienstjaar 1954 (Staatsblad, 20-21 Mei 1955, blz. 3.363).*

#### Koninklijk besluit van 15 April 1955

*tot uitvoering van de wet van 8 Maart 1954 tot bevordering van de bouw, de aankoop en de verbouwing van middelgrote woningen (Staatsblad, 5 Mei 1955, blz. 2.808).*

#### Wet van 18 April 1955

*houdende de begroting van het Ministerie van Economische Zaken voor het dienstjaar 1955 (Staatsblad, 4 Mei 1955, blz. 2.747).*

#### Wet van 13 Mei 1955

*houdende de begroting van het Ministerie van Landsverdediging voor het dienstjaar 1955 (Staatsblad, 26 Mei 1955, blz. 3.479).*

**Wet van 14 Mei 1955**

*betreffende de erfpachten (Staatsblad, 18 Mei 1955, blz. 3.294).*

**Koninklijk besluit van 14 Mei 1955**

*tot wijziging van de Algemene Verordening op de met het zegel gelijkgestelde taxes (Staatsblad, 20-21 Mei 1955, blz. 3.387).*

**III — LANDBOUW**

**Ministerieel besluit van 20 April 1955**

*waarbij de land- en tuinbouwtelling op 15 Mei 1955 wordt voorgeschreven (Staatsblad, 13 Mei 1955, blz. 3.110).*

**V — ARBEID**

**Ministerieel besluit van 23 April 1955**

*ter uitvoering van het koninklijk besluit van 10 April 1954 betreffende de exploitatie van de bureau's voor arbeidsbemiddeling tegen betaling (Staatsblad, 13 Mei 1955, blz. 3.115).*

**VIII — VERKEERSWEZEN**

**Ministerieel besluit van 14 Mei 1955**

*betreffende de prijzen voor de bevrachtingen om te liggen afgesloten te Antwerpen en te Gent (Staatsblad, 25 Mei 1955, blz. 3.465).*

**IX — PRIJZEN EN LONEN**

**Koninklijk besluit van 28 Februari 1955**

*waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 5 Augustus 1954 van het National Paritair Comité van het papierpap-, papier- en kartonbedrijf, betreffende de vaststelling van de basis-minimumlonen der arbeiders en arbeidsters tewerkgesteld in de behangselpapiernijverheid en de koppeling dezer lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen (Staatsblad, 1-2-3 Maart 1955, blz. 2.698).*

**Wet van 10 Mei 1955**

*betreffende de mobiliteit der wedden van de door de Staat bezoldigde personen en der rust- en overlevingspensioenen (Staatsblad, 20-21 Mei 1955, blz. 3.362).*

**Koninklijk besluit van 12 Maart 1955**

*waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 5 Augustus 1954 van het Nationaal Paritair Comité van het papierpap-, papier- en kartonbedrijf, betreffende de vaststelling van minimumlonen van toepassing in de papier- en kartonbedrijven en de koppeling dezer lonen aan het indexcijfer der kleinhandelsprijzen (Staatsblad, 9-10 Mei 1955, blz. 2.945).*

**Koninklijk besluit van 14 Mei 1955**

*waarbij bindend wordt gemaakt de beslissing van 16 December 1954 van het Nationaal Paritair Comité van de bouwbedrijven, tot wijziging der beslissing van 9 November 1950 van hetzelfde comité, bindend gemaakt bij het koninklijk besluit van 1 Februari 1951 en gewijzigd bij deze van 6 Mei 1954, bindend gemaakt bij het koninklijk besluit van 23 September 1954, betreffende de vaststelling van een loonbarema van toepassing op de arbeiders tewerkgesteld in de bouwnijverheid (Staatsblad, 28 Mei 1955, blz. 3.540).*

**X — SOCIALE WETGEVING**

**Koninklijk besluit van 5 April 1955**

*tot voorlopige wijziging van de bijdrage voor het aanvullend verlof van de werklieden, die in de ondergrond van de steenkolenmijnen werken (Staatsblad, 6 Mei 1955, blz. 2.837).*

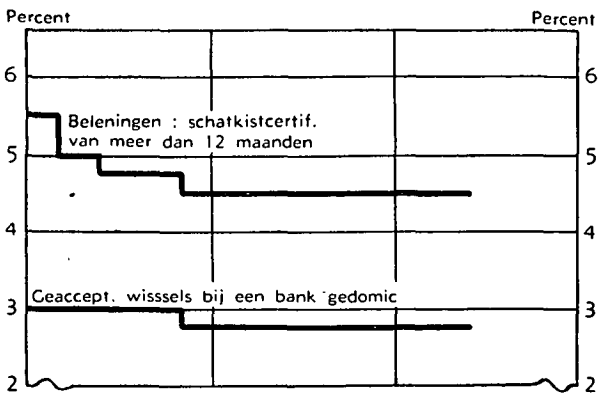
**Koninklijk besluit van 10 Mei 1955**

*betreffende de toekenning van gezinsverlofgeld in 1955 (Staatsblad, 15 Mei 1955, blz. 3.192).*

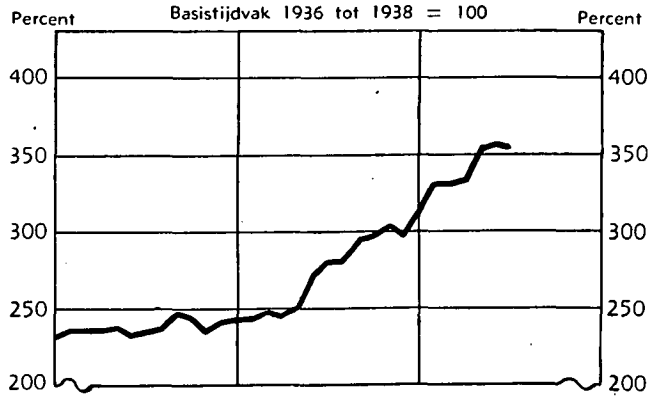


# GRAFIEKEN VAN DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIE

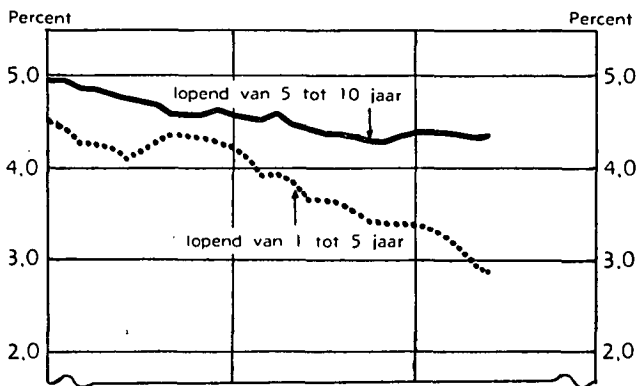
**N.B.B. - RENTE VOOR DISCONTO EN BELENINGEN**



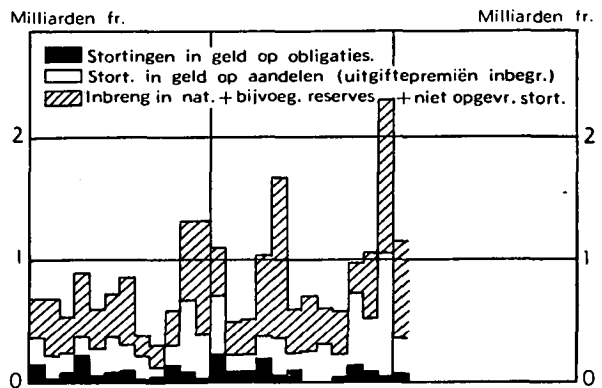
**ALGEMEEN INDEXCIJFER DER AANDELEN**



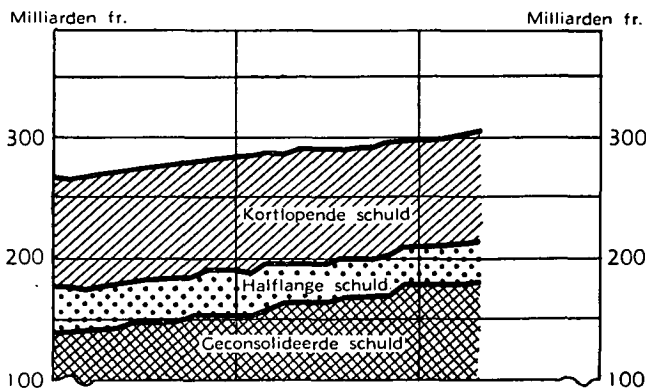
**RENDEMENT VAN OBLIGATIES (1)**



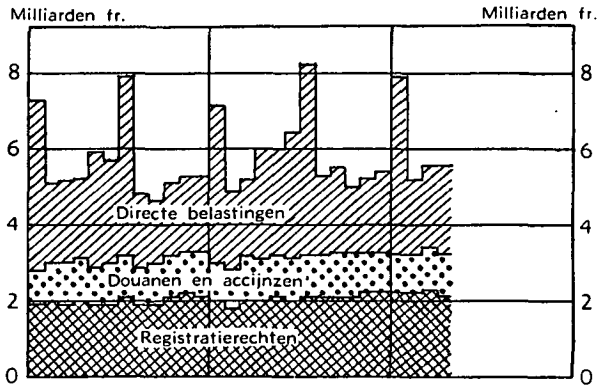
**KAPITALEMISSIES (2)**



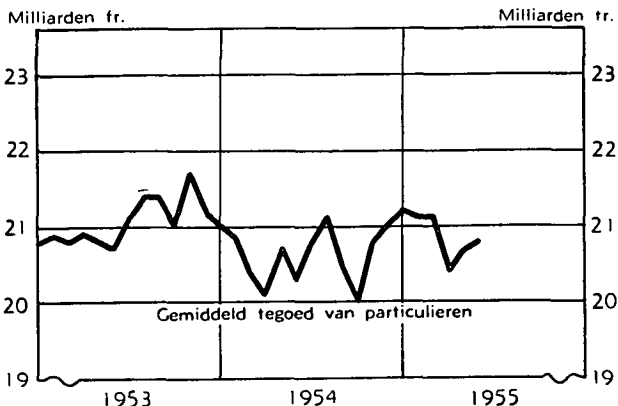
**STAATSSCHULD (3)**



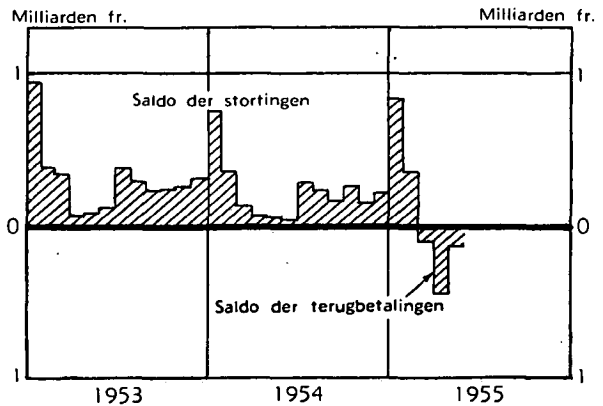
**BELASTINGSONTVANGSTEN**



**TEGOEDEN BIJ HET BESTUUR DER POSTCHEQUES**



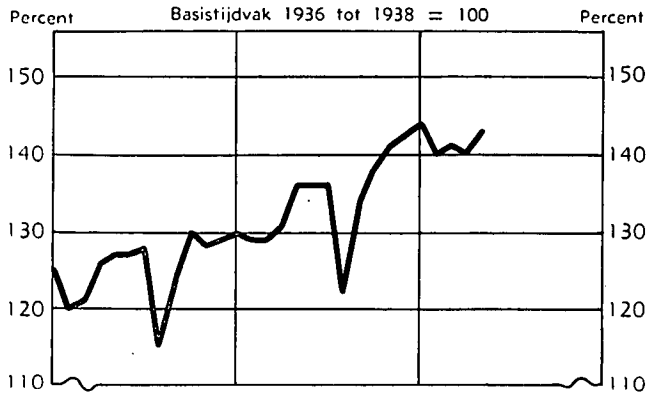
**ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS**



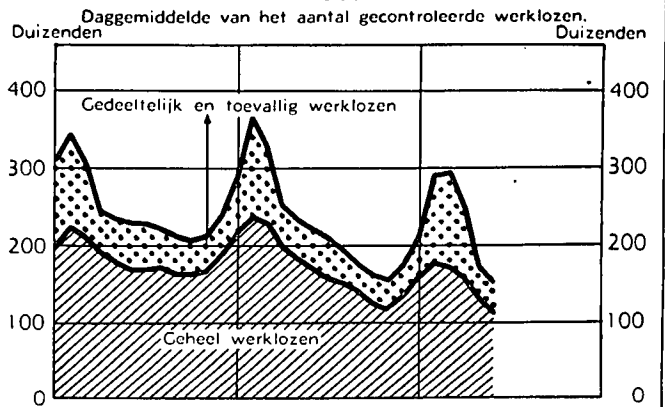
(1) Kasbons 4 1/2 % (parastataal) voor welke rente en aflossing door de Staat gewaarborgd zijn  
 (2) Belgische naamloze vennootschappen, commanditaire op aandelen, P.V.B.A. en Congolese vennootschappen.  
 (3) Excl. de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementele schulden.

# GRAFIEKEN VAN DE ECONOMISCHE TOESTAND VAN BELGIE

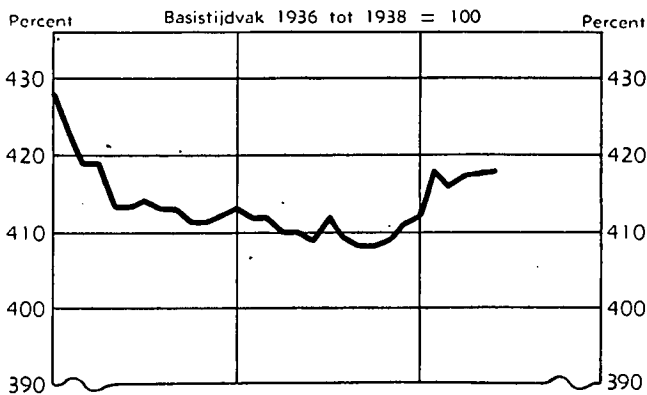
**INDEXCIJFER DER INDUSTRIELE PRODUKTIE**



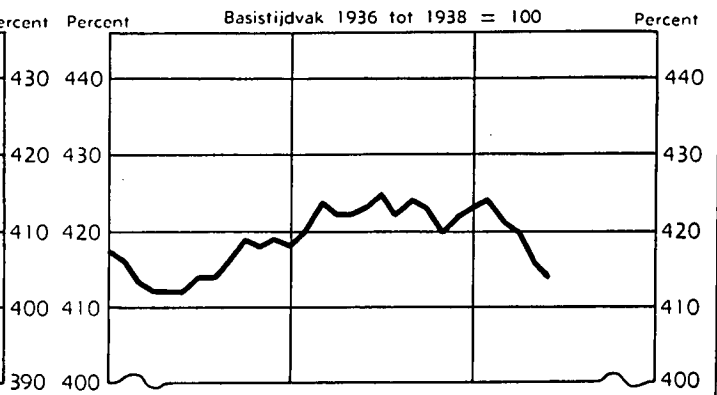
**WERKLOOSHEID**



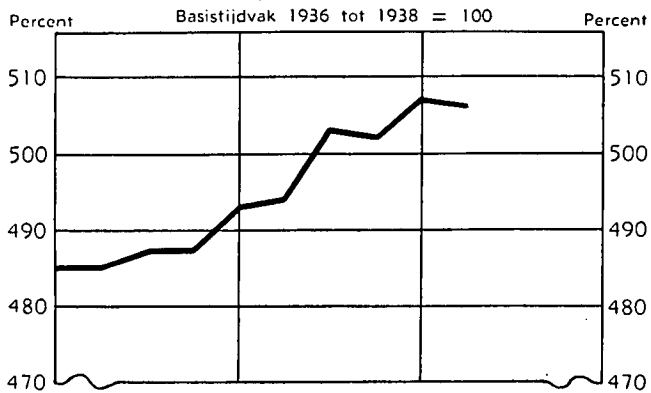
**ALG. INDEXCIJFER DER GROOTHANDELSPRIJZEN**



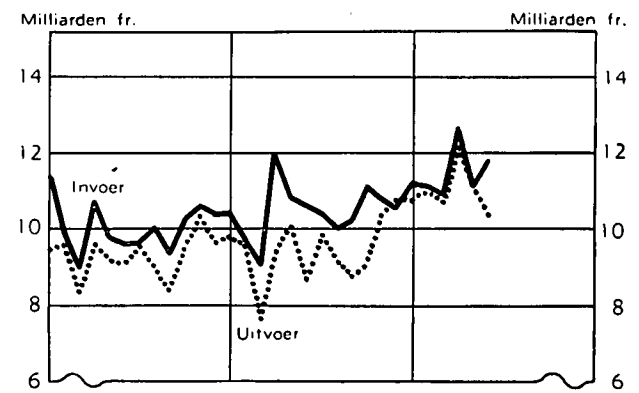
**ALG. INDEXCIJFER DER KLEINHANDELSPRIJZEN**



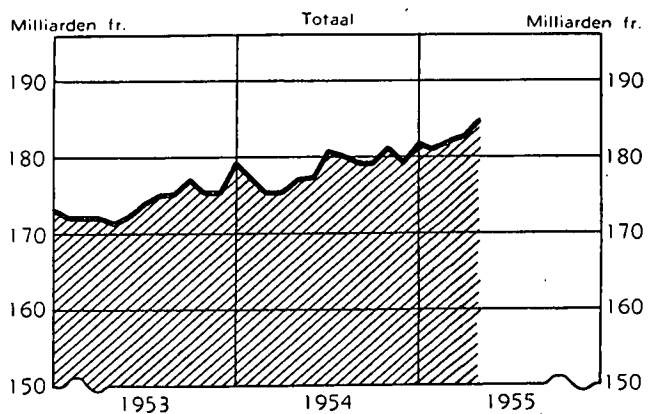
**GEMIDDELD UURLOONINDEXCIJFER**



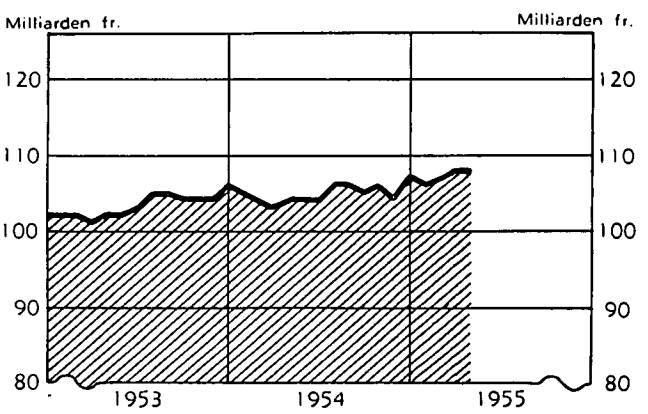
**BUITENLANDSE HANDEL**



**GELDDVOORRAAD IN BELGISCHE FRANKEN**



**VOORRAAD CHARTAALGELD**



# DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(Inhoud, zie laatste bladzijde van het Tijdschrift)

## GELDMARKT

### I. — RENTETARIEF VOOR DISCONTO EN BELENINGEN (in pCt)

2

Tijdvak	Officiële rentetarieven van de Nationale Bank van België										Callgeld		
	Disconto				Beleningen van en voorschotten op <sup>1</sup> *						Mobilisatie van speciale reken. E.B.U. (besluiten 22-8-52 en 20-7-53)	In verrekingskamer	Buiten verrekening
	Geaccepteerd in een bank gedomic. papier, warrants en bankaccepten vooraf door de N.B.B. geïseerd	Geaccepteerd niet in een bank gedomicilleerd papier	Niet geaccepteerde wissels	Promessen	Schatkistcertificaten met ten hoogste 120 dagen looptijd	Schatkistcertificaten met ten hoogste 8 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met ten hoogste 12 maanden looptijd	Schatkistcertificaten met een looptijd van meer dan 12 maanden en leningen op halflange termijn	Ander overheidsfondsen				
1953 Gemiddelde ...	2,96	3,46	4,46	4,89	2,—	2,1875	2,375	4,89	4,89	3,34	1,25	1,25	
1954 Gemiddelde ..	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75 <sup>2</sup>	1,25	1,25	
1954 Maart .....	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
April .....	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
Mei .....	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
Juni .....	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
Juli .....	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
Augustus .....	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
September ...	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
October .....	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	2,75	1,25	1,25	
November ...	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
December ...	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
1955 Januari .....	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
Februari .....	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
Maart .....	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
April .....	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	
Mei .....	2,75	3,25	4,25	4,50	2,—	2,1875	2,375	4,50	4,50	—	1,25	1,25	

<sup>1</sup> Vanaf 15 April 1954 aanvaardt de Nationale Bank van België de speciale schatkistcertificaten E.B.U. tot onderpand van voorschotten in rekening-courant en van leningen op korte termijn. De rentevoet van deze verrichtingen bedraagt respectievelijk 2,80 %, 3,20 % en 3,50 % voor certificaten op 12, 18 en 24 maand.

<sup>2</sup> Gemiddelde van de laatste negen maanden.

\* Quotiteit van het voorschot op 31 Mei 1955 :

Schatkistcert. uitgegeven op korte termijn .....	max. 95 pCt	4 pCt Schatkistcertificaten 1949 .....	max. 90 pCt
Schatkistcertificaten uitgegeven op 2 of 3 jaar .....	90 pCt	4 pCt Schatkistcertificaten 1954, op 5 jaar .....	90 pCt
Obligaties 4 ½ pCt Lening van 1951 op 10 of 15 jaar .....	90 pCt	3,75 pCt Schatkistcertificaten 1954 op 5 jaar .....	90 pCt
Obligaties 4 ½ pCt Lening van 1952-1962 op 10 jaar .....	90 pCt	4 pCt Schatkistcertificaten 1950 Belgisch Congo .....	90 pCt
Obligaties 4 ½ pCt Lening van 1952-1964 op 12 jaar .....	90 pCt	Obligaties 4 pCt 1950-1960 Belgisch Congo .....	90 pCt
3 ½ pCt Schatkistcert. met ten hoogste 15 jaar loopt. 1942 ...	90 pCt	Obligaties 3 ½ pCt Muntsaneringsl., 2e reeks onp. ....	90 pCt
4 pCt Schatkistcertificaten 1943 met 20 jaar looptijd .....	90 pCt	Obligaties 3 ½ pCt Muntsaneringsl., 3e reeks p. en onp. ...	90 pCt
4 pCt Schatkistcert. met 5 of 10 jaar looptijd 1947 .....	90 pCt	Ander overheidspapier .....	80 pCt
4 pCt Schatkistcert. met 5 of 10 jaar looptijd 1948 .....	90 pCt	Speciale E.B.U. Schatkistcertificaten .....	50 pCt

### II. — RENTETARIEF VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOEDEN BIJ DE ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS

4

Tijdvak	Banken — Depositorrekeningen *					Algemene Spaarkas (inlagen op spaarboekjes)		
	onmiddellijk opvraagbaar	15 dagen vooropzegging	1 maand	3 maanden	6 maanden	tot fr. 75.000	fr. 75.001 tot 150.000	boven fr. 150.000
1953 Gemiddelde .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1954 Gemiddelde .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1954 Maart .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
April .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Mei .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Juni .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Juli .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Augustus .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
September .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
October .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
November .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
December .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
1955 Januari .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Februari .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Maart .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
April .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50
Mei .....	0,50	0,85	1,10	1,40	1,75	3,—	1,50	0,50

\* Gemiddelde van vier banken.

<sup>1</sup> Vanaf 1 Januari 1955 werd de rentevoet als volgt gewijzigd : 3 pCt tot 100.000 fr.; 1,50 pCt tot 100.001 tot 150.000 fr.; 0,50 pCt boven 150.000 fr.

III. — Daggeld  
(millioenen franken)

Daggemiddelden	Gelden nitgelcend door de			Ontleende gelden		
	verrekende instellingen			niet verrekende instellingen 2	In verrekening 3	Buiten verrekening 4
	Deposito-banken	Overige instellingen 1	Totaal			
1953 .....	2.378	694	3.072	2.319	2.996	2.395
1954 .....	2.330	422	2.752	2.584	2.731	2.605
1954 September ..	2.121	277	2.398	2.747	2.398	2.747
October ..	2.864	280	2.644	2.890	2.553	2.981
November ..	2.548	187	2.735	3.633	2.631	3.737
December ..	2.220	211	2.431	2.997	2.431	2.997
1955 Januari ..	2.167	479	2.646	2.642	2.646	2.642
Februari ..	2.116	384	2.500	3.185	2.500	3.185
Maart ...	2.527	231	2.758	2.943	2.758	2.943
April ...	2.176	496	2.672	2.473	2.672	2.473
Mei :	2.469	361	2.830	3.229	2.830	3.229
29/4 tot 5	2.868	379	3.247	2.657	3.247	2.657
6 tot 12 .	2.089	269	2.358	3.191	2.358	3.191
13 tot 18 .	2.620	449	3.069	3.313	3.069	3.313
20 tot 26 .	2.385	462	2.847	3.486	2.847	3.486
Juni : .						
27/5 tot 2 .	2.159	61	2.220	3.178	2.220	3.178
3 tot 9 .	2.055	104	2.159	3.435	2.159	3.435

Notering der edele metalen 1

Daggemiddelden	Londen 1	Bombay 3	
	Goud in sh. en d. per oz. fijn	Goud Omrekening in sh. en d. per oz. fijn	Zilver Omrekening in pence per oz. fijn
1953 .....		345/9	75
1954 .....	249/9½ 4	350/11	76
1954 Maart ...	248/4½ 2	356/0	79
April .....	248/8½	371/9	82
Mei .....	248/10½	365/6	79
Juni .....	248/10½	341/0	75
Juli .....	248/11½	340/0	74
Augustus ..	249/2	351/6	74
September ..	250/5½	349/11	75
October ...	250/9½	350/9	76
November ..	250/10½	353/0	76
December ..	251/4½	350/7	74
1955 Januari .	251/7	361/3	76
Februari ..	251/9½	371/6	79
Maart ...	251/2	373/3	80
April ...	250/8	383/8	80
Mei .....	250/8	375/0	79

1 Incl. het Gemeentekrediet van België en de Centrale Bank van Belgisch Congo en Ruanda-Urundi.  
2 Incl. de Algemene Spaar- en Lijfrentekas en de Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid.  
3 Incl. het Herdiscontering- en Waarborginstituut en de Nationale Delcredereidienst.  
4 Incl. het Rentenfonds en het Centraal Bureau voor Hypothecair Krediet.

1 Prijs van een oz. fijn goud : 10) te New-York : 85 \$ vanaf 1 Februari 1934; 20) te Londen : 248 sh. vanaf 18 September 1949 tot 19 Maart 1954. — Heroponing van de vrije goudmarkt op 22 Maart 1954.  
2 Gemiddelde van 22 tot 31 Maart 1954.  
3 Oorspronkelijke noteringen in roepiën en annas per fine tola en per 100 fine tolas resp.  
4 Gemiddelde van de 9 laatste maanden.

VALUTAMARKT

I. — Officiële wisselkoersen per 31 Mei 1955 vastgesteld door de Nationale Bank van België krachtens besluit n° 6 genomen door de Ministerraad te Londen op 1 Mei 1944 10<sup>1</sup>  
(« Belgisch Staatsblad » van 5 September 1944, n° 22)  
(Belgische franken)

Valuta	Contractuele of gemiddelde koers	Transfers	
		Aankoopkoers	Verkoopkoers
100 Congolese frank .....	—	100,—	100,—
100 Luxemburgse frank .....	—	100,—	100,—
100 Tsjechoslowaakse kronen .....	694,44225	692,50	696,50
100 Oostenrijkse shillingen .....	192,30769	191,72	192,90

II. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers 10<sup>2</sup>  
(Belgische franken)

Gemiddelden	1 Zwitserse frank	1 dollar U.S.A.	100 Franse frank	1 Canadese dollar	1 Pond Sterling	100 Escudos	1 Nederl. gulden	1 Zweedse kroon	1 Deense kroon	1 Deutsche Mark	1 Noorse kroon	\$ B.L.E.U. Argentinië Akk.
1953 .....	11,47	49,96	14,27	50,81	140,14	174,04	13,19 <sup>1</sup>	9,67 <sup>2</sup>	7,24 <sup>3</sup>	11,97 <sup>4</sup>	6,99 <sup>5</sup>	—
1954 .....	11,46	50,05	14,27	51,44	140,05	174,04	13,18	9,64	7,21	11,94	7,00	—
1954 Maart .....	11,47	50,18	14,24	51,71	139,99	174,05	13,16	9,63	7,21	11,95	7,00	—
April .....	11,50	50,32	14,27	51,23	140,62	174,04	13,20	9,66	7,23	11,97	7,03	—
Mei .....	11,49	50,22	14,27	51,03	140,65	174,04	13,22	9,67	7,23	11,96	7,03	—
Juni .....	11,49	49,90	14,29	50,85	140,46	174,04	13,21	9,69	7,22	11,96	7,02	—
Juli .....	11,49	49,97	14,28	51,27	140,26	174,04	13,20	9,66	7,22	11,96	7,01	—
Augustus .....	11,47	50,01	14,25	51,55	139,93	174,04	13,17	9,64	7,21	11,94	6,99	—
September ...	11,46	49,99	14,31	51,56	139,91	174,03	13,18	9,65	7,20	11,92	6,99	—
October .....	11,44	50,05	14,28	51,62	139,93	174,03	13,17	9,63	7,20	11,90	6,99	—
November .....	11,41	50,04	14,24	51,64	139,74	174,03	13,16	9,60	7,19	11,87	6,98	—
December ...	11,39	50,10	14,24	51,77	139,49	174,02	13,17	9,60	7,19	11,86	6,97	—
1955 Januari .....	11,38	50,10	14,28	51,87	139,35	174,03	13,17	9,60	7,19	11,86	6,96	—
Februari .....	11,37	50,16	14,28	51,37	139,30	174,04	13,15	9,60	7,19	11,84	6,96	—
Maart .....	11,38	50,36	14,29	51,18	139,66	174,04	13,14	9,60	7,20	11,84	6,98	49,99 <sup>6</sup>
April .....	11,40	50,26	14,26	50,99	140,05	174,05	13,15	9,63	7,22	11,88	7,00	49,86
Mei .....	11,42	50,26	14,29	50,96	139,96	174,04	13,17	9,64	7,21	11,91	6,99	49,90

1 Gemiddelde van 26 Januari tot 31 December 1953. — 2 Gemiddelde van 23 Februari tot 31 December 1953. — 3 Gemiddelde van 18 Mei tot 31 December 1953. — 4 Gemiddelde van 4 Mei tot 31 December 1953. — 5 Gemiddelde van 14 tot 31 December 1953. — 6 Vanaf 1 Maart 1955.



III. — OMZET TER BEURZE VAN BRUSSEL

15

Bron : Bulletin mensuel des statistiques publié par la Commission de la Bourse de Bruxelles.

Tijdvak	Aantal beursdagen	Obligaties van vennootschappen		Aandelen		Totaal	
		Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)	Duizenden stukken	Verhandelde bedragen (miljoenen fr.)
1953 .....	248	135	130	12.484	16.443	12.619	16.573
1954 .....	249	129	127	20.654	27.191	20.783	27.318
1954 Mei .....	19	12	12	1.677	2.485	1.689	2.497
Juni .....	21	12	11	1.692	2.218	1.704	2.229
Juli .....	20	10	10	1.992	2.705	2.002	2.715
Augustus ...	21	10	10	1.982	2.102	1.992	2.112
September ...	22	11	11	1.835	2.622	1.846	2.633
October .....	21	10	10	1.455	2.118	1.465	2.128
November ...	19	12	12	1.784	2.397	1.796	2.409
December ...	23	11	11	2.312	3.046	2.323	3.057
1955 Januari .....	20	10	10	2.607	3.239	2.617	3.249
Februari ...	20	11	11	1.963	2.779	1.974	2.790
Maart .....	23	12	12	2.085	3.217	2.097	3.229
April .....	19	11	11	2.166	3.625	2.176	3.635
Mei .....	19	9	9	1.649	2.635	1.658	2.644

IV. — RENDEMENT DER VAST RENTENDE EFFECTEN

16

1. — Geünificeerde Schuld en ineens op vaste data aflosbare leningen

Begin der maand	Geünificeerde schuld 4 %	Ineens op vaste data aflosbare leningen												
		Vervaldag op 1 tot 5 jaar								Vervaldag op 5 tot 10 jaar				Vervaldag op 10 tot 20 jaar
		Staat		Parastatale		Steden		Vennootschappen	Staat		Parastatale		Steden	Vennootschappen
		3 1/2 %	4 %	4 %	4 1/2 %	4 %	4 1/2 %	4 1/2 %	4 %	4 %	4 1/2 %	4 1/2 %	4 en 4 1/2 %	
1954 April .....	4,32	3,58	3,40	3,62	3,84	3,94	4,07	4,69	4,43	4,36	4,49	4,58	5,14	
Mei .....	4,32	3,56	3,79	3,58	3,68	3,95	4,06	5,04	4,44	4,36	4,44	4,58	5,13	
Juni .....	4,30	3,57	3,68	3,21	3,65	3,96	4,03	5,19	4,40	4,22	4,42	4,54	4,97	
Juli .....	4,25	3,44	3,56	3,25	3,63	3,96	3,96	5,21	4,33	4,24	4,41	4,49	4,91	
Augustus ...	4,26	3,34	3,56	3,98	3,52	3,96	3,86	4,71	4,29	4,29	4,34	4,45	4,77	
September ...	4,22	3,28	3,46	3,93	3,41	3,84	3,73	4,36	4,10	4,15	4,28	4,40	4,72	
October .....	4,22	3,38	3,47	3,92	3,40	3,77	3,61	4,77	4,17	4,22	4,29	4,31	4,72	
November ...	4,21	3,38	3,52	4,01	3,41	3,89	3,58	4,67	4,27	4,33	4,32	4,30	4,78	
December ...	4,21	3,44	3,68	4,08	3,42	3,96	3,72	4,77	4,35	4,36	4,36	4,36	4,66	
1955 Januari .....	4,20	3,62	3,64	4,07	3,36	3,91	3,71	5,11	4,36	4,42	4,38	4,60	4,98	
Februari .....	4,17	3,48	3,58	3,90	3,28	3,84	3,60	4,49	4,24	4,14	4,37	4,49	4,73	
Maart .....	4,15	3,41	3,49	3,93	3,15	3,72	3,48	4,61	4,05	3,94	4,33	4,46	4,69	
April .....	4,13	3,36	3,41	3,89	2,98	3,60	3,27	4,58	4,02	3,94	4,30	4,45	4,79	
Mei .....	4,16	3,41	3,34	3,99	2,84	3,56	3,21	4,57	4,10	4,14	4,31	4,46	4,92	
Juni .....	4,16	3,12	3,32	4,00	2,81	3,51	3,15	4,52	4,10	4,22	4,32	4,38	4,89	

2. — Met annuïteiten aflosbare leningen en lotenleningen

Begin der maand	Met vaste annuïteiten aflosbare leningen							Lotenleningen	
	Vervaldag op 1 tot 5 jaar	Vervaldag op 5 tot 10 jaar		Vervaldag op 10 tot 20 jaar			Vervaldag op meer dan 20 jaar	Vervaldag op meer dan 20 jaar	
	Vennootschappen	Steden	Vennootschappen	Kolonie	Steden	Vennootschappen	Steden	Directe Staatsschuld	Indirecte Staatsschuld
	4 1/2 en 5 %	4 %	4 tot 5 %	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %	4 %
1954 April .....	4,30	4,94	5,01	4,54	4,90	5,51	4,86	4,55	5,23
Mei .....	4,72	4,90	5,15	4,53	4,89	5,50	4,86	4,53	5,20
Juni .....	4,71	4,88	5,17	4,54	4,90	5,63	4,86	4,49	5,16
Juli .....	4,78	4,81	5,13	4,56	4,90	5,68	4,86	4,48	5,10
Augustus ...	4,34	4,72	5,04	4,57	4,89	5,40	4,85	4,41	5,03
September ...	4,25	4,38	4,87	4,57	4,83	5,30	4,83	4,38	4,96
October .....	4,33	4,30	4,86	4,57	4,79	5,08	4,78	4,38	4,90
November ...	4,37	4,30	4,91	4,56	4,73	5,10	4,55	4,38	4,91
December ...	4,48	4,30	4,88	4,56	4,69	5,19	4,50	4,42	4,91
1955 Januari .....	4,26	4,32	4,81	4,56	4,69	5,01	4,50	4,43	4,88
Februari .....	4,18	4,29	4,59	4,56	4,67	4,78	4,43	4,38	4,79
Maart .....	3,84	4,30	4,48	4,53	4,61	4,62	4,38	4,36	4,79
April .....	3,90	4,29	4,45	4,45	4,58	4,52	4,36	4,38	4,78
Mei .....	4,18	4,29	4,49	4,42	4,58	5,12	4,35	4,41	4,82
Juni .....	4,23	4,29	4,72	4,42	4,59	4,75	4,59	4,42	5,79

N. B. — Voor de samenstelling : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting Aprilnummer 1953, op blz. 231.

## Retrospectief overzicht

(miljoenen franken)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Oprichting van vennootschappen			Kapitaalverhogingen				Obligatie-uitgiften		Gezamenlijke uitgiften	Uitgiftepremiën	Stortingen andere dan in gold			Netto uitgiften	
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Nominaal bedrag		1	Inbreng in natura	Bijvoeging van reserves		2
1953 .....	2.209	1.736	1.546	647	6.040	2.924	2.593	73	1.496	6.156	19,5	1.713	1.288			2.627
1954 .....	2.181	1.835	1.628	757	12.670	5.722	5.094	30	1.069	8.626	537,7	1.672	2.467			4.189
1954 2 eerste m. ...	411	328	285	80	378	436	368	7	337	1.101	—	249	76			665
1955 2 eerste m. ...	437	424	289	90	1.383	918	812	3	31	1.373	—	242	620			270
1954 Februari ...	198	149	128	42	194	165	106	2	100	414	—	127	14			193
Maart .....	238	220	185	54	244	162	152	2	80	462	—	171	43			203
April .....	194	133	120	71	1.401	561	520	4	158	852	—	149	347			302
Mei .....	183	274	262	67	819	1.120	943	2	23	1.417	1,5	194	814			221
Juni .....	186	106	100	62	163	151	132	3	100	357	—	80	79			173
Juli .....	156	103	92	58	511	447	439	—	—	550	—	140	198			193
Augustus ...	114	99	86	28	153	147	144	—	—	246	3,0	77	66			90
September ...	156	159	142	55	2.493	246	172	2	31	436	0,9	148	54			144
October .....	158	129	106	61	1.491	554	543	3	130	813	—	80	38			661
November ...	146	66	62	73	1.604	512	418	2	106	684	108,0	71	130			493
December ...	239	217	188	148	3.413	1.387	1.263	3	36	1.640	424,5	312	623			976
1955 Januari .....	222	260	173	49	1.172	363	258	3	31	654	—	162	99			201
Februari ...	215	163	116	41	211	556	554	—	—	719	—	80	521			69
Maart .....		178	155			546	475			724	—	393	121			116
April .....		157	123			744	741		113	1.014	30,0	166	246			595

## A. — Belgische vennootschappen (naamloze en commanditaire op aandelen, personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid)

## B. — Congolese vennootschappen (aandelen- en personenvennootschappen)

1953 .....	253	1.047	785	103	3.029	2.185	1.480	4	130	3.362	8,1	332	227			1.844
1954 .....	287	1.259	789	85	1.602	1.217	1.120	2	25	2.501	9,0	619	182			1.142
1954 2 eerste m. ...	45	273	173	16	223	209	188	—	—	482	—	85	7			269
1955 2 eerste m. ...	43	217	157	16	708	650	315	1	25	892	18,0	85	25			403
1953 December ...	28	100	96	6	95	130	85	—	—	230	—	33	—			148
1954 Januari .....	25	211	116	11	205	201	180	—	—	412	—	61	6			229
Februari .....	20	61	56	5	19	8	8	—	—	69	—	23	1			40
Maart .....	20	43	30	4	10	26	26	—	—	69	—	22	2			32
April .....	27	176	79	6	12	5	5	1	5	186	—	20	—			69
Mei .....	27	130	97	13	214	95	95	1	20	245	9,0	78	15			128
Juni .....	27	104	46	6	123	100	71	—	—	204	—	54	1			62
Juli .....	27	111	83	4	37	20	20	—	—	131	—	33	10			60
Augustus ...	26	57	38	8	368	295	266	—	—	352	—	37	15			252
September ...	28	88	78	4	66	43	43	—	—	131	—	58	—			63
October .....	16	77	52	8	235	99	90	—	—	176	—	26	47			69
November ...	18	144	67	7	238	133	130	—	—	277	—	116	32			49
December ...	26	56	45	9	75	189	185	—	—	245	—	90	52			88
1955 Januari .....	16	42	40	8	516	410	129	1	25	477	18,0	21	24			167
Februari ...	26	175	117	8	191	240	187	—	—	415	—	66	2			236

1 In de gestorte bedragen niet begrepen.

2 In de oprichtingen en kapitaalverhogingen begrepen.

3 In de kapitaalverhogingen begrepen.

4 Omvatten de gestorte bedragen op aandelen, de obligatieuitgiften, de uitgiftepremiën, verminderd met de stortingen andere dan in gold en de emissies tot terugbetaling van vroegere leningen.

V. — EMISSIES VAN DE CONGOLESE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

172

(miljoenen franken)

JANUARI 1955

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Rubriek	Oprichtingen van						Kapitaalverhogingen			Obligatie-uitgiften			Uitgiftepremiën (niet in de gestorte bedragen begrepen)	Stortingen andere dan in geld				Ontbindingen van aandelenvennootsch. en personenvennootschappen		Kapitaalverminderingen Ven. op aand. en personen- vennootsch.			
	aandelen- vennootschappen			personen- vennootschappen			Aandelenvennootschappen en personenvennootschappen			Obligatie- uitgiften				Inbreng in natura		Bijvoeg. van reserves (begrepen in de kapitaalverhogingen)	Liquidaties		Samensmelt.		Kapitaalverminderingen Ven. op aand. en personen- vennootsch.		
	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag		waarvan conversie- leningen	Oprichtingen van		Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	
															Aandelen- vennoot- schappen								Personen- vennoot- schappen

Indeling der emissies

Banken, financ. maatsch. ...	1	5,0	5,0	—	—	—	1	300,0	200,0	40,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Handelsvennootschappen ...	—	—	—	5	8,7	8,7	2	4,0	4,6	3,0	—	—	—	—	0,6	—	—	—	—	—	—	—	—	
Nijverheidsvennootschappen	1	16,0	16,0	4	4,3	3,2	1	150,0	150,0	30,0	1	25,0	—	18,0	15,7	2,0	—	—	—	—	—	—	—	
Mijnen .....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bouwbedrijf .....	—	—	—	1	0,6	0,6	1	20,0	20,0	20,0	—	—	—	—	0,5	—	—	—	—	—	—	—	—	
Landbouwmaatschappijen .	—	—	—	2	6,0	5,5	2	17,5	32,5	32,5	—	—	—	—	1,1	—	20,5	—	—	—	—	—	—	
Vervoer .....	—	—	—	1	0,2	0,1	1	25,0	3,0	3,0	—	—	—	—	—	—	3,0	—	—	—	—	—	—	
Openbare diensten .....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Diversen .....	—	—	—	1	1,0	1,0	—	—	—	—	—	—	—	—	1,0	—	—	—	—	—	—	—	—	
<b>Totalen...</b>	<b>2</b>	<b>21,0</b>	<b>21,0</b>	<b>14</b>	<b>20,8</b>	<b>19,1</b>	<b>8</b>	<b>516,5</b>	<b>410,1</b>	<b>128,5</b>	<b>1</b>	<b>25,0</b>	<b>—</b>	<b>18,0</b>	<b>15,7</b>	<b>5,2</b>	<b>—</b>	<b>23,5</b>	<b>3</b>	<b>2,3</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>1</b>	<b>1,0</b>

Groepering der vennootschappen naar de grootte van het uitgegeven of geannuleerd nominaal kapitaal

Van 1 miljoen en minder	—	—	—	9	4,7	3,7	—	—	—	—	—	—	—	—	2,1	—	—	—	3	2,3	—	—	—	1	1,0
Van 1 tot 5 miljoen ...	1	5,0	5,0	4	10,1	9,4	3	29,0	7,6	6,0	—	—	—	—	3,1	—	3,0	—	—	—	—	—	—	—	—
Van 5 tot 10 miljoen ...	—	—	—	1	6,0	6,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Van 10 tot 20 miljoen ...	1	16,0	16,0	—	—	—	2	37,5	32,0	32,0	—	—	—	—	15,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Van 20 tot 50 miljoen ...	—	—	—	—	—	—	1	—	20,5	20,5	1	25,0	—	—	—	—	20,5	—	—	—	—	—	—	—	—
Van 50 tot 100 miljoen ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Meer dan 100 miljoen .....	—	—	—	—	—	—	2	450,0	350,0	70,0	—	—	—	18,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<b>Totalen...</b>	<b>2</b>	<b>21,0</b>	<b>21,0</b>	<b>14</b>	<b>20,8</b>	<b>19,1</b>	<b>8</b>	<b>516,5</b>	<b>410,1</b>	<b>128,5</b>	<b>1</b>	<b>25,0</b>	<b>—</b>	<b>18,0</b>	<b>15,7</b>	<b>5,2</b>	<b>—</b>	<b>23,5</b>	<b>3</b>	<b>2,3</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>1</b>	<b>1,0</b>

Indeling der vennootschappen naar het recht, dat hen beheerst

Venn. van Belgisch recht .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Venn. van Congolees recht .	2	21,0	21,0	14	20,8	19,1	8	516,5	410,1	128,5	1	25,0	—	18,0	15,7	5,2	—	23,5	3	2,3	—	—	—	1	1,0
<b>Totalen...</b>	<b>2</b>	<b>21,0</b>	<b>21,0</b>	<b>14</b>	<b>20,8</b>	<b>19,1</b>	<b>8</b>	<b>516,5</b>	<b>410,1</b>	<b>128,5</b>	<b>1</b>	<b>25,0</b>	<b>—</b>	<b>18,0</b>	<b>15,7</b>	<b>5,2</b>	<b>—</b>	<b>23,5</b>	<b>3</b>	<b>2,3</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>1</b>	<b>1,0</b>



V. — EMISSIES VAN DE CONGOLESE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN

17<sup>2</sup>

(millioenen franken)

FEBRUARI 1955

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Rubriek	Oprichtingen van						Kapitaalverhogingen Aandelenvennootschappen en personenvennootschappen				Obligatie- uitgiften		Uitgiftepremiën (niet in de gestorte bedragen begrepen)	Stortingen andere dan in geld				Ontbindingen van aandelenvennootsch. en personenvennootschappen				Kapitaal- vermindere- ningen. Ven. op aand. en personen- vennootsch.	
	aandelen- vennootschappen			personen- vennootschappen			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag		waarvan conversie- leningen	Inbreng in natura		Bijvoeg. van reserves (begrepen in de kapitaalverhogingen)	Liquidaties		Samensmelt.		Aantal	Bedrag
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde									Oprichtingen van	Kapitaalver- hogingen		Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag		

Indeling der emissies

Banken, financ. maatsch. ...	—	—	—	2	3,0	3,0	1	10,0	10,0	2,0	—	—	—	—	1,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Handelsvennootschappen .	—	—	—	10	39,5	39,5	3	10,6	4,4	4,4	—	—	—	—	31,2	0,9	—	2	8,6	—	—	—	—	—	—
Nijverheidsvennootschappen	—	—	—	4	31,7	31,7	—	—	—	—	—	—	—	—	25,5	—	—	1	0,1	—	—	—	—	—	—
Mijnen .....	—	—	—	—	—	—	1	150,0	150,0	105,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Huizenbouw .....	2	20,0	6,0	2	0,7	0,7	1	4,0	2,0	2,0	—	—	—	—	—	—	2,0	1	1,0	—	—	—	—	—	—
Landbouwmaatschappijen .	1	70,0	28,0	3	6,8	4,9	2	16,7	73,3	73,3	—	—	—	—	4,7	0,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vervoer .....	—	—	—	1	2,0	1,2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Openbare diensten .....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Diversen .....	—	—	—	1	1,7	1,7	—	—	—	—	—	—	—	—	1,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<b>Totalen ...</b>	<b>3</b>	<b>90,0</b>	<b>34,0</b>	<b>23</b>	<b>85,4</b>	<b>82,7</b>	<b>8</b>	<b>191,3</b>	<b>239,7</b>	<b>186,7</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>64,1</b>	<b>1,5</b>	<b>2,0</b>	<b>4</b>	<b>9,7</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>

Groepering der vennootschappen naar de grootte van het uitgegeven of geannuleerd nominaal kapitaal

Van 1 miljoen en minder	—	—	—	11	5,7	5,7	3	20,3	2,0	2,0	—	—	—	—	3,3	1,5	—	2	1,1	—	—	—	—	—	—
Van 1 tot 5 miljoen ...	1	5,0	3,0	9	18,7	16,0	2	11,0	5,0	5,0	—	—	—	—	7,8	—	2,0	1	1,6	—	—	—	—	—	—
Van 5 tot 10 miljoen ...	—	—	—	1	6,0	6,0	1	10,0	10,0	2,0	—	—	—	—	—	—	—	1	7,0	—	—	—	—	—	—
Van 10 tot 20 miljoen ...	1	15,0	3,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Van 20 tot 50 miljoen ...	—	—	—	2	55,0	55,0	—	—	—	—	—	—	—	—	53,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Van 50 tot 100 miljoen ...	1	70,0	28,0	—	—	—	1	—	72,7	72,7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Meer dan 100 miljoen .....	—	—	—	—	—	—	1	150,0	150,0	105,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<b>Totalen ...</b>	<b>3</b>	<b>90,0</b>	<b>34,0</b>	<b>23</b>	<b>85,4</b>	<b>82,7</b>	<b>8</b>	<b>191,3</b>	<b>239,7</b>	<b>186,7</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>64,1</b>	<b>1,5</b>	<b>2,0</b>	<b>4</b>	<b>9,7</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>

Indeling der vennootschappen naar het recht, dat hen beheerst

Venn. van Belgisch recht	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Venn. van Congolees recht	3	90,0	34,0	23	85,4	82,7	8	191,3	239,7	186,7	—	—	—	—	64,1	1,5	2,0	4	9,7	—	—	—	—	—	—
<b>Totalen ...</b>	<b>3</b>	<b>90,0</b>	<b>34,0</b>	<b>23</b>	<b>85,4</b>	<b>82,7</b>	<b>8</b>	<b>191,3</b>	<b>239,7</b>	<b>186,7</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>64,1</b>	<b>1,5</b>	<b>2,0</b>	<b>4</b>	<b>9,7</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>	<b>—</b>







**RIJKSFINANCIEN**  
**I. — STAND VAN DE STAATSSCHULD**  
*(millioenen franken)*

**25<sup>1</sup>**

Einde maand	Geconsolideerde schuld			Halfjarige schuld <sup>3</sup>			Kortlopende schuld <sup>4</sup>			Partic. tegoeden op post-chèque-rekening	Gezamenlijke schuld <sup>5</sup>	
	binnenlandse			binnenlandse	buitenlandse <sup>2</sup>	totale	binnenlandse <sup>5</sup>	buitenlandse <sup>2</sup>	totale			
	directe	indirecte	totale									buitenlandse <sup>1 2</sup>
1954 Maart	140.614	8.586	149.200	14.670	30.687	2.584	33.271	65.571	4.559	70.130	20.071	287.342
April	140.493	8.576	149.069	14.687	29.564	2.591	32.155	69.875	4.567	74.442	19.791	290.144
Mei	140.387	8.565	148.952	14.616	30.619	4.059	34.678	68.887	4.808	73.695	19.470	291.411
Juni	141.026	8.558	149.584	14.504	30.520	2.057	32.577	68.294	4.146	72.440	20.450	289.555
Juli	146.408	8.553	154.961	14.660	28.560	2.054	30.614	64.955	3.834	68.789	20.387	289.411
Augustus	147.605	8.553	156.158	15.469	25.845	2.050	27.895	67.862	3.267	71.129	19.841	290.492
September	147.504	8.545	156.049	15.478	25.808	2.050	27.858	67.284	4.470	71.754	19.523	290.662
October	147.155	9.935	157.090	15.598	25.809	2.045	27.854	70.068	4.462	74.530	20.118	295.190
November	155.604	9.929	165.533	15.713	25.815	2.041	27.856	62.415	4.459	67.324	20.867	296.943
December	155.163	9.920	165.083	15.666	25.818	2.038	27.856	62.307	4.600	66.907	22.376	297.888
1955 Januari	153.914	9.896	163.810	16.393	26.020	2.787	28.807	64.193	4.234	68.427	20.560	297.997
Februari	153.533	10.039	163.572	16.387	26.028	2.789	28.817	66.515	4.233	70.748	20.647	300.171
Maart	153.429	10.332	163.761	17.045	26.036	2.795	28.831	67.734	4.232	71.966	19.830	301.433
April	155.431	10.323	165.754	17.663	26.042	2.794	28.836	67.461	4.228	71.582	20.282	304.224
Mei	159.640	10.316	169.956	17.692	26.049	2.802	28.851	64.353	3.869	68.222	20.411	305.132

<sup>1</sup> Excl. de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergouvernementele schulden. — <sup>2</sup> Het bedrag der buitenlandse schulden is berekend naar de wisselkoers op de aangegeven datum. — <sup>3</sup> Schatkistcertificaten met meer dan één jaar looptijd. — <sup>4</sup> Certificaten met ten hoogste één jaar looptijd. — <sup>5</sup> Excl. de Dotatie der Oudstrijders.

**II. — BEZIT AAN OVERHEIDSFONDSEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE**  
*(millioenen franken)*

**25<sup>2</sup>**

Einde maand	Ten hoogste 120 dagen looptijd		Met meer dan vijf jaar looptijd		Totaal
	Schatkistcertificaten <sup>1</sup>		Geconsolideerde vordering op de Staat <sup>2</sup>	Nationale overheidsfondsen <sup>3</sup>	
1951 September		2.949	34.860	1.188	38.997
December		6.529	34.860	1.221	42.610
1952 Maart		7.178	34.763	1.269	43.210
Juni		8.865	34.763	1.435	45.068
September		8.953	34.763	1.475	45.191
December		6.260	34.763	1.478	42.501
1953 Maart		7.819	34.660	1.565	44.044
Juni		6.009	34.660	1.653	42.322
September		8.965	34.660	1.678	45.303
December		8.040	34.660	1.678	44.378
1954 Maart		5.449	34.660	1.781	41.890
Juni		7.983	34.660	1.790	44.433
September		8.681	34.660	1.792	45.133
December		7.939	34.660	1.792	44.391
1955 Maart		7.882	34.660	1.902	44.444

<sup>1</sup> Overeenkomst van 14 September 1948 afgesloten krachtens art. 13 van de organieke wet der Nationale Bank van België. — <sup>2</sup> Art. 8, § b), van de wet van 28 Juli 1948 betreffende de sanering van de balans der Nationale Bank van België. — <sup>3</sup> Art. 14 van de organieke wet der Nationale Bank van België.

**25<sup>3</sup>**

**III. — OVERZICHT VAN DE UITVOERING DER BEGROTINGEN (zonder onderscheid van dienstjaar)**  
*(millioenen franken)*

Bron : *Belgisch Staatsblad.*

Ontvangsten	Van 1/I tot 30/IV/1955	Uitgaven	Van 1/I tot 30/IV/1955
<i>Rijksmiddelen :</i>		<i>Gewone uitgaven :</i>	
Belastingen	24.442	Rijksschuld	4.514
Taksen, tolgelden en cijzen	1.015	Pensioenen	2.948
Patrimoniums-inkomsten	613	Dotatiën	111
Terugbetalingen	359	Kwade posten en terugbetalingen	462
Diverse opbrengsten	150	Algemeen bestuur { bezoldigingen	6.937
Muntsaneringsbelastingen	109	{ materieel	2.269
Ontvangsten voortvloeiende uit de oorlog	94	Toelagen	9.706
		Werken	332
		Andere uitgaven	1.244
<b>Totaal ...</b>	<b>26.782</b>	<b>Totaal ...</b>	<b>28.523</b>
<i>Buitengewone ontvangsten :</i>		<i>Buitengewone uitgaven :</i>	
Opbrengsten van gevestigde leningen	4.153	Dienst van de Rijksschuld	—
Diversen	82	Kredieten betreffende voorschotten	458
		Kredieten betreffende participaties	12
		Kred. betreff. { nieuwe beleggingen	4.148
		{ herst. v. openb. dom.	279
		Andere uitgaven	—
		Opsporing van de werkloosheid	335
		Tegenwaardfondsen van E.R.P. hulp 1950/1951	20
<b>Totaal ...</b>	<b>4.235</b>	<b>Totaal ...</b>	<b>5.252</b>
<b>EINDTOTAAL ...</b>	<b>31.017</b>	<b>EINDTOTAAL ...</b>	<b>33.775</b>
		<b>Mali ...</b>	<b>2.758</b>

IV. — OPBRENGST VAN DE BELASTINGEN

26

a) **Ontvangsten zonder onderscheid van begrotingsjaar**  
(gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)  
(millioenen franken)

Bron : *Belgisch Staatsblad.*

Tijdvak	Directe belastingen 1	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Totale ontvangsten 1	Gecumuleerde ontvangsten sedert Januari 1
1953 Maandgemiddelde	2.568	1.081	1.997	5.646	—
1954 Maandgemiddelde	2.711	1.122	2.057	5.890	—
1954 Maart .....	2.114	1.202	2.026	5.342	17.413
April .....	2.861	1.116	1.978	5.955	23.368
Mei .....	2.885	1.081	2.074	6.040	29.408
Juni .....	3.366	1.131	1.992	6.489	35.897
Juli .....	4.998	1.122	2.072	8.192	44.089
Augustus .....	2.153	1.096	2.064	5.313	49.402
September .....	2.297	1.168	2.135	5.600	55.002
October .....	1.746	1.190	2.116	5.052	60.054
November .....	1.980	1.107	2.191	5.278	65.332
December .....	1.883	1.239	2.228	5.350	70.682
1955 Januari .....	4.698	1.039	2.158	7.895	7.895
Februari .....	2.079	1.171	2.081	5.331	13.226
Maart .....	2.100	1.309	2.186	5.595	18.821
April .....	2.281	1.279	2.061	5.621	24.442
Mei .....	2.698	1.244	2.162	6.104	30.546

b) **Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1954 en 1955 vóór 31 Maart geïnd**  
(gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

Bron : *Belgisch Staatsblad.*

	Begrotingsjaar 1954 2		Begrotingsjaar 1955		April 1955
	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van het begrotingsjaar 1955
<b>I. Directe belastingen</b> 1 .....	<b>30.325</b>	<b>33.712</b>	<b>6.119</b>	<b>6.353</b>	<b>2.281</b>
<b>II. Douanen en accijnzen</b> .....	<b>13.395</b>	<b>13.045</b>	<b>4.538</b>	<b>4.447</b>	<b>1.279</b>
waarvan douanen .....	4.577	4.350	1.624	1.522	423
accijnzen .....	7.868	8.538	2.614	2.845	794
bijzondere verbruikstaxes	687		216		50
<b>III. Registratie</b> .....	<b>24.683</b>	<b>25.256</b>	<b>8.479</b>	<b>8.301</b>	<b>2.061</b>
waarvan registratie .....	2.522	2.370	810	839	215
erfenissen .....	1.191	1.050	361	329	76
zegel en gelijkgest. taxes	20.693	21.500	7.197	7.000	1.739
<b>Totaal</b> 1 ...	<b>68.403</b>	<b>72.013</b>	<b>19.136</b>	<b>19.101</b>	<b>5.621</b>
<b>Vershil t.o.v. de budgetaire ramingen</b>	— 3.610		+ 35		— 350

b) **Totale ontvangsten van de begrotingsjaren 1954 en 1955 óór 30 April geïnd**  
(gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

Bron : *Belgisch Staatsblad.*

	Begrotingsjaar 1954 2		Begrotingsjaar 1955		Mei 1955
	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Opbrengsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van het begrotingsjaar 1955
<b>I. Directe belastingen</b> 1 .....	<b>30.325</b>	<b>33.712</b>	<b>8.817</b>	<b>9.558</b>	<b>2.698</b>
<b>II. Douanen en accijnzen</b> .....	<b>13.395</b>	<b>13.045</b>	<b>5.782</b>	<b>5.643</b>	<b>1.244</b>
waarvan douanen .....	4.577	4.350	2.028	1.883	404
accijnzen .....	7.868	8.538	3.391	3.660	777
bijzondere verbruikstaxes	687		265		49
<b>III. Registratie</b> .....	<b>24.683</b>	<b>25.256</b>	<b>10.641</b>	<b>10.388</b>	<b>2.162</b>
waarvan registratie .....	2.522	2.370	1.032	1.061	222
erfenissen .....	1.191	1.050	462	412	101
zegel en gelijkgest. taxes	20.693	21.500	9.014	8.755	1.818
<b>Totaal</b> 1 ...	<b>68.403</b>	<b>72.013</b>	<b>25.240</b>	<b>25.589</b>	<b>6.104</b>
<b>Vershil t.o.v. de budgetaire ramingen</b>	— 3.610		— 349		— 384

1 Met inbegrip van de opbrengst der vooruitbetalingen aan te rekenen op de bedrijfsbelasting.

2 Het op 1 Januari 1954 aangevangen dienstjaar 1954 zal op 31 Maart 1955 afgesloten worden.

NOTA. — De termijn van invordering der directe belastingen is langer dan het kalenderjaar. Voor deze belastingen zijn de cijfers dus maar definitief na het afsluiten van het begrotingsjaar.

# INKOMEN EN SPAREN

30<sup>1</sup>

## I. — RENDEMENT DER BELGISCHE EN CONGOLESE VENNOOTSCHAPPEN OP AANDELEN

### Retrospectief overzicht \*

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Tijdvak	Aantal vennootschappen			Gestort kapitaal	Reserves	Netto-resultaat		Betaalbaar geste'd bruto-dividend	Obligatie-schuld <sup>1</sup>	Bruto-obligatie-coupons
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
(miljoenen franken)										
1953 <sup>2</sup> .....	12.805	9.046	3.759	136.107	86.053	23.561	2.078	13.128	32.120 <sup>3</sup>	1.493
1954 .....	13.684	9.623	4.061	141.507	93.368	24.397	1.946	13.261	33.030 <sup>3</sup>	1.524
1953 October .....	654	470	184	10.986	6.432	1.443	172	884	2.800	116
November ...	352	251	101	10.126	6.159	1.293	81	915	2.730	113
December ...	342	239	103	5.806	3.671	578	73	287	3.361	147
1954 Januari .....	112	82	30	2.221	734	190	19	106	3.885	171
Februari ...	169	123	46	649	1.466	353	13	57	2.882	124
Maart .....	1.576	1.160	416	12.949	10.642	2.013	189	1.146	2.718	111
April .....	2.613	1.904	709	22.946	13.942	3.043	285	1.769	2.850	138
Mei .....	2.580	1.899	681	31.047	23.023	5.255	525	2.859	2.321	110
Juni .....	1.347	967	380	20.942	13.182	3.436	187	1.728	2.399	114
Juli .....	554	420	134	14.453	7.999	4.893	62	3.326	3.331	160
Augustus ...	230	165	65	1.320	1.096	211	26	102	2.161	96
September ...	318	223	95	1.541	1.488	247	36	126	2.495	117
October .....	595	434	161	11.398	7.270	1.090	158	652	2.568	123
November ...	362	261	101	11.050	5.661	1.364	91	904	2.431	116
December ...	302	212	90	5.317	3.610	519	68	271	2.991	144

\* De cijfers van 1954 zijn voorlopig.

<sup>1</sup> Voor de maandelijkse resultaten, slaan de in aanmerking genomen leningen op andere vennootschappen dan die waarop de vorige kolommen betrekking hebben.

<sup>2</sup> Na aftrek van de dubbelstellingen.

<sup>3</sup> Op 31 December.

## II. — ALGEMENE SPAAR- EN LIJFRENTEKAS

31

### a) Inlagen op particuliere spaarboekjes bij de Spaarkas<sup>1</sup>

(Netto-spaarbedrag)  
(miljoenen franken)

Tijdvak	Inlagen	Uitbetaalingen	Saldi	Tegood der inleggers op het eind van het tijdvak
1953 Maandgem.	1.100	807	293	45.493 <sup>2</sup>
1954 Maandgem.	1.115	897	218	49.459 <sup>2</sup>
1954 Maart ...	1.074	958	116	46.718
April .....	1.023	969	54	46.772
Mei .....	982	942	40	46.812
Juni .....	1.026	1.002	24	46.836
Juli .....	1.306	1.015	291	47.127
Augustus .	1.041	813	228	47.355
September .	1.017	863	154	47.509
October ...	1.120	862	258	47.767
November .	978	833	145	47.913
December .	1.267	1.067	200	49.459 <sup>2</sup>
1955 Januari .	1.578	737	841	50.300
Februari .	1.135	790	345	50.645
Maart ...	1.013	1.119	-106	50.539
April ...	972	1.434	-462	50.077
Mei ...	989	1.135	-146	49.931

### b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas<sup>2</sup>

(miljoenen franken)

Tijdvak	Wet van 1885	Gecoördineerde wetten van 1946		Bedienden van 10-3-1925 en 18-6-1930	Totaal
		Verplichte stortingen (arbeiders)	Vrijwillige stortingen		
1954 Maandgem.	4,7		12,3	26,3	
1954 Januari .	3,4	179,0	23,1	26,2	231,7
Februari .	4,9	0,6	1,0	25,2	31,7
Maart ...	4,6	4,4	14,0	27,1	50,1
April ...	4,2	3,7	13,1	26,4	47,4
Mei .....	5,9	3,3	13,2	26,1	48,5
Juni .....	5,1	2,6	12,5	25,6	45,8
Juli .....	3,4	2,4	12,5	27,0	45,3
Augustus .	3,7	2,2	11,8	25,7	43,4
September .	4,9	1,8	11,9	26,0	44,6
October .	4,8	1,7	11,1	27,1	44,7
November .	4,6	1,7	11,0	25,1	42,4
December .	6,6	1,9	12,0	27,7	48,2
1955 Januari .	5,3	1,9	12,7	25,6	45,5

\* De stortingen ingeschreven op de rekeningen der « Mijnerkers » (wetten samengesteld door koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 en besluit van 25 Februari 1947) aangesloten bij het Nationaal Pensioenfonds voor Mijnerkers bedroegen respectievelijk fr 229,0 miljoen in 1952, 227,6 miljoen in 1953 en 219,3 miljoen (voorlopig cijfer) in 1954. (Bron : Nationaal Pensioenfonds voor Mijnerkers.)

Het bedrag der stortingen bij de verzekeringsinstellingen erkend voor de uitvoering van de wet van 18 Juni 1930 betreffende de verzekering tegen ouderdom en vroegtijdige dood der bedienden, bedroeg voor de jaren 1952 en 1953, met uitsluiting van de stortingen bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, respectievelijk fr 1.225 miljoen en fr 1.236 miljoen.

<sup>1</sup> Incl. de spaarboekjes van de krijgsgevangenen. Aantal spaarboekjes op 31 December 1952 : 7.223.062 en op 31 December 1953 : 7.222.827.

<sup>2</sup> Incl. de gekapitaliseerde rente van het dienstjaar.





# LOOP DER ZAKEN

## I. — BEDRIJVGHEID DER VERREKENINGSKAMERS

**35**

### Debetverrichtingen

Tijdvak	Aantal kamers einde tijdvak	Hoofdbank										Bijbanken en Agentschappen			Totaal		
		Callgeld <sup>1</sup>		Effecten, overheidspapier en coupons		Overschr., chèq. wisselbr., prom., kwijtschr. enz.		Verrichtingen met het buitenland		Totaal		duizen- den	milliard.	duizen- den	milliard.	duizen- den	milliard.
		duizen- den	milliard.	duizen- den	milliard.	duizen- den	milliard.	duizen- den	milliard.	duizen- den	milliard.						
1953 Gemiddelde .....	38	2,4	154,8	1,8	8,4	159,4	75,6	2,6	3,2	166,2	242,0	185,3	56,1	351,5	298,1		
1954 Gemiddelde .....	38	2,4	138,1	1,6	8,5	169,8	79,8	2,6	3,3	176,5	229,7	199,6	55,2	376,1	285,0		
1954 Maart .....	38	2,4	180,5	1,7	12,0	177,2	80,8	2,8	3,4	184,1	276,7	213,5	60,2	397,6	336,9		
April .....	38	2,2	151,6	1,7	7,5	163,8	82,8	2,6	3,4	170,3	245,3	195,2	53,9	365,5	299,2		
Mei .....	38	2,3	131,9	1,7	7,2	165,0	74,2	2,6	3,8	171,6	217,1	195,6	51,4	367,2	268,5		
Juni .....	38	2,2	119,5	1,8	6,1	169,6	78,3	2,5	3,9	176,1	207,8	199,3	53,2	375,4	261,0		
Juli .....	38	2,6	117,8	2,1	10,9	175,4	90,4	2,8	3,8	182,9	222,9	202,3	56,1	385,2	279,0		
Augustus .....	38	2,5	115,8	1,7	7,8	163,7	76,8	2,4	2,9	170,3	203,3	187,3	50,6	357,6	253,9		
September .....	38	2,5	124,4	1,4	5,0	169,2	74,3	2,5	3,0	175,6	206,7	201,0	54,1	376,6	260,8		
October .....	38	2,5	139,8	1,5	7,8	172,5	82,8	2,8	3,3	179,3	233,7	201,9	58,1	381,2	291,7		
November .....	38	2,2	130,6	1,4	11,6	175,2	81,7	2,4	2,7	181,2	226,6	210,2	53,6	391,4	280,2		
December .....	38	2,6	126,5	1,9	8,9	196,0	88,7	3,1	3,9	203,6	228,0	225,3	62,6	428,9	290,6		
1955 Januari .....	38	2,4	131,5	1,5	7,7	177,9	87,2	2,8	3,4	184,5	229,8	205,2	54,4	389,7	284,3		
Februari .....	38	2,3	120,1	1,2	6,5	168,6	73,7	2,5	2,9	174,6	203,2	196,0	49,2	370,6	252,3		
Maart .....	38	2,9	149,3	1,6	10,2	185,7	80,8	3,2	4,1	193,4	244,4	216,7	56,4	410,0	300,8		
April .....	38	2,3	127,2	1,6	9,6	178,3	84,9	2,9	4,5	185,0	226,2	205,3	53,1	390,3	279,3		
Mei .....	38	2,2	130,7	1,8	8,7	175,4	80,9	2,8	4,0	182,1	224,3	199,3	52,6	381,4	276,9		

<sup>1</sup> Incl. de terugbetaalde kapitalen die de vorige dag als callgeld werden uitgeleend.

## II. — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

**36**

(milliarden franken)

Tijdvak	Duizenden rekeningen einde tijdvak	Totaal tegoed <sup>1</sup> (Daggemiddelde)	Tegoed van particulieren <sup>2</sup>	Credit		Debet		Algemene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van chartaal- geld pCt.	Omloop- snelheid <sup>3</sup>
				Stortingen	Giro's	Chèques en diversen	Giro's			
1953 Gemiddelde ...	664 <sup>1</sup>	27,8	21,1	28,7	71,9	28,6	71,9	201,1	92	3,80
1954 Gemiddelde ..	678 <sup>1</sup>	27,8	20,6	29,7	74,1	29,5	74,1	207,4	91	3,86
1954 Maart .....	669	26,7	20,1	29,2	72,2	27,8	72,2	201,4	92	3,65
April .....	669	27,7	20,7	29,9	75,6	30,9	75,6	212,0	92	4,04
Mei .....	670	28,0	20,3	27,5	71,8	28,3	71,8	199,4	92	3,92
Juni .....	671	28,1	20,7	29,3	70,4	26,2	70,4	196,3	91	3,61
Juli .....	672	30,6	21,1	34,4	84,5	36,8	84,5	240,2	91	3,97
Augustus .....	673	27,4	20,5	28,2	70,8	28,5	70,8	198,3	91	3,65
September ...	675	27,2	20,0	28,5	71,3	28,0	71,3	199,1	91	3,67
October .....	676	27,0	20,8	30,8	77,3	31,7	77,3	217,2	91	4,06
November .....	677	27,3	21,0	28,6	71,3	27,5	71,3	198,6	91	3,93
December .....	678	27,6	21,2	33,0	78,3	30,0	78,3	219,5	91	3,94
1955 Januari .....	680	29,6	21,1	31,6	82,8	34,5	82,8	231,7	90	4,13
Februari .....	681	28,3	21,1	27,1	68,6	27,1	68,6	191,4	91	3,67
Maart .....	680	27,3	20,4	28,9	74,5	29,1	74,5	206,9	91	3,66
April .....	682	27,4	20,7	30,8	73,6	29,9	73,6	207,9	90	3,94
Mei .....	683	29,2	20,8	27,8	71,7	29,2	71,7	200,4	91	3,75

<sup>1</sup> Op 31 December.

<sup>2</sup> Verhouding per type-maand van 25 dagen, van de debet-omzet tot het gemiddeld dagelijks tegoed.

<sup>3</sup> Deze tegoeden omvatten de vrije tegoeden en de effecten van de Muntsaneringslening, waarin de definitief geblokkeerde tegoeden werden omgezet.

## PRIJZEN

### a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE

45<sup>1</sup>

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Algemeen indexcijfer	Dierlijke producten	Plant-aardige producten	Vet-stoffen	Minerale producten						Scheikundige producten			Huiden en leder
					Algem. indexcijfer van de groep	Steen-kool	Bijpro-ducten uit steen-kool	Petro-leum producten	Ertsen en ruwe metalen	Groeve-produc-tion	Algem. indexcijfer van de groep	Schei-kundige produc-tion	Schei-kundige mest-stoffen	
<b>Aantal producten .....</b>	<b>135</b>	<b>13</b>	<b>14</b>	<b>2</b>	<b>19</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>3</b>	<b>5</b>	<b>3</b>	<b>11</b>	<b>8</b>	<b>3</b>	<b>5</b>
1953 Gemiddelde .....	415	387	475	344	430	552	455	280	420	458	303	315	276	366
1954 Gemiddelde .....	410	384	458	334	422	550	438	278	410	450	304	317	271	341
1954 Maart .....	410	376	491	340	420	550	438	281	401	446	305	314	282	350
April .....	410	373	488	343	422	550	438	284	406	446	303	315	273	352
Mei .....	409	357	494	333	423	550	438	280	410	450	301	316	265	352
Juni .....	412	369	486	332	422	550	438	277	410	450	302	317	266	350
Juli .....	409	390	433	329	421	550	438	277	407	450	302	316	266	337
Augustus .....	408	399	420	322	423	550	438	279	411	449	302	317	267	329
September .....	408	385	426	320	423	550	438	274	417	449	303	317	267	326
October .....	409	383	426	324	424	550	438	272	422	448	306	322	267	329
November .....	411	387	432	332	424	550	438	272	422	448	306	322	268	326
December .....	412	391	433	340	424	550	438	275	423	448	307	322	272	322
1955 Januari .....	418	390	439	341	429	550	443	281	429	448	314	327	282	323
Februari .....	416	378	427	338	428	550	443	284	429	438	315	328	282	322
Maart .....	417	370	418	330	434	550	468	287	431	441	320	336	282	324
April .....	418	370	415	334	434	550	468	287	430	443	318	336	274	328
Mei .....	418	373	429	340	434	550	468	280	433	446	320	339	274	325

### a) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN IN BELGIE (vervolg)

45<sup>1</sup>

Basistijdvak 1936-1938 = 100

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Dienst van het Indexcijfer.

Tijdvak	Rubber	Hout	Papier en karton	Textielproducten						Bouw-mate-rialen	Metalen en metaalproducten			
				Algem. indexcijfer van de groep	Wol	Vlas	Katoen	Jute	Kunst-matige vezels		Algem. indexcijfer van de groep	Metaal-nijver-heid	Metaal-fabrik.	Niet-ijzerhou-dende
<b>Aantal producten .....</b>	<b>1</b>	<b>6</b>	<b>4</b>	<b>21</b>	<b>5</b>	<b>5</b>	<b>6</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>13</b>	<b>26</b>	<b>9</b>	<b>13</b>	<b>4</b>
1953 Gemiddelde .....	232	625	427	384	457	329	478	341	259	447	438	487	402	456
1954 Gemiddelde .....	233	629	465	379	436	325	483	347	252	464	427	471	392	450
1954 Maart .....	194	620	458	374	426	322	483	330	253	461	421	461	390	439
April .....	215	615	462	377	442	314	475	368	253	461	422	461	390	449
Mei .....	220	614	463	375	448	315	459	361	253	463	425	464	392	452
Juni .....	230	625	463	382	463	331	472	331	253	463	427	469	392	457
Juli .....	242	625	465	382	456	329	480	335	252	463	428	472	392	455
Augustus .....	234	632	469	382	450	328	484	340	252	465	427	473	391	451
September .....	246	632	472	381	433	328	493	345	252	468	430	474	393	463
October .....	261	632	475	382	427	332	496	349	251	469	430	475	392	462
November .....	284	645	475	380	412	329	499	371	250	469	435	485	396	465
December .....	312	654	480	377	413	316	493	373	250	469	434	486	394	459
1955 Januari .....	351	677	483	385	412	322	496	461	250	469	441	504	395	465
Februari .....	336	681	484	388	416	322	493	488	249	470	445	505	397	483
Maart .....	310	682	486	386	420	319	491	476	250	470	453	520	402	488
April .....	312	682	486	386	420	322	487	473	246	470	459	524	409	492
Mei .....	317	682	486	380	415	316	486	444	244	470	456	518	409	488

b) INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN **45<sup>2</sup>**  
IN BELGIE EN IN HET BUITENLAND

Basistijdvak : 1948 = 100

c) INDEXCIJFERS DER KLEIN-  
HANDELSRIJZEN IN BELGIE **46**

Basistijdvak : 1936-1938 = 100

Tijdvak	België (Ministerie van Economische Zaken)	Vere- nigde Staten (Depart- ment of Labor, Bureau Labor Statistics)	Frank- rijk (Statistie- que générale de la France)	Neder- land (Centr. Bureau voor de Statistiek)	Vere- nigd Konink- rijk (Board of Trade)	Zweden (Handels- dienst)	Zwitser- land (Office fédéral de l'Indus- trie, des Arts et Métiers et du Travail)
1953 Gemiddelde ...	107	105	138	134	149	139	98
1954 Gemiddelde ...	105	105	136	136	150	139	99
1954 Maart .....	106	105	136	135	150	138	99
April .....	106	105	139	136	150	139	99
Mei .....	105	105	139	137	151	138	99
Juni .....	106	104	135	137	152	139	99
Juli .....	105	105	134	134	152	139	99
Augustus ...	105	105	136	134	150	138	99
September ...	105	104	135	134	150	138	99
October .....	105	104	134	136	150	138	99
November ...	106	104	135	136	151	139	100
December ...	106	104	135	136	153	140	100
1955 Januari .....	107	105	136	138	154	140	100
Februari ..	107	105	135	137	154	141	99
Maart .....	107	104	135	136	153	142	99
April .....	107	105	v 135	136	v 152		99
Mei .....	107		v 137		v 152		99

<sup>1</sup> Basistijdvak : 1949 = 100.

Tijdvak	Alge- meen index- cijfer	Voedings- waren	Produce- ten excl. voedings- waren
Aantal producten .....	56	34	22
1953 Gemiddelde .....	415	395	446
1954 Gemiddelde .....	422	407	444
1954 Maart .....	422	407	446
April .....	422	406	445
Mei .....	423	408	445
Juni .....	424	410	445
Juli .....	422	407	444
Augustus .....	424	409	444
September .....	423	407	444
October .....	420	403	444
November .....	422	406	444
December .....	423	408	444
1955 Januari .....	424	409	444
Februari .....	421	405	443
Maart .....	420	404	442
April .....	416	399	442
Mei .....	414	395	441

PRODUCTIE

I. — STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN

55<sup>1</sup>

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Algemene Directie der Mijnen).

Tijdvak	Steenkolenmijnen									Gemiddeld aantal extractie- dagen	Voorraad einde tijdvak (duis. tonnen)
	Gemiddeld aantal aanwezige arbeiders (duizenden)		Netto-hoeveelheid opgedolven steenkool per bekken (duizenden tonnen)						Totaal		
	onder- grondse	onder- en bovengrondse	Bergen	Centrum	Charleroi	Luik	Kempen				
1936-1938 Gemiddelde .....	87	125	408	353	640	451	541	2.425 <sup>1</sup>	24,0	1.502	
1953 Gemiddelde .....	95	132	385	307	606	417	790	2.505	24,3	3.074	
1954 Gemiddelde .....	91	126	356	300	596	414	771	2.437	24,0	2.815	
1954 Maart .....	93	128	403	321	661	462	829	2.676	25,9	3.372	
April .....	94	129	370	316	618	434	748	2.486	24,0	3.729	
Mei .....	94	130	339	279	581	412	688	2.299	22,0	3.899	
Juni .....	93	129	359	303	625	433	718	2.438	23,5	4.085	
Juli .....	89	124	283	230	479	342	735	2.069	21,1	4.095	
Augustus .....	85	119	354	296	564	386	728	2.328	24,7	4.067	
September .....	86	121	343	311	593	417	763	2.427	25,1	4.055	
October .....	88	123	363	329	619	428	765	2.504	25,3	3.874	
November .....	90	124	341	306	585	400	814	2.446	23,8	3.490	
December .....	91	125	372	319	619	426	843	2.579	24,8	2.815	
1955 Januari .....	86	120	349	309	595	405	845	2.503	24,9	2.273	
Februari .....	86	119	312	278	549	385	809	2.333	23,3	1.898	
Maart .....	86	118	370	316	626	445	908	2.665	26,7	1.467	
April .....	v		339	300	590	410	848	2.487		1.352	
Mei .....	v		326	288	580	391	817	2.402		1.310	

<sup>1</sup> Inbegrepen 82.000 ton voortkomende van het bekken van Namen. De koolmijnen, die deel uitmaken van dit bekken, werden in 1942 verdeeld tussen de oekens van Luik en Charleroi.

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Algemene Directie der Mijnen).

Tijdvak	Cokes		Briketten		Hoogovens in werking (einde tijdvak)	Voortbrenging der metaalnijverheid (duizenden tonnen)		
	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders	Productie (duizenden tonnen)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Afgewerkt ijzer en staal
1936-1938 Gemiddelde .....	435	3.831	142	855	37	261	253	202
1953 Gemiddelde .....	496	4.736	110	585	42	351	366	280
1954 Gemiddelde .....	512	4.592	115	560	v 45	385	413	302
1954 Januari .....	499	4.618	129	599	42	358	376	284
Februari .....	465	4.613	127	614	43	341	366	275
Maart .....	507	4.636	115	580	43	372	405	300
April .....	486	4.635	91	550	45	361	393	284
Mei .....	497	4.627	95	559	47	376	391	278
Juni .....	509	4.644	104	520	46	391	420	290
Juli .....	507	4.635	86	516	44	377	393	263
Augustus .....	526	4.772	102	505	44	397	421	292
September .....	522	4.485	124	549	45	404	438	333
October .....	545	4.478	134	576	44	416	450	344
November .....	528	4.483	129	571	45	399	440	328
December .....	558	4.482	140	578	47	427	462	354
1955 Januari .....	565	4.300	140	610	49	431	468	348
Februari .....	517	4.320	126	572	51	419	458	343
Maart .....	577	4.374	157	610	v 51	v 477	v 522	v 403

## II. — TEXTIELNIJVERHEID

Bron : Ministerie van Economische Zaken (Nationaal Instituut voor de Statistiek).

Tijdvak	Spinnerij (tonnen)						Productie van rayonne (tonnen)	Productie van ruwe weefsels van getouw gevallen (voor eigen rekening, voor openbare loondiensten en voor orders) (tonnen)					
	vlas- garen	jute- garen	hennep- garen	katoengaren		wollen garen		vlas	jute 1	katoen	wol 2	rayonne	
				fijn- spinnerij	kaard- spinnerij	kamwol							kaardwol
1953 Gemiddelde	760	5.973	152	6.875	533	1.843	1.292	2.268	618	3.654	5.553	2.013	523
1954 Gemiddelde	729	6.062	181	7.662	565	1.831	1.371	2.597	629	3.284	6.425	2.091	604
1954 Januari	830	6.359	172	7.551	547	1.806	1.216	2.581	581	3.203	6.001	1.956	568
Februari	742	5.853	189	7.371	565	1.756	1.199	2.438	592	2.985	6.050	1.948	581
Maart	714	6.632	203	8.633	693	1.900	1.363	2.589	570	3.282	7.062	2.226	694
April	669	6.364	188	7.457	593	1.629	1.246	2.605	557	3.102	6.573	1.928	603
Mei	628	5.637	158	7.217	563	1.626	1.334	2.706	582	3.060	5.903	1.815	591
Juni	592	6.023	157	7.831	571	1.805	1.409	2.614	621	3.456	6.291	1.834	635
Juli	555	5.273	185	4.974	401	1.442	1.154	2.011	595	3.270	5.143	1.746	477
Augustus	723	5.479	178	7.367	463	1.537	1.483	2.762	567	3.279	5.921	2.031	541
September	758	6.203	166	8.719	566	2.017	1.513	2.543	659	3.437	7.146	2.411	655
October	861	6.631	164	8.413	595	2.135	1.697	2.754	762	3.351	7.189	2.453	659
November	781	5.857	228	7.680	608	2.057	1.576	2.664	708	3.420	6.746	2.337	599
December	898	6.456	186	8.731	620	2.260	1.261	2.901	760	3.565	7.073	2.406	639
1955 Januari	823	6.328	223	7.783	576	1.984	1.367	2.766	662	3.190	6.213	2.203	609
Februari	813	6.316	215	7.727	524	1.876	1.385	2.555	678	3.287	6.203	2.301	563
Maart	886	7.170	202	8.629	590	1.999	1.495	2.761	697	3.667	6.964	2.437	598

<sup>1</sup> Incl. de jutetapijten.<sup>2</sup> Incl. wollen dekens en tapijten.



V. — GAS  
(Productie, Invoer en Uitvoer) <sup>1</sup>  
(millioenen kubieke meters)

59

Bron : Ministerie van Economische Zaken — Bestuur van Brandstof en Energie.

Tijdvak	Productie der gasfabrieken		Productie der cokesfabrieken			Productie van de steenkolenmijnen	Totaal in België geproduceerd gas (7) = (1) + (2) + (3) + (4) + (5) + (6)	Invoer	Uitvoer	Saldo : invoer min uitvoer (10) = (8) - (9)	Totaal in België beschikbaar gas (11) = (7) + (10)
	Regie-bedrijven en verenigingen van gemeenten (1)	Particul. vennootschappen (2)	Regie-bedrijven (3)	Private vennootsch. (4) (5)							
				Productie bestemd voor de openbare voorziening (4)	Productie bestemd voor de nijverheid (5)						
1953 Gemiddelde .....	0,05	1,06	5,25	57	75	8,81	147	0,45	2,36	-1,91	145
1954 Gemiddelde .....	0,05	1,05	3,87	65	84	8,94	162	0,07	3,62	-3,55	159
1954 Januari .....	0,04	1,05	4,95	72	80	8,87	167	0,03	3,57	-3,54	163
Februari .....	0,04	2,30	5,60	66	73	8,87	156	0,03	3,54	-3,51	153
Maart .....	0,04	1,01	5,35	65	83	8,70	163	0,05	3,45	-3,40	160
April .....	0,04	1,00	4,83	62	80	8,76	156	0,05	3,47	-3,42	153
Mei .....	0,05	1,17	3,17	62	82	9,06	158	0,07	3,30	-3,23	154
Juni .....	0,05	1,09	3,04	64	81	9,07	158	0,05	3,41	-3,36	155
Juli .....	0,06	1,13	2,98	61	79	8,27	153	0,05	3,73	-3,68	149
Augustus .....	0,05	0,86	3,31	63	85	7,82	160	0,07	2,60	-2,53	157
September .....	0,05	0,82	3,33	64	87	8,34	163	0,05	3,89	-3,84	159
October .....	0,04	0,76	3,20	66	91	8,99	170	0,05	4,13	-4,08	166
November .....	0,04	0,73	2,91	66	91	9,58	171	0,08	4,09	-4,01	167
December .....	0,04	0,75	2,82	68	92	10,92	175	0,24	4,28	-4,04	171
1955 Januari .....	0,04	0,83	2,50	73	94	12,10	182	0,41	4,78	-4,37	178
Februari .....	0,03	0,71	2,29	66	89	11,34	170	0,03	0,29	-0,26	169
Maart .....	0,04	0,85	2,56	74	102	12,22	192	0,09	4,80	-4,71	187

<sup>1</sup> Deze statistiek betreft de gasproductie verkregen door droge distillatie van de steenkolen in de gas- en cokesfabrieken, gas waarbij gebeurlijk watergas, luchtgas, restgas uit de scheikundige binding, gas uit de hoogovens en metaan worden gevoegd. Zij omvat eveneens de productie van metaan dat rechtstreeks uit de steenkolenmijnen komt, alsook het vloeibaar gemaakte petroleumgas dat in pijpleidingen wordt vervoerd; al die gassen dienen voor de openbare gasverdeling.

Onderhavige statistiek omvat niet de hoeveelheden watergas, luchtgas, restgas, gas uit de hoogovens, metaangas of vloeibaar gemaakt gas, die buiten de producerende fabriek worden vermengd met gas voortkomend uit de droge distillatie van steenkolen met uitzondering van het gas dat rechtstreeks aan de openbare distributie wordt geleverd. Zij omvat niet het gas dat door de cokesfabrieken wordt geproduceerd of ontvangen, noch het kolengas of het andere gas, die voor de dekking van de eigen behoeften, voor het stoken der ovens, enz. worden gebruikt.

N. B. — a) De gasproductie vermeld in de kolommen (1) (2) (3) (4) (5) is voor de openbare voorziening bestemd.

b) De gasproductie vermeld in de kolom (6) is bestemd voor de rechtstreekse leveringen aan andere afdelingen van de vennootschappen waartoe de betrokken cokesfabrieken behoren of aan andere juridisch onafhankelijke nijverheidsvennootschappen.

c) Het gasvolume voortgebracht door de cokesfabrieken en steenkolenmijnen wordt herleid tot 4.250 kcal., 0° C., 760 mm Hg.

d) De cokesfabrieken welke gas zowel voor de openbare verdeling als voor het directe industriële gebruik voortbrengen zijn begrepen in het aantal cokesfabrieken overeenstemmend met kolom 5. Het totaal aantal cokesfabrieken (particuliere maatschappijen die in 1953 en 1954 gas produceerden) bedraagt 18.

VERBRUIK \*

I. — VERBRUIKSINDEXCIJFERS

65<sup>1</sup>

A. — Maandelijkse verkoopsindexcijfers : basis maandgemiddelde 1936-1938 = 100

Bron : Nationale Bank van België.

Maand	Grootwarenhuizen						Winkels met bijhuizen		Coöperaties en patroonswinkels					
	Kleding		Meubilering		Huishoudelijke artikelen en diversen		Voedingswaren		Bakkerij		Voedingswaren		Kleding	
	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954	1953	1954
April .....	499	521	609	641	667	683	406	415	236	240	560	625	504	549
Mei .....	486	499	570	599	659	655	403	403	229	229	551	620	449	471
Juni .....	419	435	538	537	619	642	402	411	243	236	551	620	388	404
Juli .....	496	520	558	621	726	793	434	438	235	241	586	667	397	403
Augustus .....	346	353	507	536	688	699	423	419	227	227	557	616	375	413
September .....	447	464	605	620	672	695	396	408	233	235	562	637	546	541
October .....	558	560	585	574	715	701	411	427	241	244	600	650	542	595
November .....	498	524	507	544	920	995	392	433	221	226	565	638	465	515
December .....	521	576	579	605	1.087	1.160	493	505	248	256	710	781	472	533
	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955	1954	1955
Januari .....	445	388	546	543	576	616	447	431	220	223	650	674	623	716
Februari .....	336	347	537	550	550	604	420	423	217	220	610	647	456	527
Maart .....	476	450	629	626	644	661	402	446	244	247	618	698	588	574
April .....	521	472	641	530	683	604	415	445	240		625		549	

\* Voor het verbruik van suiker, zie tabel nr 56<sup>a</sup>.



# VERVOER

## I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN 70<sup>1</sup>

### a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(millioenen franken)

Tijdvak	Ontvangsten				Uitgaven	Overschot der totale ontvangsten op de uitgaven	Bedrijfscoëfficiënt
	Reizigers en bagage	Goederen	Diversen <sup>2</sup>	Totaal			
1938 Gemiddelde <sup>1</sup> .....	74	147	5	226	239	— 13	106
1953 Gemiddelde .....	286	560	87	933	935	— 2	100
1954 Gemiddelde .....	291	557	107	955	956	— 1	100
1953 December .....	263	572	89	924	850	74	92
1954 Januari .....	283	512	102	897	979	— 82	109
Februari .....	234	567	92	893	939	— 46	105
Maart .....	278	578	102	958	981	— 23	102
April .....	293	514	99	906	948	— 42	105
Mei .....	290	508	99	897	939	— 42	105
Juni .....	299	552	111	962	946	16	98
Juli .....	346	511	110	967	951	16	98
Augustus .....	351	523	111	985	948	37	96
September .....	306	569	112	987	947	40	96
October .....	283	612	113	1.008	963	45	96
November .....	258	602	114	974	933	41	96
December .....	266	631	123	1.020	991	29	97
1955 Januari .....				978	950	28	97
Februari .....				898	904	— 11	101

<sup>1</sup> Nord-Belge inbegrepen.

<sup>2</sup> Incl. de toelagen van de Staat als vergoeding voor de ontoereikende tarieven en de verhoging van de prijs der brandstoffen.

### b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd <sup>1</sup>

### c) Transportstatistiek

#### 1° Algemeen spoorverkeer

70<sup>2</sup>

Tijdvak	A	B	C	A + C	Reizigers		Wagenladingen <sup>2</sup>				
					Aantal	Reizigers-km.	Vervoerde tonnen	Ton-km.			Totaal
								Belgisch binnenl. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	
(duizenden)				(millioenen)		duizenden	(millioenen)				
1938 Gemiddelde <sup>3</sup> .....	389	115	91	480	16,8	535	6.169	186	154	88	428
1953 Gemiddelde .....	274	95	55	328	18,9	627	5.150	171	201	105	477
1954 Gemiddelde .....	264	97	58	322	v18,9	v630	5.104	162	218	90	470
1954 Januari .....	237	98	52	289	v19,1	v603	4.592	144	193	92	430
Februari .....	244	103	60	304	v17,8	v548	4.853	163	207	114	484
Maart .....	276	99	59	335	v19,6	v616	5.215	168	207	93	468
April .....	248	83	51	299	v20,0	v642	4.582	146	189	76	411
Mei .....	243	81	53	296	v19,2	v625	4.617	147	191	83	422
Juni .....	262	89	53	315	v19,2	v643	4.961	157	213	76	445
Juli .....	241	81	58	298	v17,4	v663	4.590	142	210	82	434
Augustus .....	259	93	54	313	v18,4	v688	4.952	155	219	81	455
September .....	280	95	63	343	v19,1	v638	5.280	172	233	87	492
October .....	299	106	64	363	v19,0	v620	5.811	186	239	93	518
November .....	292	108	61	353	v19,7	v626	5.832	186	239	89	514
December .....	290	123	67	357	v19,7	v641	5.961	180	266	115	562
1955 Januari .....	261	117	60	321	v19,8	v634	5.393				518
Februari .....	251	106	60	311	v19,1	v602	5.163				501
Maart .....	285	118	70	355			5.866				551

A. — Aantal wagens aan de nijverheid afgeleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (incl. deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten).

B. — Aantal wagens meer speciaal voor het vervoer van kolen, cokes en briketten afgeleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, hetzij voor stations van het net van de Maatschappij, hetzij voor stations van andere netten

<sup>1</sup> Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

<sup>2</sup> Militair vervoer niet inbegrepen.

<sup>3</sup> Nord-Belge inbegrepen, behalve wat de tonnen-km. betreft.



1. — **BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ VAN BELGISCHE SPOORWEGEN** (vervolg)

c) **Transportstatistiek**

70<sup>3</sup>

2° **Vervoer der voornaamste zware goederen**

A. — **Gezamenlijk verkeer**<sup>1</sup>

Tijdvak	Tonnen- km.	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen, oliën en vetten	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materiaal, producten der groef- bedrijven	Textiel	Chemische producten	Diverseen
	(miljoenen)									
1953 Januari .....	456	<b>4.843</b>	129	2.254	801	754	630	18	241	16
Februari .....	426	<b>4.556</b>	121	2.021	767	684	691	20	235	17
Maart .....	507	<b>5.428</b>	169	2.121	881	771	1.098	25	339	24
April .....	484	<b>5.225</b>	129	2.086	877	763	1.132	24	193	21
Mei .....	460	<b>4.929</b>	109	1.969	808	699	1.110	21	193	20
Juni .....	511	<b>5.343</b>	107	2.103	919	787	1.158	19	228	22
Juli .....	466	<b>4.825</b>	129	2.009	834	606	969	17	239	22
Augustus ...	423	<b>4.733</b>	119	2.148	614	568	970	49	247	18
September ...	489	<b>5.258</b>	158	2.226	813	627	1.079	41	290	24
October .....	517	<b>5.890</b>	694	2.267	821	707	1.095	17	267	22
November ...	493	<b>5.558</b>	670	2.302	762	655	876	17	258	18
December ...	488	<b>5.216</b>	254	2.346	725	712	817	21	320	21
1954 Januari .....	430	<b>4.593</b>	114	2.254	718	616	584	19	271	16
Februari .....	484	<b>4.853</b>	163	2.354	687	683	589	22	335	20
Maart .....	468	<b>5.215</b>	151	2.292	763	691	953	26	317	21
April .....	411	<b>4.582</b>	121	1.923	734	630	943	20	192	19
Mei .....	422	<b>4.617</b>	119	1.915	745	600	991	17	210	20
Juni .....	445	<b>4.961</b>	90	2.080	845	672	993	15	247	19
Juli .....	434	<b>4.590</b>	83	1.893	794	632	905	14	249	20
Augustus ...	455	<b>4.952</b>	82	2.111	883	642	950	29	238	17
September ...	492	<b>5.280</b>	102	2.219	847	709	1.040	93	251	19
October .....	518	<b>5.811</b>	428	2.431	837	780	1.028	32	253	22
November ...	514	<b>5.832</b>	613	2.524	815	711	901	20	229	19
December ...	562	<b>5.961</b>	263	2.877	863	805	854	19	259	21

<sup>1</sup> Militair vervoer niet inbegrepen.

B. — **Belgisch binnenlands verkeer**<sup>1</sup>

70<sup>4</sup>

Tijdvak	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen, oliën en vetten	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materiaal, producten der groef- bedrijven	Textiel	Chemische producten	Diverseen	II
										Nationale Maatsch. van Buurt- spoorweg. Vervoerde T.-km. (duizend.)
(duizenden tonnen)										
1953 Januari .....	<b>2.848</b>	42	1.780	149	299	433	2	141	3	1.286
Februari .....	<b>2.654</b>	39	1.590	132	274	476	2	138	3	1.294
Maart .....	<b>3.208</b>	39	1.696	171	301	811	2	182	6	1.867
April .....	<b>3.131</b>	33	1.645	183	300	851	3	111	6	1.784
Mei .....	<b>2.898</b>	31	1.476	173	275	827	2	109	5	1.605
Juni .....	<b>3.033</b>	33	1.526	182	289	870	2	126	5	1.805
Juli .....	<b>2.624</b>	37	1.367	168	196	706	3	141	6	1.476
Augustus ...	<b>2.810</b>	38	1.456	171	219	745	32	144	5	1.512
September ...	<b>3.003</b>	82	1.530	182	225	808	19	149	8	1.997
October .....	<b>3.534</b>	515	1.632	190	260	788	2	143	4	4.319
November ...	<b>3.298</b>	492	1.621	178	244	629	2	130	2	3.769
December ...	<b>2.890</b>	75	1.655	170	257	581	2	148	2	1.509
1954 Januari .....	<b>2.598</b>	32	1.642	141	241	402	2	136	2	970
Februari .....	<b>2.604</b>	35	1.714	109	236	369	2	137	2	940
Maart .....	<b>2.991</b>	37	1.623	169	289	691	2	174	5	1.158
April .....	<b>2.665</b>	31	1.383	178	259	694	1	116	3	1.027
Mei .....	<b>2.690</b>	29	1.352	185	246	756	2	117	3	1.127
Juni .....	<b>2.844</b>	32	1.433	197	280	746	2	151	3	1.036
Juli .....	<b>2.488</b>	36	1.247	169	247	656	1	129	3	975
Augustus ...	<b>2.779</b>	32	1.441	192	266	700	14	132	3	1.063
September ...	<b>2.931</b>	38	1.483	184	290	733	58	141	4	1.173
October .....	<b>3.299</b>	323	1.646	179	301	705	10	132	3	2.745
November ...	<b>3.345</b>	468	1.694	168	272	609	2	127	3	3.434
December ...	<b>3.182</b>	114	1.896	178	291	567	1	132	3	1.429

<sup>1</sup> Militair vervoer niet inbegrepen.

\* De cijfers voor Januari, Februari en Maart 1955 belopen respectievelijk 791, 716 en 691.





# WERKLOOSHEID

## I. — GEHELE EN GEDEELTELIJKE WERKLOOSHEID

81<sup>1</sup>

Bron : Rijkdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Aantal gecontroleerde werklozen						Verloren werkdagen		
	Ingeschreven tijdens de maand			Daggemiddelden			geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal
	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal	geheel werklozen	gedeeltelijk en toevallig werklozen	Totaal			
	(duizenden)						(duizenden)		
1954 Mei	213	203	416	169	50	219	4.894	1.460	6.354
Juni	191	174	365	159	48	207	3.650	1.106	4.756
Juli	185	164	349	154	44	198	3.548	1.010	4.558
Augustus	186	146	332	140	37	177	4.209	1.111	5.320
September	163	135	298	125	37	162	3.004	881	3.885
October	159	157	316	119	38	157	3.465	1.103	4.568
November	167	135	302	134	43	177	3.096	974	4.070
December	186	159	345	155	54	209	3.420	1.180	4.600
1955 Januari	215	280	495	178	118	296	5.345	3.521	8.866
Februari	195	256	451	170	128	298	4.078	3.074	7.152
Maart	191	231	422	156	86	242	3.750	2.051	5.801
April	161	127	288	130	41	171	2.987	933	3.920
Mei				112	39	151			

## II. — INDELING DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN PER PROVINCIE

81<sup>2</sup>

Bron : Rijkdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Week		Aantal werkdagen	Het Rijk	Antwerpen	Brabant	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Hennegouwen	Luik	Limburg	Luxemburg	Namen
	van	tot											
(duizenden)													
<b>Daggemiddelde der maand</b>													
1954 Mei	—	—	29	219,1	47,3	34,7	35,8	49,6	22,1	14,6	10,9	0,7	3,4
Juni	—	—	23	206,8	45,0	33,6	33,9	47,6	21,1	13,3	8,5	0,7	3,1
Juli	—	—	23	198,2	43,6	31,9	31,9	45,9	19,7	13,0	8,6	0,8	2,8
Augustus	—	—	30	177,3	39,6	29,6	27,2	41,5	17,4	12,4	6,2	0,7	2,7
September	—	—	24	162,0	38,2	25,5	25,5	37,4	15,2	11,7	5,6	0,6	2,3
October	—	—	29	157,4	37,6	23,5	26,4	36,0	14,6	11,6	4,9	0,6	2,2
November	—	—	23	176,8	42,8	26,1	32,5	39,5	15,6	11,9	5,0	0,9	2,5
December	—	—	22	208,7	46,7	30,4	39,4	48,6	18,6	13,7	6,2	2,0	3,1
1955 Januari	—	—	30	295,8	62,8	44,6	54,3	65,7	26,1	19,2	12,5	4,6	6,0
Februari	—	—	24	297,5	60,6	45,6	53,4	64,2	28,4	20,2	12,9	5,3	6,9
Maart	—	—	24	242,4	50,5	37,9	43,9	54,0	20,8	16,4	10,2	3,8	4,9
April	—	—	23	170,6	37,0	26,3	32,7	42,4	14,7	9,9	4,8	0,5	2,3
Mei	—	—	28	151,0	31,7	22,9	29,3	38,9	13,0	9,2	3,7	0,3	2,0
<b>Daggemiddelde der week</b>													
1955 Mei	1	7	6	158,6	33,7	24,0	31,4	40,2	13,6	9,2	4,1	0,3	2,1
	8	14	6	152,6	32,7	23,3	29,3	38,9	12,8	9,3	3,9	0,3	2,1
	15	21	5	154,8	31,7	23,1	30,8	40,3	13,4	9,5	3,7	0,3	2,0
	22	28	6	145,0	30,7	22,1	26,8	37,9	12,7	9,0	3,6	0,3	1,9
	29	4	5	143,5	29,3	21,8	28,1	37,2	12,7	8,8	3,4	0,3	1,9

## III. — DAGGEMIDDELTE DER GECONTROLEERDE WERKLOZEN

81<sup>3</sup>

Bron : Rijkdienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

Tijdvak	Totaal			Volledig werklozen			Gedeeltelijk werklozen		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
	(duizenden)								
1953 Gemiddelde	158,0	87,8	245,8	116,6	67,0	183,6	41,4	20,8	62,2
1954 Gemiddelde	147,7	77,1	224,8	107,4	59,5	166,9	40,3	17,6	57,9
1954 Mei	138,6	80,5	219,1	106,3	62,4	168,7	32,3	18,1	50,4
Juni	129,2	77,6	206,8	99,6	59,0	158,6	29,6	18,6	48,2
Juli	125,4	72,8	198,2	98,4	55,9	154,3	27,0	16,9	43,9
Augustus	110,3	67,0	177,3	87,2	53,1	140,3	23,1	13,9	37,0
September	98,4	63,6	162,0	74,7	50,5	125,2	23,7	13,1	36,8
October	93,9	63,5	157,4	69,5	49,8	119,3	24,4	13,7	38,1
November	109,2	67,6	176,8	82,5	51,9	134,4	26,8	15,6	42,4
December	134,5	74,2	208,7	102,1	53,1	155,2	32,5	21,0	53,5
1955 Januari	217,9	77,9	295,8	123,1	55,3	178,4	94,8	22,6	117,4
Februari	228,2	69,3	297,5	118,3	51,6	169,9	109,9	17,8	127,7
Maart	177,9	64,5	242,4	108,7	47,7	156,4	69,2	16,8	86,0
April	107,6	63,0	170,6	84,7	45,1	129,8	22,9	17,9	40,8
Mei	90,6	60,4	151,0	69,1	42,8	111,9	21,5	17,6	39,1





WEEKSTATEN VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIE

85<sup>2</sup>

(millioenen franken)

Posten	1955 28 April	1955 5 Mei	1955 12 Mei	1955 18 Mei	1955 26 Mei	1955 2 Juni	1955 9 Juni	1955 16 Juni
<b>ACTIVA</b>								
Goudvoorraad .....	41.938	42.164	42.277	42.333	42.390	42.503	42.161	42.162
Tegoed op het buitenland .....	3.004	2.807	2.503	2.436	2.240	2.123	1.917	1.990
Vorderingen op het buitenland in het kader van betalingsaccorden :								
a) E.B.U.	9.451	9.412	9.412	9.341	9.341	9.302	9.302	9.400
b) landen, leden van de E.B.U. ....	757	954	1.083	681	663	685	700	188
c) andere landen .....	594	600	589	585	567	533	473	460
Deb. weg. termijnverk. v. dev. en goud	375	375	375	375	375	375	300	225
Handelspapier op België .....	5.616	4.979	7.163	6.834	6.883	7.218	7.182	6.843
Voorschotten op overheidsfondsen .....	274	411	275	281	513	639	329	527
Overheidseffecten (art. 20 der statuten. Overeenkomsten van 14 September 1948 en 15 April 1952) :								
a) schatkistcertificaten .....	7.340	8.395	5.930	5.480	6.120	6.845	7.660	6.320
b) papier uitgegeven door instellingen waarvan de verbintenissen door de Staat gewaarborgd zijn .....	1.392	894	587	487	375	766	57	720
c) andere Belgische overheidseffecten .	91	119	326	165	162	144	137	116
Deel- en pasmunt .....	725	732	749	763	700	690	703	733
Tegoed bij de Dienst der Postchecks .....	2	2	1	2	2	2	2	2
Geconsolideerde vordering op de Staat (art. 3, § b van de wet v. 28 Juli 1948)	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660	34.660
Overheidsfondsen (art. 18 en 21 der stat.)	1.902	1.902	1.902	1.902	1.902	1.902	1.902	1.904
Gebouwen, materieel en meubelen .....	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060	1.060
Waarden van de Pensioenkas van het Personeel .....	779	775	775	775	775	779	776	777
Diversen .....	537	589	397	427	434	484	446	539
	110.497	110.830	110.064	108.587	109.162	110.710	109.767	108.626

PASSIVA

Bankbiljetten in omloop .....	103.811	104.242	103.241	102.742	103.096	104.512	103.936	102.984
Rekeningen-courant :								
Schatkist { gewone rekening .....	2	5	6	3	7	5	6	2
rekeningen Accoord voor Econ. Samenwerking .	96	76	76	76	76	76	76	68
Banken in het buitenl. : gew. rekening.	221	207	209	202	198	218	199	236
Diverse rekeningen-courant .....	1.598	1.319	1.464	1.240	1.372	1.504	1.244	1.168
Verbintenissen tegenover het buitenland in het kader van betalingsaccorden :								
Landen, leden van de E.B.U. ....	851	1.078	1.182	476	457	436	386	209
Andere landen .....	554	551	521	480	489	482	481	479
Totaal der verbintenissen op zicht	107.133	107.478	106.699	105.219	105.695	107.233	106.328	105.146
Speciale provisie (overeenk. v. 14-9-1954) :								
N.M.K.N. ....	—	—	—	—	—	75	125	125
Te leveren devlezen en goud .....	430	412	417	408	498	420	326	358
Pensioenkas van het Personeel .....	779	775	775	775	775	779	776	777
Diversen .....	237	247	255	267	276	285	294	302
Kapitaal .....	400	400	400	400	400	400	400	400
Reserves en afschrijvingsrekeningen .....	1.518	1.518	1.518	1.518	1.518	1.518	1.518	1.518
	110.497	110.830	110.064	108.587	109.162	110.710	109.767	108.626

VAN DE CENTRALE BANK VAN BELGISCH-CONGO EN RUANDA-URUNDI

(millioenen franken)

Posten	1954 30 Septemb.	1954 31 October	1954 30 November	1954 31 December	1955 31 Januari	1955 28 Februari	1955 31 Maart	1955 30 April
<b>ACTIVA</b>								
Goudvoorraad .....	5.889	5.779	5.742	5.735	5.739	5.744	5.749	5.754
Tegoed in deviezen omzetbaar in goud ...	3.779	3.876	3.951	3.942	3.982	3.922	3.931	3.977
Tegoed in Belgische franken :								
Banken en diverse organismen .....	2	1	1	105	112	16	1	63
Certificaten der Belgische Schatkist ...	1.821	1.732	1.667	1.566	1.404	1.306	1.656	1.531
Andere tegoeden .....	1.406	1.414	1.247	1.632	1.599	1.563	1.261	1.206
Tegoed in andere deviezen .....	59	46	57	34	45	32	30	33
Deb. wegens termijnverk. v. dev. en goud	—	—	—	—	—	—	—	—
Handelspapier op Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi .....	19	38	59	70	62	44	30	26
Voorsch. op overheidsf. en edele stoffen	12	7	23	24	45	—	—	—
Tegoed bij de diensten der Postchecks ...	5	11	13	12	6	31	13	8
Overheidseffecten (art. 6, § 1, litt. 3a der statuten) uitgegeven door Belg. Congo	50	—	—	—	100	100	—	—
Belgische overheidseff. uitgog. in Cong. fr.	4.436	4.436	4.436	4.436	4.436	4.436	3.993	3.993
Overheidsfondsen (art. 6, § 1, litt. 12 en 13 der Statuten) .....	471	535	554	542	513	526	505	502
Gebouwen, materieel, meubelen .....	116	120	124	137	138	140	146	151
Diversen .....	74	77	95	47	40	51	59	80
	18.139	18.072	17.969	18.282	18.221	17.911	17.374	17.324

<b>PASSIVA</b>								
Biljetten en metalen in omloop .....	4.625	4.556	4.512	4.785	4.724	4.687	4.628	4.567
Rekeningen-courant en div. crediteuren :								
Belgisch-Congo .....	4.827	4.842	5.316	4.884	4.889	5.581	5.872	5.955
Ruanda-Urundi .....	631	620	551	541	522	406	409	395
Diverse rekeningen-courant .....	2.883	2.976	3.397	3.732	4.181	3.605	3.403	3.873
Te betalen waarden .....	200	289	204	399	194	216	233	183
<b>Totaal der verbintenissen op zicht .....</b>	<b>13.166</b>	<b>13.283</b>	<b>13.980</b>	<b>14.341</b>	<b>14.510</b>	<b>14.495</b>	<b>14.545</b>	<b>14.973</b>
Verbindenissen in Belgische franken :								
Op zicht .....	781	649	683	847	836	731	644	518
Op termijn .....	2.665	2.705	1.990	1.970	1.847	1.677	1.340	1.075
Verbindenissen in buitenlandse deviezen :								
In omzetbare deviezen .....	1.009	899	762	649	533	413	269	164
In andere deviezen .....	11	7	8	13	6	6	12	7
Te leveren buitenlandse deviezen en goud	51	53	56	44	39	125	85	90
Diversen .....	266	286	300	228	260	274	289	307
Kapitaal .....	150	150	150	150	150	150	150	150
Reserve- en afschrijvingsfonds .....	40	40	40	40	40	40	40	40
	18.139	18.072	17.969	18.282	18.221	17.911	17.374	17.324



GELDOORRAAD IN BELGISCHE FRANKEN <sup>1</sup>

85<sup>4</sup>

(millioenen franken)

Einde maand	Ter beschikking van de Belgische economie									Dadelijk opeisbare rekening-tegoeden in Belgische franken van het buitenland
	Chartaalgeld			Giraalgeld				Geldvoorraad ter beschikking van de Belgische economie	pCt van het chartaalgeld in de totale geldvoorraad	
	Biljetten en munten van de Schatkist	Biljetten van de Nationale Bank van België	Voorraad chartaalgeld *	Rekening-courantsaldi van de Nationale Bank van België *	Tegoed op Post-rekening *	Dadelijk en op ten hoogste één maand opeisbare deposito's bij de banken en parastatale instell. *	Voorraad giraalgeld			
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7) = (4) + (5) + (6)	(8) = (9) + (7)	(9) = $\frac{(8)}{(8)}$	(10)	
1953 April .....	5.489	97.908	102.110	519	19.546	49.118	69.183	171.293	59,6	7.677
1954 Februari ...	5.621	99.346	103.600	881	20.142	50.717	71.740	175.340	59,1	8.032
Maart .....	5.575	98.813	102.941	489	21.229	50.528	72.246	175.187	58,8	8.429
April .....	5.600	99.862	104.087	473	20.972	51.785	73.230	177.317	58,7	9.007
Mei .....	5.583	99.645	103.831	482	20.480	52.599	73.561	177.392	58,5	9.394
Juni .....	5.588	100.190	104.315	688	22.120	53.379	76.187	180.502	57,8	8.673
Juli .....	5.640	102.295	106.411	667	21.417	51.275	73.359	179.770	59,2	8.380
Augustus ...	5.574	101.489	105.641	629	20.969	51.934	73.532	179.173	59,0	7.639
September ...	5.535	101.162	105.198	516	20.666	52.415	73.597	178.795	58,8	7.855
October .....	5.501	101.617	105.684	496	20.853	53.966	75.315	180.999	58,4	7.778
November ...	5.429	100.476	104.369	495	21.686	52.001	74.182	178.551	58,4	7.941
December ...	5.387	102.679	106.661	567	22.280	52.732	75.579	182.240	58,5	7.783
1955 Januari .....	5.331	102.013	105.841	525	21.696	52.737	74.958	180.799	58,5	7.624
Februari ...	5.248	102.976	106.803	531	21.781	52.643	74.955	181.758	58,8	7.628
Maart .....	5.160	104.039	107.567	419	20.567	54.406	75.392	182.959	58,8	7.665
April .....	5.099	104.599	108.096	484	21.738	54.705	76.927	185.023	58,4	8.374

\* Na aftrekking van de kasmiddelen van het bankwezen.

<sup>1</sup> Cf. Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting, Decemernummer 1949, vol. II nr 6 : « Berekening van de geldvoorraad in de Belgische economie », blz. 337 en volgende.

SNELHEID VAN DE GIRALE GELDOMLOOP IN BELGIE

85<sup>5</sup>

Maand	Postrekeningen <sup>1</sup>	Maand	Dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken <sup>2</sup>
1954 Maart .....	3,65	1954 Februari .....	1,78
April .....	4,04	Maart .....	1,86
Mei .....	3,92	April .....	1,78
Juni .....	3,61	Mei .....	1,71
Juli .....	3,97	Juni .....	1,84
Augustus .....	3,65	Juli .....	1,95
September .....	3,67	Augustus .....	1,70
October .....	4,06	September .....	1,78
November .....	3,93	October .....	1,81
December .....	3,94	November .....	1,89
1955 Januari .....	4,13	December .....	2,15
Februari .....	3,67	1955 Januari .....	1,90
Maart .....	3,66	Februari .....	1,75
April .....	3,94	Maart .....	1,93
Mei .....	3,75	April .....	1,96

<sup>1</sup> Zie tabel nr 86.

<sup>2</sup> Voor de samenstelling : zie Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting Octobernummer 1950, op blz. 222.

N. B. — De coëfficiënten van omloopsnelheid der postrekeningen en der dadelijk opvraagbare deposito's bij de banken kunnen niet met elkaar vergeleken worden daar zij niet op dezelfde grondslagen berekend worden. De coëfficiënten betreffende de bankrekeningen zijn nauwkeuriger.

II. — BUITENLANDSE EMISSIEBANKEN

BANQUE DE FRANCE  
(milliarden franse frank)

86<sup>1</sup>

Posten	1954 4 November	1954 9 December	1955 6 Januari	1955 10 Februari	1955 10 Maart	1955 7 April	1955 5 Mei	1955 9 Juni
<b>ACTIVA</b>								
Goudvoorraad .....	201	201	201	201	201	201	201	201
Dad. opeisbare tegoeden in het buitenl. en tegoeden bij de Europese Betalingsunie	49	53	58	64	72	100	127	171
Deelmunten .....	8	16	13	12	11	11	12	14
Postrekeningen .....	33	31	35	27	32	25	26	36
Voorsch. a/h Fonds v. stab. der Wisselk. <sup>1</sup>	76	101	140	176	212	197	198	198
Verhandelbare Schatkistbon : Verplichting v.d. Staat betreffende het gouddeposito van de Nationale Bank van België ...	4	4	4	4	4	4	4	4
Renteloze leningen aan de Staat <sup>2</sup> .....	50	50	50	50	50	50	50	50
Voorlopige buitengewone voorschotten a.d. Staat van 25-8-1940 tot 20-7-1944 <sup>3</sup> ...	426	426	426	426	426	426	426	426
Voorlopige voorschotten aan de Staat <sup>4</sup> ...	195	195	190	190	190	190	190	190
Bijzondere voorschotten aan de Staat <sup>5</sup>	159	158	124	138	139	118	110	120
Discontoportefeuille .....	1.077	1.113	1.169	1.105	1.129	1.221	1.112	1.065
Gedisconteerde binnenlandse wissels ...	547	583	614	579	607	645	589	585
Gedisconteerde buitenlandse wissels ...	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1
Wissels door het « Office des Céréales » geaarborgd <sup>6</sup> .....	39	52	49	45	37	33	29	23
Wissels ter mobilis. van halflange kred.	491	478	506	481	485	543	494	457
In het binnenl. aangek. verhandelb. pap. <sup>7</sup>	242	205	223	196	155	152	197	192
Voorsch. met 30 d. loopt. op overheidsf <sup>8</sup>	18	12	16	16	12	16	20	11
Voorschotten op effecten .....	10	8	9	9	9	9	10	8
Voorschotten op goud .....	—	—	—	—	—	—	—	—
Bankgebouwen en -meubelen .....	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Renten met bijzondere bestemming <sup>9</sup> ...	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Wissels welke worden geïncasseerd .....	46	13	20	19	17	13	20	14
Diversen .....	51	49	48	48	48	48	48	47
Totaal .....	2.645	2.635	2.726	2.681	2.707	2.781	2.751	2.747

<b>PASSIVA</b>								
Dadelijk opeisbare verbintenissen :								
Bankbiljetten in omloop .....	2.447	2.452	2.541	2.502	2.534	2.601	2.566	2.549
Rekeningen-courant .....	111	114	117	113	110	120	121	131
Rekening-courant van de Schatkist .....	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
Rekeningen-courant akkoorden voor economische samenwerking .....	0,1	3	4	0,1	4	7	11	12
Rekeningen-courant der Franse en buitenlandse banken en financiële instellingen .....	52	49	50	49	48	49	48	50
Andere rekeningen-courant en gelddeposito's; andere dadelijk opeisbare verplichtingen .....	59	62	63	64	58	64	62	69
Kapitaal .....	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Bij het kapitaal gevoegde winsten <sup>10</sup> .....	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Wettelijke reserves van roerende goederen <sup>11</sup>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Reserve van onroerende goederen .....	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Diversen .....	87	69	68	66	63	60	64	67
Totaal .....	2.645	2.635	2.726	2.681	2.707	2.781	2.751	2.747

<sup>1</sup> Overeenkomst van 27 Juni 1940.

<sup>2</sup> Wet van 9 Juni 1857, overeenkomst van 29 Maart 1878, wet van 18 Juni 1878, verlengd, wetten van 17 November 1897, 29 December 1911, 20 December 1918 en 25 Juni 1928, overeenkomst van 12 November 1938, decreet van 12 November 1938, overeenkomst van 27 Maart 1947, wet van 29 Maart 1947.

<sup>3</sup> Overeenkomsten van 25 Augustus, 29 October, 12 December, 30 December 1940, 20 Februari, 30 April, 10 Mei, 11 Juni, 11 September, 27 November, 20 December 1941, 5 Maart, 30 April, 11 Juni, 17 September, 19 November 1942, 21 Januari, 31 Maart, 8 Juli, 30 September, 10 December 1943, 23 Maart, 17 Mei en 20 Juli 1944.

<sup>4</sup> Overeenkomst van 20 September 1938, goedgekeurd bij decreet van 1 September 1939, overeenkomst van 29 Februari 1940, goedgekeurd bij decreet van 29 Februari 1940, overeenkomst van 9 Juni 1940, goedgekeurd bij decreet van 9 Juni 1940, overeenkomst van 8 Juni 1944, goedgekeurd bij de wet van 15 Juli 1944, overeenkomst van 24 Juni 1947, goedgekeurd bij de wet van 20 Juni 1947, overeenkomst van 25 September 1947, goedgekeurd bij decreet van 1 October 1947, overeenkomst van 22 Januari 1953, goedgekeurd bij de wet van 29 Januari 1953.

<sup>5</sup> Overeenkomst van 11 Juli 1953, goedgekeurd bij de wet van dezelfde dag.

<sup>6</sup> Wet van 15 Augustus 1936, decreet van 29 Juli 1939, wet van 19 Mei 1941.

<sup>7</sup> Decreet van 17 Juni 1938.

<sup>8</sup> Wet van 17 Mei 1884, decreten van 27 April en 2 Mei 1848, wet van 9 Juni 1857.

<sup>9</sup> Wetten van 9 Juni 1857 en 17 November 1897.

**BANK OF ENGLAND**

(*millioenen £*)

**86<sup>2</sup>**

Posten	1954 10 November	1954 8 December	1955 5 Januari	1955 9 Februari	1955 9 Maart	1955 6 April	1955 4 Mei	1955 8 Juni
--------	---------------------	--------------------	-------------------	--------------------	-----------------	-----------------	---------------	----------------

**Issue department**

**ACTIVA**

Rijkschuld .....	11	11	11	11	11	11	11	11
Andere overheidsfondsen .....	1.660	1.710	1.760	1.710	1.710	1.735	1.760	1.810
Andere effecten .....	1	1	1	1	1	1	1	1
Munten andere dan goudmunten .....	3	3	3	3	3	3	3	3
Bedrag der uitgifte van chartaalgeld .....	1.675	1.725	1.775	1.725	1.725	1.750	1.775	1.825
Gouden munten en baren .....	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
	1.675	1.725	1.775	1.725	1.725	1.750	1.775	1.825

**PASSIVA**

Uitgegeven bankbiljetten :								
In omloop .....	1.647	1.703	1.731	1.659	1.678	1.723	1.742	1.778
Bij het banking department .....	28	22	44	66	47	27	33	47
	1.675	1.725	1.775	1.725	1.725	1.750	1.775	1.825

**Banking department**

**ACTIVA**

Overheidsfondsen .....	347	348	273	273	289	309	283	279
Andere effecten :								
Disconto en voorschotten .....	7	6	66	16	27	20	20	20
Effecten .....	15	15	15	15	16	14	14	14
Bankbiljetten .....	28	22	44	66	47	27	33	47
Munten .....	2	2	2	2	2	2	2	2
	399	393	400	372	381	372	352	362

**PASSIVA**

Kapitaal .....	15	15	15	15	15	15	15	15
Reserves .....	3	3	3	4	4	3	3	3
Overheidsdeposito's :								
Overheidsrekeningen (incl. Schatkist, Spaarbanken, Commissariaten van de Rijkschuld en de Dividendreke- ningen) .....	14	12	19	15	15	12	22	10
Bijzondere rekening van de Schatkist ...	7	10	11	5	7	4	5	7
Andere deposito's :								
Banken .....	296	289	281	267	277	272	244	248
Andere rekeningen .....	64	64	71	66	63	66	63	79
	399	393	400	372	381	372	352	362

FEDERAL RESERVE BANKS <sup>1</sup>

86<sup>3</sup>

(millioenen \$)

Posten	1954 10 November	1954 8 December	1955 5 Januari	1955 9 Februari	1955 9 Maart	1955 6 April	1955 4 Mei	1955 8 Juni
<b>ACTIVA</b>								
Goudcertificaten .....	20.185	20.164	20.165	20.174	20.178	20.183	20.128	20.145
Fonds tot terugbetaling van F.R.-biljetten	842	865	867	861	853	851	855	846
Totaal reserves goudcertificaten .....	21.027	21.029	21.032	21.035	21.031	21.034	20.983	20.991
F.R.-biljetten van andere banken .....	139	143	215	213	206	178	197	179
Andere kasmiddelen .....	315	302	382	460	420	377	375	329
Disconto en voorschotten .....	293	345	358	335	488	707	720	391
Leningen aan het bedrijfsleven .....	1	1	1	1	1	1	1	1
	—	—	—	—	—	11	16	16
	—	—	—	—	—	2	—	—
<b>Overheidsfondsen :</b>								
Rechtstreeks aangekocht								
Wissels .....	2.024	2.167	2.117	1.181	883	883	943	893
Certificaten .....	6.600	6.600	13.882	13.882	9.960	9.960	9.960	8.274
Biljetten .....	13.029	13.029	6.037	6.037	9.959	9.960	9.959	11.646
Obligaties .....	3.092	3.092	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802	2.802
Totaal rechtstreeks aangekocht ...	24.745	24.888	24.838	23.902	23.604	23.605	23.664	23.615
Aangehouden krachtens een inkoopover-								
enkomst .....	—	—	—	114	—	40	118	—
Totaal der nationale overheidsfondsen ...	24.745	24.888	24.838	24.016	23.604	23.645	23.782	23.615
Totaal der leningen en overheidsfondsen	25.039	25.234	25.197	24.352	24.093	24.366	24.519	24.023
Tegoeden op buitenlandse banken .....	—	—	—	—	—	—	—	—
Niet-geïnde kasmiddelen .....	3.679	3.563	4.149	3.635	3.715	3.686	3.982	3.811
Onroerende goederen .....	54	55	55	55	56	56	56	57
Andere tegoeden .....	180	214	142	177	140	131	157	170
Totaal activa.....	50.434	50.545	51.172	49.927	49.661	49.828	50.269	49.560
<b>OPEISBAAR</b>								
F.R.-bankbiljetten in omloop .....	25.873	26.297	26.179	25.613	25.588	25.591	25.486	25.709
<b>Deposito's :</b>								
Aangesloten banken — reservereken. ...	19.410	19.072	19.566	18.838	18.521	18.791	19.123	18.483
U.S. Schatkist — algemene rekening ...	214	350	222	307	500	443	458	289
Buitenlandse .....	432	358	563	471	392	351	357	402
Andere .....	249	380	401	457	417	445	435	393
Totaal deposito's .....	20.305	20.160	20.752	20.073	19.830	20.030	20.373	19.567
Niet onmiddellijk beschikbare kasmiddelen	3.137	2.943	3.139	3.113	3.094	3.041	3.276	3.122
Andere verplichtingen en dividenden .....	19	22	14	14	14	16	18	20
Totaal opeisbaar ...	49.334	49.422	50.084	48.813	48.526	48.678	49.153	48.418
<b>KAPITAALREKENINGEN</b>								
Volstort kapitaal .....	283	284	288	291	294	291	292	294
Overschot (sectie 7) .....	625	625	661	661	661	661	661	661
Overschot (sectie 13b) .....	28	27	28	28	28	28	28	28
Andere kapitaalrekeningen .....	164	187	111	134	152	170	135	159
Totaal passiva.....	50.434	50.545	51.172	49.927	49.661	49.828	50.269	49.560
Eventuele verplichtingen wegens accepten								
voor buitenl. correspondent. aangekocht	15	20	19	24	29	29	28	27
Verpl. wegens len. a/h part. bedrijfsleven	2	2	1	3	3	4	3	4
Verhouding der reserves goudcertificaten								
tot de deposito's en de F.R.-bankbilj.	45,5 %	45,3 %	44,8 %	46,0 %	46,3 %	46,1 %	45,8 %	46,4 %

<sup>1</sup> Algemene staat van de twaalf federal reserve banken.

NEDERLANDSCHE BANK

86<sup>4</sup>

(millioenen gulden)

Posten	1954 8 November	1954 6 December	1955 10 Januari	1955 7 Februari	1955 7 Maart	1955 4 April	1955 9 Mei	1955 6 Juni
<b>ACTIVA</b>								
Wissels, promessen en schuldbr. in disc. <sup>1</sup>	—	—	—	—	—	—	—	—
Wissels, schatkistpapier en schuldbrieven, door de Bank gekocht (art. 15, onder 4 <sup>o</sup> , van de Bankwet 1948) .....	—	—	—	—	—	—	—	—
Schatkistpapier, door de Bank overgen. v. de Staat ingev. overeenk. v. 26-2-1947	335	335	385	335	385	501	501	501
Voorschotten in rekening-courant op onder- pand (incl. beleningen) .....	29	30	39	29	41	29	99	33
<i>op effecten, enz.</i> <sup>2</sup> .....	26	27	36	26	39	27	97	32
<i>op goederen en celen</i> .....	3	3	3	3	2	2	2	1
Voorschotten aan het Rijk (art. 20 van de Bankwet 1948) .....	—	—	—	—	—	—	—	—
Boekvordering op de Staat ingevolge over- eenkomst van 26-2-1947 .....	400	400	300	300	300	300	300	300
Munt en muntmateriaal .....	3.034	3.035	3.032	3.030	3.031	3.039	3.051	3.068
<i>Gouden munt en gouden muntmateriaal</i>	3.015	3.015	3.014	3.015	3.015	3.023	3.031	3.046
<i>Zilveren munt, enz.</i> .....	19	20	18	15	16	16	20	22
Vorderingen en geldswaardige papieren luidende in buitenlandse geldsoorten ...	1.425	1.500	1.619	1.509	1.585	1.570	1.567	1.575
Buitenlandse betaalmiddelen .....	1	1	2	1	2	1	1	1
Vorderingen in gulden voortvloeiende uit betalingsaccorden .....	258	243	236	228	192	214	215	222
Belegging van kapitaal, reserves, pensioen- fonds en voorzieningsfonds .....	187	187	187	188	188	188	192	192
Gebouwen en inventaris .....	1	1	1	1	1	1	1	1
Diverse rekeningen .....	35	38	40	46	46	49	28	29
	5.706	5.770	5.841	5.717	5.771	5.892	5.955	5.922
<b>PASSIVA</b>								
Kapitaal .....	20	20	20	20	20	20	20	20
Reservefonds .....	25	25	25	25	25	25	26	26
Bijzondere reserves .....	101	101	101	101	101	101	103	103
Pensioenfonds .....	40	40	40	40	40	40	45	45
Voorzieningsfonds personeel in tijdelijken dienst .....	1	1	1	1	2	2	2	2
Bankbiljetten in omloop (oude uitgiften)	28	29	28	28	28	28	28	28
Bankbiljetten in omloop (nieuwe uitg.)	3.409	3.462	3.514	3.462	3.523	3.599	3.611	3.626
Bankassignaties in omloop .....	—	—	—	—	—	—	—	—
Rekening-courant saldo's .....	1.903	1.927	1.945	1.864	1.854	1.930	1.989	1.947
<i>'s Rijks Schatkist</i> .....	459	560	548	671	614	604	736	630
<i>'s Rijks Schatkist, bijzondere rekening</i>	704	646	650	653	653	653	612	611
<i>Saldo's van banken in Nederland</i> .....	594	586	613	408	435	496	504	581
<i>Saldo's voortvloeiende uit betalingsacc.</i>	46	41	31	36	52	96	61	55
<i>Anderen saldo's van niet-ingezetenen</i> ...	17	17	21	23	23	23	23	21
<i>Anderen saldo's</i> .....	83	77	82	73	77	58	53	49
Saldo's luidende in buitenl. geldsoorten	129	116	115	113	113	91	97	90
Diverse rekeningen .....	50	49	52	63	65	56	34	35
	5.706	5.770	5.841	5.717	5.771	5.892	5.955	5.922
<sup>1</sup> Waarvan schatkistpapier (rechtstreeks door de Bank in disconto genomen) .....	—	—	—	—	—	—	—	—
<sup>2</sup> Waarvan aan Indonesië (Wet van 15 Maart 1933, Staatsblad nr 99) .....	21	21	21	21	21	21	21	21
N. B. — Totaal aan Nederlands schatkistpapier, waarin gulden saldo's voortvloeiende uit betalingsaccorden zijn belegd .....	17	17	17	17	17	17	17	17
— Circulatie der door de Bank namens de Staat in het verkeer gebrachte muntbij.	156	158	158	155	156	158	162	163

**SVERIGES RIKSBANK**  
(*millioenen Kr.*)

**86<sup>5</sup>**

Posten	1954 30 October	1954 30 November	1954 31 December	1955 31 Januari	1955 28 Februari	1955 31 Maart	1955 30 April	1955 31 Mei
<b>ACTIVA</b>								
Gouden munten en -baren .....	494	543	584	584	584	584	569	580
Meerwaarde van het goud .....	665	731	786	786	786	786	766	781
Buitenlandse overheidsfondsen * .....	739	597	485	410	417	452	449	454
Buitenlandse wissels * .....	83	97	126	119	109	81	71	73
Netto-vorderingen op buitenlandse banken en bankiers * .....	594	579	493	511	447	390	338	321
Andere buitenlandse tegoeden .....	1	1	1	1	1	1	1	1
Zweedse schatkistwissels en -obligaties *	2.642	2.699	3.267	2.997	2.953	2.777	2.939	2.783
Binnenlandse wissels * .....	17	17	16	16	15	15	16	16
Leningen op onderpand * .....	15	34	65	14	44	185	237	303
Voorschotten in rekening-courant * .....	12	21	18	0,1	0,1	3	—	7
Leningen op afbetaling .....	56	55	55	55	55	55	55	54
Pensioenfonds gedeponeed bij het Bestuur der Overheidsschuld .....	7	7	7	7	7	7	7	7
Munten (andere dan gouden) .....	17	19	15	18	20	23	24	27
Binnenlandse cheques en bankwissels ...	16	7	10	11	6	41	5	5
Andere binnenlandse activa .....	18	27	55	48	50	39	36	38
Aandeel van Zweden in het I.M.F. ....	517	517	517	517	517	517	517	517
Aandeel van Zweden in het kapitaal van de I.B.H.O., volstort gedeelte .....	103	103	103	103	103	103	103	104
<b>Totaal.....</b>	<b>5.996</b>	<b>6.054</b>	<b>6.603</b>	<b>6.197</b>	<b>6.114</b>	<b>6.059</b>	<b>6.133</b>	<b>6.071</b>
<b>PASSIVA</b>								
Bankbiljetten in omloop <sup>1</sup> .....	4.730	4.733	5.087	4.855	4.793	4.755	4.857	4.792
Bankwissels .....	1	2	4	2	1	4	3	4
Rekening-courant saldi .....	190	242	441	265	247	225	205	207
<i>Staatsinstellingen</i> .....	105	213	289	123	144	130	100	105
<i>Handelsbanken</i> .....	72	25	150	137	101	93	101	99
<i>Andere depositohouders</i> .....	13	4	2	5	2	2	4	3
Deposito's .....	103	100	98	98	98	98	98	97
Koersverschilrekening .....	302	302	302	303	303	303	339	339
Andere verplichtingen .....	57	57	59	11	9	11	20	23
Kapitaal .....	50	50	50	50	50	50	50	50
Fonds voor leningen op afbetaling .....	65	65	65	65	65	65	65	65
Reservefonds .....	20	20	20	20	20	20	20	20
Pensioenfonds .....	7	7	7	7	7	7	7	7
Overgedragen winsten .....	1	1	1	1	1	1	0,3	0,3
Winst voor 1954 .....	—	—	—	51	51	51	—	—
Internationaal Monetair Fonds .....	388	388	388	388	388	388	388	388
Internationale Bank voor Herstel en Ont- wikkeling .....	82	82	81	81	81	81	81	79
<b>Totaal.....</b>	<b>5.996</b>	<b>6.054</b>	<b>6.603</b>	<b>6.197</b>	<b>6.114</b>	<b>6.059</b>	<b>6.133</b>	<b>6.071</b>

N. B. De bijkomende dekking der bankbiljetten (artikel 10 van de wet op de Riksbank) omvat de met een \* aangeduide activa-rubrieken.  
<sup>1</sup> Het maximum-bedrag der uitgifte van chartaalgeld krachtens de wet nr 326 van 4 Juni 1954 bedraagt 5.500 millioenen Kr.

BANCA D'ITALIA

(miliarden lire)

86<sup>6</sup>

Posten	1954 31 Augustus	1954 30 Sept.	1954 30 October	1954 30 November	1954 31 December	1955 31 Januari *	1955 28 Februari *	1955 31 Maart *
<b>ACTIVA</b>								
Goudvoorraad .....	4	4	4	4	4	4	4	4
Goud in het buitenland, door de Staat verschuldigd .....	2	2	2	2	2	2	2	2
Kas <sup>1</sup> .....	9	8	9	7	7	7	6	6
Discontoportefeuille .....	278	279	286	284	327	313	307	283
Wissels ter incasso .....	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Voorschotten op effecten en op goederen en rekening-courantsaldi .....	86	78	93	86	94	82	128	95
Deviezen in het buitenland .....	77	79	82	80	72	74	74	69
Effecten uitgegeven of gewaarborgd door de Staat .....	30	31	31	33	49	49	48	49
Onroerende goederen .....	—	—	—	—	—	—	—	—
Diverse debiteuren .....	693	705	700	705	695	698	711	694
Diverse vorderingen .....	4	4	4	4	4	4	4	4
Voorlopige voorschotten aan de Staat ...	77	77	77	77	77	77	77	77
Buitengewone voorschotten aan de Staat	343	343	343	343	343	343	343	343
Uitgiften door de geallieerde militaire overheid of voor hun rekening .....	145	145	145	145	145	145	145	145
Rekening-courant der Schatkist <sup>2</sup> .....	39	88	71	81	97	69	25	78
Beleggingen in effecten voor rekening van de Schatkist .....	281	291	291	296	296	300	300	313
Diverse diensten voor rekening van de Staat .....	13	12	7	13	18	20	16	16
Diverse uitgaven .....	17	18	19	20	25	1	2	4
<b>Totaal activa.....</b>	<b>2.098</b>	<b>2.164</b>	<b>2.164</b>	<b>2.180</b>	<b>2.255</b>	<b>2.188</b>	<b>2.192</b>	<b>2.182</b>
<b>PASSIVA</b>								
Biljettenomloop .....	1.395	1.410	1.403	1.403	1.538	1.444	1.436	1.434
Chèques en andere schulden op zicht <sup>3</sup> ...	15	15	12	14	17	13	13	15
Rekeningen-courant op zicht .....	54	45	44	42	63	39	43	46
Rekeningen-courant op termijn en ver- plichte reserves der banken .....	475	523	532	537	448	513	514	502
Diverse crediteuren .....	110	115	112	119	124	134	139	131
Rekeningen-courant van de Openbare Schatkist :								
gewone .....	—	—	—	—	—	—	—	—
bijzondere .....	—	—	—	—	—	—	—	—
Rekeningen-courant der akkoorden voor economische samenwerking .....	30	35	39	42	37	42	43	48
Kapitaal .....	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Gewoon reservefonds .....	1	1	1	1	1	1	1	1
Buitengewoon reservefonds .....	1	1	1	1	1	1	1	1
Winsten van het lopende dienstjaar .....	17	19	20	21	26	1	2	4
<b>Totaal passiva en eigen middelen...</b>	<b>2.098</b>	<b>2.164</b>	<b>2.164</b>	<b>2.180</b>	<b>2.255</b>	<b>2.188</b>	<b>2.192</b>	<b>2.182</b>
Deponenten van effecten en waarden (orderekening) .....	3.329	3.371	3.244	3.211	3.219	3.079	2.997	2.870
Gedane disconteringen .....	140	43	33	102	181	36	33	90
Gedane voorschotten .....	319	255	336	274	428	237	338	314
Contantverrichtingen door de Verreke- ningskamers vereffend .....	4.281	4.454	5.308	4.644	5.849	5.473	5.259	5.382
<sup>1</sup> Omvat de biljetten en munten voor rekening van de Schatkist .....	5	5	5	5	4	5	5	5
<sup>2</sup> Saldo van het speciaal fonds .....	2	2	2	2	2	2	2	2
<sup>3</sup> Omvat waarden en assignaties .....	12	12	11	12	14	12	11	13

\* Voorlopige cijfers

BANK DEUTSCHER LÄNDER

(millioenen D.M.)

867

Posten	1954 6 November	1954 7 December	1955 7 Januari	1955 7 Februari	1955 7 Maart	1955 7 April	1955 7 Mei	1955 7 Juni
<b>ACTIVA</b>								
Goud .....	2.514	2.568	2.625	2.752	2.988	2.998	3.061	3.106
Tegoeden bij buitenlandse banken .....	7.650	7.612	7.696	7.815	7.666	7.619	7.651	7.999
Vreemde deviezen, buitenlandse wissels en cheques .....	626	745	930	903	922	951	937	779
Tegoeden in postrekening .....	61	70	87	66	60	63	63	75
Binnenlandse wissels .....	711	967	1.237	842	759	873	691	737
Schatkistwissels en renteloze Schatkist- bons der Staatsbesturen .....	12	5	49	—	115	15	—	18
Duitse tekenmunten .....	76	59	79	89	85	65	69	66
Leningen tegen compensatievorderingen .	23	37	23	32	29	23	22	35
Voorschotten en kredieten op korte termijn	125	139	136	190	141	330	179	116
Effecten .....	43	43	47	47	47	43	35	23
Vorderingen op de overheid .....	1.903	1.743	1.312	1.266	1.320	1.892	2.006	1.528
a) compensatievorderingen .....	1.281	1.121	690	644	698	1.270	1.384	906
b) renteloze obligaties .....	622	622	622	622	622	622	622	622
Kredieten aan de Staat wegens deelne- ming aan het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank .....	391	391	391	391	391	391	391	391
Andere activa .....	259	256	89	77	79	112	115	113
	14.394	14.635	14.701	14.470	14.597	15.375	15.220	14.986

<b>PASSIVA</b>								
Bankbiljetten in omloop .....	11.571	11.889	11.792	11.462	11.784	12.138	12.016	11.928
Deposito's :								
a) der Landeszentralbanken .....	703	605	892	962	776	762	1.099	1.095
b) der Staatsbesturen .....	359	367	322	318	311	432	497	478
tegenwaarderekeningen van de Staat	336	347	306	300	292	299	324	301
andere tegoeden .....	23	20	16	18	19	193	173	177
c) geallieerde overheid .....	488	485	484	488	475	472	344	362
d) andere .....	122	136	147	162	119	406	176	96
Verplichtingen uit transacties met het buitenland .....	329	341	419	429	477	492	446	407
Andere passiva .....	500	490	323	327	333	351	300	278
a) reserves .....	193	193	179	179	179	179	211	210
b) andere .....	307	297	144	148	154	172	89	68
Maatschappelijk kapitaal .....	100	100	100	100	100	100	100	100
Wettelijke en andere reserves .....	222	222	222	222	222	222	242	242
	14.394	14.635	14.701	14.470	14.597	15.375	15.220	14.986



**BANQUE NATIONALE SUISSE**

(millioenen Zwitserse franken)

**86<sup>8</sup>**

Posten	1954 6 November	1954 7 December	1955 7 Januari	1955 7 Februari	1955 7 Maart	1955 7 April	1955 7 Mei	1955 7 Juni
<b>ACTIVA</b>								
Goudvoorraad .....	6.321	6.321	6.323	6.298	6.268	6.257	6.184	6.150
Deviezen .....	506	479	575	585	575	561	570	628
<i>kunnende dienen tot dekking</i> .....	506	479	575	585	575	561	570	628
<i>andere</i> .....	—	—	—	—	—	—	—	—
Binnenlandse wissels .....	80	86	96	87	83	81	80	83
<i>Wissels</i> .....	80	86	94	87	83	81	80	83
<i>Schatkistb. v. het Zwits. Eedgenootsch.</i>	—	—	2	—	—	—	—	—
Voorschotten op onderpand .....	28	35	36	21	21	34	35	33
Effecten .....	49	49	46	47	47	46	46	46
<i>kunnende dienen tot dekking</i> .....	—	—	—	1	1	—	—	—
<i>andere</i> .....	49	49	46	46	46	46	46	46
Binnenlandse correspondenten .....	8	10	8	7	9	10	11	12
Andere actiefposten .....	30	35	35	28	27	25	27	29
Totaal.....	7.022	7.015	7.119	7.073	7.030	7.014	6.953	6.981

**PASSIVA**

Eigen middelen .....	46	46	46	46	46	47	47	47
Bankbiljetten in omloop .....	4.989	5.096	5.210	4.944	4.970	5.027	4.984	4.976
Andere dadelijk opvraagbare verbintenissen.	1.826	1.714	1.701	1.931	1.861	1.791	1.774	1.805
<i>Girorekeningen van handels- en industriële banken</i> .....	1.274	1.178	1.252	1.483	1.416	1.276	1.166	1.191
<i>Andere dadelijk opvraagbare verbintenissen</i> .....	552	536	449	448	445	515	608	614
Andere passiefposten .....	161	159	162	152	153	149	148	153
Totaal.....	7.022	7.015	7.119	7.073	7.030	7.014	6.953	6.981

**DISCONTOVOET DER VOORNAAMSTE CIRCULATIEBANKEN**

(op 31 Mei 1955)

(in pCt vanaf de aangeduide datum)

**86<sup>9</sup>**

België .....	29 October 1953	2,75 <sup>1</sup>	Nederland .....	7 April 1953	2,50
Belg. Congo en Ruanda-Urundi	6 April 1953	3,50 <sup>2</sup>	Noorwegen .....	14 Februari 1955	3,50
Canada .....	14 Februari 1955	1,50	Oostenrijk .....	20 Mei 1955	4,50
Denemarken .....	25 Mei 1955	6,—	Portugal .....	12 Januari 1944	2,50
Duitsland .....	20 Mei 1954	3,—	Spanje .....	1 Juli 1954	3,75
Finland .....	1 Decemb. 1954	5,—	Turkije .....	26 Februari 1951	3,—*
Frankrijk .....	2 Decemb. 1954	3,—	Verenigde Staten (Federal Reserve Bank of New-York) ...	15 April 1955	1,75
Griekenland .....	1 Januari 1955	9,—	Zweden .....	19 April 1955	3,75
Groot-Brittannië .....	24 Februari 1955	4,50	Zwitserland .....	26 Novemb. 1936	1,50
Ierland .....	25 Mei 1954	3,—			
Italië .....	6 April 1950	4,—			

<sup>1</sup> Discontovoet der bij een bank gedomicilieerde accepten en warrants. Voor de andere discontovoeten, zie tabel 2.

<sup>2</sup> Discontovoet der bij een bank gedomicilieerde accepten.

\* Vanaf 28 Juni 1955 : 4 ½ pCt.





AFREKENING VAN DE POSITIE DER DEELNEMENDE LANDEN MET DE UNIE

88<sup>1</sup>

1 Juli 1950 tot 30 April 1955

(miljoenen rekeneenheden)

A — BRUTO-POSITIE EN NETTO CUMULATIEVE POSITIE					B — CUMULATIEVE VERREKENINGSPOSITIE					
Lidstaten (en hun geldzones)	Bruto-positie Totaal der bilaterale overschotten of tekorten		Interesten Netto betaald (—) of ontvangen (+) bedrag door de lidstaat	Netto cumulatieve positie op 30 April 1955 overschot (+) of tekort (—) (b+c+d)	Cumulatieve verrekenings- positie na uitvoering der verrichtingen betreffende de maand Maart 1955 overschot (+) of tekort (—)	Verrichtingen over April 1955		Cumulatieve verrekenings- positie na uitvoering der verrichtingen betreffende de maand April 1955 overschot (+) of tekort (—) van de lidstaat (f+g+h)	Quota	« Rallonges » (betalings- faciliteiten boven debetquotum (D) of credit (C))
	Overschotten (+)	Tekorten (—)				Wijzigingen voortvloeiend uit de bilaterale stortingen uitgevoerd voor de maand April 1955 (gelijk aan tweemaal het terugbetaalde krediet)	Verrekenings- overschot (+) of -tekort (—) over April 1955			
a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k
Oostenrijk .....	338,9	415,6	+ 2,4	— 74,3	+ 39,9	— 0,2	— 15,8	+ 23,8	84,0	{ 32,6 C <sup>a</sup> 70,0 C
België-Luxemburg .....	1.522,3	791,5	+ 23,2	+ 754,0	+ 318,0	— 3,1	— 1,3	+ 313,6	432,0 <sup>4</sup>	125,0 C
Denemarken .....	565,2	765,3	— 5,3	— 205,4	— 207,4	+ 0,7	— 12,8	— 219,4	234,0	18,2 D
Frankrijk .....	1.048,7	1.939,1	— 22,1	— 912,5	— 310,0 <sup>7</sup>	+ 4,1	nihil	— 305,9 <sup>7</sup>	624,0	45,5 D
Duitsland .....	2.447,5	1.160,6	+ 21,8	+ 1.308,7	+ 968,6	— 1,7	+ 9,5	+ 976,4	600,0	{ 313,6 C <sup>a</sup> 450,0 C
Griekenland .....	99,3	424,3	+ 0,0	— 324,9	— 56,7	—	+ 0,6	— 56,1	54,0 <sup>4</sup>	—
IJsland .....	7,0	29,9	— 0,2	— 23,1	— 8,6	+ 0,1	— 0,0	— 8,6	18,0	1,6 D
Italië .....	732,0	1.188,8	+ 0,7	— 456,2	— 304,5	—	— 31,0	— 335,5	246,0	164,0 D
Nederland .....	1.412,3	1.016,2	+ 10,3	+ 406,4	+ 364,8	— 2,0	+ 12,6	+ 375,4	426,0	100,0 C
Noorwegen .....	438,9	684,5	— 5,0	— 250,6	— 214,3	+ 0,9	+ 1,9	— 211,5	240,0	14,8 D
Portugal .....	246,3	244,5	+ 3,6	+ 5,3	— 0,4	—	— 6,9	— 7,3	84,0	—
Zweden .....	791,8	753,7	+ 8,3	+ 46,3	+ 34,0	— 1,5	— 12,8	+ 19,7	312,0	—
Zwitserland .....	826,2	464,5	+ 11,6	+ 373,3	+ 286,3	— 1,4	— 9,9	+ 275,0	300,0	125,0 C
Turkije .....	273,0	604,3	— 5,6	— 336,9	— 248,7	—	— 6,2	— 255,0	60,0	—
Verenigd-Koninkrijk .....	2.788,3	3.054,8	— 42,3	— 308,8	— 628,9	+ 4,1	+ 61,3	— 563,5	1.272,0	77,5 D
Totalen ...	13.537,7	13.537,7	+ 81,8 — 80,4	+ 2.894,0 — 2.892,7	+ 2.011,7 — 1.979,5	+ 9,9	+ 85,9 — 96,8	+ 1.984,1 — 1.962,8		

\* Ierland is begrepen in de geldzone van het Verenigd-Koninkrijk; het Verenigd-Koninkrijk omvat, behalve zijn overzeese gebiedsdelen, tevens de niet deelnemende sterlinglanden.

<sup>1</sup> Het verschil tussen de netto cumulatieve positie (kolom e) en de cumulatieve verrekeningspositie (kolom i) is toe te schrijven aan de netto invloed van volgende factoren: aanwending van bestaande middelen, van aanvankelijke saldi en bijzondere middelen; bijzondere vereffeningen op 1 Juli 1952 wat de B.L.E.U. en Portugal betreft; wijzigingen en betalingen bij de hernieuwing van de Unie op 1 Juli 1954; aanvankelijke terugbetalingen door IJsland gedaan uit hoofde van de verrichtingen voor December 1954; afbetalingen uit hoofde van de aflossing tot heden, evenals de bijzondere betalingen in goud ontvangen en verricht door de Unie bij de verrichtingen van Januari 1955; terugbetalingen in goud tot op heden aan Frankrijk gedaan, ingevolge artikel 10 bis, de eerste twee stortingen uitgevoerd ter terugbetaling van het door de B.L.E.U. aan de Unie toegekend bijzonder krediet.

<sup>2</sup> Die wijzigingen geven geen aanleiding tot goudstortingen; ze worden verricht om de cumulatieve verrekeningspositie (kolom i) te handhaven op het dubbel der schuld of de vordering van elk land.

<sup>3</sup> De cumulatieve verrekeningspositie is gelijk aan het dubbel van de schuld of de vordering van elk land, behoudens de volgende gevallen: Miljoenen rekeneenheden  
Griekenland: Algehele betaling in goud of dollars krachtens artikel 13 (a) buiten zijn debetquotum dat geblokkeerd is en beschouwd wordt als zijnde gelijk aan 0 ..... 56,1  
Turkije: — aangewend debetquotum ..... 60,0  
— algehele betaling in goud of dollars krachtens artikel 13 (a) buiten zijn debetquotum ..... 195,0

Aangezien Portugal anderzijds verkozen had het bedrag, overeenstemmend met het krediet welk het uit hoofde van de transacties der maand April had moeten ontvangen, tijdelijk in dollars te vereffenen, werd slechts voor 0,2 miljoen rekeneenheden krediet aan Portugal verstrekt (ter gelegenheid van de verrichtingen van de maand Maart).

<sup>4</sup> Het debetquotum van Griekenland is geblokkeerd en beschouwd als zijnde gelijk aan 0; het effectieve quotum van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie als crediteur is gelijk aan 402,6 miljoen rekeneenheden.

<sup>5</sup> Definitieve cijfers, rekening gehouden met de wijzigingen aangebracht sedert 1 Juli 1954.

<sup>6</sup> Die bedragen welke deel uitmaken van de rallonges van Oostenrijk en Duitsland waren noodzakelijk om de overschotten te dekken die het quotum van die landen in het begin van het boekjaar 1954-1955 overtroffen.

<sup>7</sup> Met uitsluiting van de goudbedragen door Frankrijk vóór 30 Juni 1954 buiten zijn quotum aan de Unie gestort. Die bedragen werden niet opgenomen in de cumulatieve verrekeningspositie, doch kunnen door Frankrijk herwonnen worden ter betaling van netto-overschotten voor de periode na 30 Juni 1954. Van het totaal dier bedragen (369,4 miljoen rekeneenheden) werden tot en met de verrichtingen van de maand April '55 miljoen terugbetaald, zodat het saldo 290,6 miljoen bedraagt.

# INHOUDSTAFEL

## DOORLOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

(De gegevens vergezeld van het letterteken « v » zijn als voorlopig te beschouwen)

	Tab.		Tab.
<b>GELDMARKT.</b>		<b>PRODUCTIE.</b>	
I. — Rentetarief voor disconto en beleningen .....	2	I. — Steenkolen- en metaalproductie .....	55 <sup>1</sup> en 55 <sup>2</sup>
II. — Rentetarief voor bankdeposito's en tegoeden bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas .....	4	II. — Textielnijverheid .....	56 <sup>1</sup>
III. — Daggeld .....	8	III. — Diverse producties .....	56 <sup>2</sup>
IV. — Discontovoet der voornaamste circulatiebanken .....	86 <sup>9</sup>	IV. — Electricische energie .....	58
<b>EDELE METALEN</b>		V. — Gas .....	59
Notering der edele metalen .....	9	<b>VERBRUIK.</b>	
<b>VALUTAMARKT.</b>		I. — Verbruiksindexcijfers	
I. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de Nationale Bank van België .....	10 <sup>1</sup>	a) Maandelijke verkoopindexcijfers : basis maandgemiddelde 1936-1938 = 100 .....	65 <sup>1</sup>
II. — Officiële wisselkoersen vastgesteld door de in Verrekeningskamer te Brussel vergaderde bankiers .....	10 <sup>2</sup>	b) Maandelijke verkoopindexcijfers : basis maandgemiddelde 1953 = 100 .....	65 <sup>2</sup> en 65 <sup>3</sup>
<b>KAPITAALMARKT.</b>		II. — Tabaksverbruik .....	66
I. — Noteringen van enkele overheidsfondsen .....	14	III. — Slachtingen in de 12 voornaamste slachthuizen van het land .....	67
II. — Maandindexcijfers der aandelennoteringen ter Beurze van Brussel en Antwerpen .....	15 <sup>1</sup>	<b>VERVOER.</b>	
III. — Omzet ter Beurze van Brussel .....	15 <sup>2</sup>	I. — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen :	
IV. — Rendement der voornaamste types vast rentende waarden .....	16	a) bedrijfsontvangsten en -uitgaven .....	70 <sup>1</sup>
V. — Kapitaalemissies in België en Belgisch-Congo :		b) wagens aan de nijverheid geleverd .....	70 <sup>2</sup>
Retrospectief overzicht .....	17 <sup>1</sup>	c) verkeer :	
Emissies van de Congolese vennootschappen in Januari en Februari 1955 .....	17 <sup>2</sup>	1° algemeen spoorverkeer .....	70 <sup>3</sup>
Indeling der emissies		2° zware goederen .....	70 <sup>3</sup>
Groepering naar de grootte van het kapitaal.		A) gezamenlijk verkeer	
Emissies van de Belgische vennootschappen in Januari en Februari 1955 :		B) binnenlands verkeer	
Indeling der emissies .....	17 <sup>3</sup>	II. — Bedrijvigheid van de Nationale Maatschappij van Buurtpoorwegen .....	70 <sup>4</sup>
Groepering naar de grootte van het kapitaal ...	17 <sup>4</sup>	III. — Havenverkeer	
VI. — Leningen uitgegeven door de Overheid .....	18	a) Haven van Antwerpen .....	71 <sup>1</sup>
VII. — Bankoperaties van het Gemeentekrediet .....	19	b) Haven van Gent .....	71 <sup>2</sup>
VIII. — Hypotheekinschrijvingen .....	20	IV. — Algemene beweging der binnenscheepvaart .....	72
<b>RIJKSFINANCIËN.</b>		<b>BUITENLANDSE HANDEL.</b>	
I. — Stand van de Staatsschuld .....	25 <sup>1</sup>	Nomenclatuur der afdelingen volgens de type-classificatie van de internationale handel (T.C.I.H.) .....	75
II. — Stand van het bezit aan overheidsfondsen van de Nationale Bank van België .....	25 <sup>2</sup>	<b>WERKLOOSHEID.</b>	
III. — Overzicht van de uitvoering der begroting .....	25 <sup>3</sup>	I. — Gehele en gedeeltelijke werkloosheid .....	81 <sup>1</sup>
IV. — Opbrengst van de belastingen .....	26	II. — Indeling der gecontroleerde werklozen per provincie .....	81 <sup>2</sup>
<b>INKOMEN EN SPAREN.</b>		III. — Daggemiddelde der gecontroleerde werklozen .....	81 <sup>3</sup>
I. — Rendement der Belgische en Congolese vennootschappen op aandelen : Retrospectief overzicht .....	30 <sup>2</sup>	IV. — Indeling der gecontroleerde werklozen naar bedrijfstgroep .....	81 <sup>4</sup>
II. — Algemene Spaar- en Lijfrentekas .....	31	<b>BANK- EN GELDSTATISTIEKEN.</b>	
a) Inlagen op particuliere spaarboekjes		I. — België en Belgisch-Congo :	
b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen bij de Lijfrentekas		Algemene staten der banken .....	85 <sup>1</sup>
III. — Kwartaalindexcijfers der lonen .....	32	Nationale Bank van België :	
<b>LOOP DER ZAKEN.</b>		Weekstaten .....	85 <sup>2</sup>
I. — Bedrijvigheid der Verrekeningskamers .....	35	Centrale Bank van Belgisch-Congo en Ruanda-Urundi :	
Debetverrichtingen		Maandstaten .....	85 <sup>3</sup>
II. — Postchèque- en giroverkeer .....	36	Geldvoorraad in Belgische franken .....	85 <sup>4</sup>
<b>PRIJZEN.</b>		Snelheid van de girale geldomloop in België .....	85 <sup>5</sup>
a) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België	45 <sup>1</sup>	II. — Buitenlandse emissiebanken :	
b) Indexcijfers der groothandelsprijzen in België en in het buitenland .....	45 <sup>2</sup>	Staten :	
c) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België	46	Banque de France .....	86 <sup>1</sup>
		Bank of England .....	86 <sup>2</sup>
		Federal Reserve Banks .....	86 <sup>3</sup>
		Nederlandsche Bank .....	86 <sup>4</sup>
		Sveriges Riksbank .....	86 <sup>5</sup>
		Banca d'Italia .....	86 <sup>6</sup>
		Bank Deutscher Länder .....	86 <sup>7</sup>
		Banque Nationale Suisse .....	86 <sup>8</sup>
		Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken	86 <sup>9</sup>
		III. — Bank voor Internationale Betalingen, te Bazel ...	87
		IV. — Europese Betalingsunie : :	
		Samevattende tabel van de stand .....	88 <sup>1</sup>
		Afrekening van de positie der deelnemende landen	88 <sup>2</sup>



---

---

Abonnementsprijs per jaargang } fr 250 voor België.  
  } fr 300 voor het buitenland.

De betaling moet vooraf geschieden door overmaking op postgironummer 500 der Nationale Bank van België, of op de in haar boeken geopende rekening-courant onder de rubriek « Tijdschrift voor Documentatie en Voorlichting ».

De abonneuten worden verzocht op te geven welke uitgave zij wenschen te ontvangen : de Nederlandse of de Franse.

---

---

---

Drukkerij der  
Nationale Bank van België,  
Hoofdingenieur  
der Technische Diensten :  
Ch. AUSSEMS  
15, Nationssquare, Brussel

---